

TAJLAL KAWB'IL 57- 92

Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil,

TU'NPATZ'AN:

Qa tu'un tokxix q'oyit kawb'il tajlal 35-80 tejo Nintz ja te B'inchb'il Kawb'il te nim tnam te Paxil, kawb'il te loq'aj ex qanil tichaq at nim q'oj ntzaj tu'n tb'inchent alkye qe aq'untl, ex loq'aj jun tichaq taj Tw'ixanil, qe k'loj q'il tnam, q'e q'iltwitz sipanqe, kyib'xkyib' ex ja kawb'il, tu' milay b'ant aq'untl tkyu'un tu'n tchiy nim tnam te paxil;

TU'NPATZ'AN:

Qa ayijo qanil moqa loq'inj ite toj junjen nim u'j nim nchi ajb'en milay tzaj kyq'on tojxix tu'mel tu'nx tchiy toja b'inchel aq'untl, ilxix ti'j tu'n tb'inchit jun Kawbil tu'n junratx chi b'ante joxqex aq'untl ex tb'anilxix;

TU'NPATZ'AN:

Qa aju taq'un jun tnam tu'n txi tq'o'n pwaq te ch'iysilte jotxqexja xjal najliqo toja nim tnam ex tu'n kychiyxin toj tumel,

IKY TZAN TTENJO

Tu'ntz'en t-xi tojxix tumel aq'untl ayijo tajlal Kawb'il 157 ex 171 tq'ob a) toj nim Ttxu kawb'il te tnam te paxil,

TKUB' TB'INCHA'N:

Ajo tzul lu':

KAWB'IL TI'J LOQ'INJ EX B'INCHEL TICHAQ TWI' XANIL

TNEJIL K'LOJ

O'KX TQIKY'

TI'CHAQ CHIK'B'AB'IL TIB'AJ

Tnejil totx'il. (B'ajli tx'ixb'en ky'un totx'il tnejil te kawb'il b'inchan B'elaj- jwe' q'o' jwe' laj, ex jun te kawb'il b'inchan kab'k'al qaq- jwe' q'o' qaqlaj, tu'n jab'inchal kawb'il) Tajb'in kawb'il ex tu'n toklen. Ajo Kawb'il lu' nnajb'en te toklinxixjo loq'inj, k'ayin, qanilx, ttxexb'il moqa juntl tichaq aq'untl ntzaj b'inchet toj Xanil:

- a) Ayijo b'inchal aq'unal twi'xanil:**
- b) Ayijo b'inchel aq'unal mi kyoklen ex at kyoklen, kyukejo ja te kawb'il tnam;**
- c) Ayijo b'inchel aq'unal moqa ja aq'untl, noqx alkyeqe ky'oklen chmob'il, ajo pwaqil ntzaj q'on tu'n Xanil;**

- d) Ayijo chuq xjal mya itek twi' xanil ex alkechaq ja aq'untl nti' chojsb'ilte tichaq, nxi kytzyun pwaq tijo tpwaqil tnam xanil. Mi nchi okxja ayojo chuq mamb'aj qye ajxnaqtz'anjtz, chmob'il kyejo ajxnaqtzal ex kawb'il tejo Nim ja te Xnaqtzb'il tejo onil kye xnaq'tzal; ax ayijo oyaj pwaq nxi q'oyet tyejo ja te xnaqtzb'il kye xanil ex mya te xanil.
- e) Jotxqexja k'loj q'il tnam alkyechaq toklen nx'i ky'tzyu'n chin moqa jotx pwaq ti'jo tpwaqil te Xanil, ikyx tzin kyijo;
- f) Ayijo pwaq te onil toklen tuk'e kypwaqel twi' xanil ex pwaq te onil kye xjal;
- g) Ayijo tx'qal k'loj q'iltwitz aq'untl nchi' oken te xanil.

Jotxqexja k'loj q'iltnam xi k'ub tz'ib'it jawne okxel kytziyen ajo kawb'il lu', ajo txolil ex jotxqex q'umb'el toklen tu'n Nim Ja te loq'il te q'iltwitz k'ub'il pwaq te paxil, tokxjo, kyijo b'ajsil kye pwaq te paxil. Ajo txolil u'j kxel tq'man ayijo tz'en tu'n kyoke tzenku kye q'iltwitz aq'untl itekux toja q'ob'aj d), e) ex f).

Chuq' yol oxex kyeje tx'ixb'en tuxe totx'il jun tejo tajlal kawb'il kab'k'al qaq- jwe' q'o' qaqlaj, tu'n Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil tejo jun k'al wuq q'ij ex Tlajin xjaw te jwe'q'o'qaqlaj ab'q'i.

Kyoj aq'untl te q'il tichaq nchi ku b'unchet tuka pwaq ntzaj manit toj juntl nim tnam moqa ntzaj oyin te xanil, ayijo k'loj q'iltnam, qe q'iltwitza sipanqe ex qe ja ajkawil, okx kxel q'oyitja tokxix ex tzen tu'n tb'ante tzenku iteko ky'u'n nimja te pwaq moqa ayijo nchi o'yinte q'umelte xix ayijo yol tzib'en tzenku tojxix tu'mel xix. Okx xel q'oyit toj tz'aqtz'b'ilte, ayijo yol tz'ib'inkux toja Kawb'il, noqtzintla qa mi chi ok tsen ayijo yolxix tijo loq'alx q'onxix tyu'n aq'unal te pwaq moqa ayijo nchi oyin ti' pwaq. Qa ayijo a'unal te pwaq ex oyinx mi nti tojxix twitz kyu'n tu'un tokja aq'untl, okx ky-okelq'oyitja tzib'ankux toja Kawb'il lu'. Toj jotxja loq'aj nchi tzaj tuxe ttx'ex pwaq ntzaj tuxe pwaq te tnam, okx kyb'antel toj tumelxix tuxe toklen k'loj q'tmal. Toj jotxqej tumel okxel tzyeyetja ajo kawb'il tejo qanil ex loq'inx tejo tichaq toj nim tnam ajo tb'i Paxil Loq'intz. Qa ajo a'quntl tojxix tumel, okx kxel ttziyen ex tu'n tb'ajsil jotxqexja q'umel toja u'j te qmalxix toj tumel toja chuq' xjal te b'inchb'el ajo tb'i toj junx loy (COST).

Ayijo q'um b'el tzib'enkux toja tq'ob' yol, okx chi okil, ikxjo tz'en, ku kye' ayijo ite tojxix tumel toj jotx paxil tojxix tumel pwaq.

Tkab'e Totx'il. Yolinxix toj tumel kyeke K'loj q'iltnam te Xanil. Kxel tz'iyet ajo loq'inj kye tichaq, aq'unal kye junjen xjal ex mya kye xjal ex kye jotxqexja k'loj q'iltnam aq'untl te Xinil ex kyejo q'iltwitz sipanqe, kyib'xkyib', junjen q'il aq'untl kye ky'ja tnam, ayijo nchi okxix kayin tukexja q'umel toja U'j Kawb'il lu'.

Toxil Totx'il (B'ajli tx'ixb'en ky'un totx'il tnejil te kawb'il b'inchan tejo jun k'al wuq te Jw'e q'o' b'elaj ab'q'i tu'n ja te kawb'il tnam) Nimxix tpwaqin. Ajijo k'loj q'iltnam aq'untl te Xinil, kyejo q'iltwitz sipanqe, kyib'xkyib', ex kye tja tnam ajo kye nxitq'man tq'ob' yol kawb'il tnejil, okxel tqanin tichaq ex q'a nti'xix pwaq tu'n ntzaj tq'on amb'il tu'n txi chjet tichaq. Tu'n ttzaj qanilxix ex t'un sqiten ajo u'j,

Qa ilxix ti'ja ajo ajlal u'j ex txex tpaqilix tu'n ttzaj tq'manxix ayijo pwaq tu'n ttxi chojb'itja aq'untl nchi b'an toja ab'q'i lu'. Aj ttxi qanitjo loqinjtz nlay kxel q'oyitja tpwaqil tu'n txi te juntl tichaq loq'il, okxja qa ayijo tpwaqil ntxi smayit nya chi okel moqa chi ajb'en tejo ab'q'i lu ex ky-ajb'el tu'n txi chjoyetja aq'untl nchi b'ant toj nimitz ab'q'e. Qa ajo u'j b'inchil okx xel tzyet toja ma nitz ab'q'e, ajo k'loj q'iltnam aq'untl te xinil qanit te loq'il okx kxel tqaninxix ayijo tpwaq'il texit lu'.

Ayijo tzib'injtz yol it'e toja Totx'il twitz kawb'il, okxel tq'amxix kyejo wi'xan ex qe taq'unal tnam tz'ib'inkux toja tajlal kyajk'al ox tejo kawb'il u'j, mixtiz il kyija jotxqexja kyokle.

Tkyajil Totx'il. Tojxix tu'mel kyejo loq'anx tichaq. Tu'n tokxixja kawb'il lu tojxix tumel, ayijo k'loj q'iltnam aq'untl te xinil, aj antaq' tok junjun aq'e te aq'untl, ok chi b'isinx ti'j loq'aj, tichq moqa aq'untl ayijo chi b'antel toja ab'q'e lu'.

Tkyajil Totx'il b'is. (Ikyjo t'un Totx'il kab'e tejo ajlal kawb'il b'elaj te jwe' q'o' jw'e laj sb'q'e tu'n nim ja kawb'il te paxil). Ajo toklen q'mal tqanil tejo qanijtz ex loq'injtz te twi' xanil. Ajo toklen q'mal tqanil tejo qanijtz ex loq'injtz te twi' xanil ajo tb'i PAXIL LOQ'AJTZ, nnajb'en t'un tex tojxix spiken ex tu'n junratx chi tz'aja ayijo loq'an. Ajo tqanil kxel q'mayet kye jotxq'ex xjal, tojxix tu'mel ex mlay ttxi chjet, ex ok kxe'ltq'on jottxja yol ti'j toj alkyechaq kxb'il te tz'ib'el yol tz'ib'inkux toja u'j te kawb'il lu'.

Ajo toklen okxel ttzyun ex kxel q'man tu'njo nim ja te pwaq te paxil, ajo toklenx tejo aq'untl, ex ok xel kytz'yun jotxqexja xjal ntzaj tq'man kawb'il u'j lu', tejo loq'el, k'ayel, qanix, txexb'il noq' alkye jul tichaq ntzaj qanit twi'tz paxil. Toja kyxel q'mayet jotxja yol tijo jotxja loq'aj, ex ayijo techil tajlal nchi okex t'un ttzaj loq'aj jun tichaq toj twi' paxil.

Ajo toklen PAXIL TE LOQ'AJTZ okxe'l tq'on jotxqexja tichaq chi ajb'el te q'umbel kye jotxqex ex b'inchinxix toj jotxqex tumelx, tz'enkuxja ntz'ajtq'man kawb'il, tojxix tu'mel tz'wnkuxja es tzalajb'il ayijo tichaq chi' ajb'en ex u'jq'e toj kxb'il toja junjen amb'il kyejo loq'il ex chojb'il kye. Ayijo tqanil toja kxb'il moqa alkyej jul tumel okxel q'mayet toja nim toklenix, noq tu'n mi tz'okx toja yolil tu'n tz'aj kyq'on jun onil, ayijo tz'yuyet kyejo loq'aj, yolinxix, myaxix toklen, tqanil, ttxixpel, ex tijsinte, ajo tb'anilx u'j tejo qanilte ayijo loq'al ex jotxqexja u'j ntzaj tq'man jun tumelxix kyijo nim u'j kyijo loq'aj aj telpen b'aj ajo loq'aj. Nixjun wi'xan ex qe taq'unal tnam kxel tyuchin moqa kxel tewin ajo yolxix kye jokxqex tz'enku ntq'man ajo PAXIL TE LOQ'AJTZ.

Ayijo xjal kyel tq'am tz'enkuja ntq'man ajo Kawb'il lu', i'lxix ti'j tu'n kyi kyq'man tojxix tuimel toja toklenix te PAXIL TE LOQ'AJTZ ayijo yolil ntz'ajtq'man ajo kawb'il toklen ntqanin tu'n ilxix ti'j, kyoja amb'il tz'ib'inkux toja kawb'il u'j ex tnej yol tojxix tumel.

Ilxix ti'j tu'n txi ttzyun ayijo u'j moqa kxb'il tichaq toj jotxqex qanil loq'il te Twi' Xanil.

Jotxqexja u'j o chi b'ant tu'n ttzaj qanit jun laq'ol te Xanil ex jotxqej tx'ixb'en kxel kyq'anxix toja PAXIL TE LOQ'AJTZ, t'un tokxix tz'enku ilxix tij kyun Aj wi'xin tuke jun u'j tb'anilx b'inchin kayinxix tojxix tumel.

Noq'txentla qa ayijo tqanil te qanil loq'al kxel q'mayit jun twi' pwaq, aj tok jun tumelxix tu'n tb'anilxix tw'i, ayijo ja aq'unal tu'n txi tchin ajo Kawb'il u'j lu' ok kxel kyb'inchen jun u'j tojxix tumel tu'n ttzaj tq'man ajo pwaq. Ajo u'j tojxix tumel kxel q'umb'aj toja PAXIL TE LOQ'AJTZ ex okx kyokel tejo juntl nim u'j tejo axix.

Wajxaq Totx'il. (B'ajli tx'ixb'en ky'un ajlal totx'il kyaje tejo tajlal kawb'il kab'k'al qaq te jwe' q'o'qaqlaj ab'q'e tu'n Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil tejo jun k'al wuq q'ij te tlajin xjaw te Jw'eq'o' qaqlaj) twi' ex ajlab'il. Ajo ja b'inchb'il aq'untl kye ajlal xjal a tb'i -INE- okxel tb'inchen ex kxel tq'man tojxix tumel junjen xjaw toj PAXIL TE LOQ'AJTZ toja tkayb'in, ayijo kywi' moqa techb'il, ayijo pwaq ex ajlab'il nchi tzaj q'anin toja nim u'j te loq'ajtz ex kayinx toj kxb'il toj meltzaj.

Ayijo ja aq'unal itekux toja u'j Kawb'il, okx ilxtij tu'n ttzaj kyq'on jotxja q'umb'el tojxex tumel ayijo kywi' tijo tichaq loq'atz toj tumelx ex junjen maj tz'enk'u ntzaj qanin tu'n ja b'inchb'il aq'untl kye ajlal xjal- INE- ntzaj tqanin.

Tzenku kyejo tichaq nchi tzaj loq'in toj jul Tnam, ajo twi' okxel tq'on jun chuq xjal toklen tu'n jun aq'unal te ja B'inchb'il aq'untl kye ajlal xjal INE, ex jun aq'unal tejo Sk'ob'il Pwaq - SAT-, ex jun aq'unal kyejo ja aq'unal qanilte.

Ayijo ajwi'xen qanilte okxel kysman jun u'j tu'n txel qanin tejo B'inchb'il aq'untl kye ajlal xjal INE-, ayijo kywi' ex ajlab'il ilxix tij aq'untl tu'n txi tojxix tu'mel ex loq'en toj kxb'il meltzet. Ajo Kawb'il okxel tq'man tz'en tu'n toke ex toja lu' tz'aj tsman jun u'j te qanilte. Ajo ja te B'inchb'il aq'untl kye ajlal xjal -INE- okxe'l tq'on tqanil junjen xjaw toj PAXIL TE LOQ'AJTZ, toja kayb'il tox tz'ib'ab'il ex kyoj alkyechaq itek toj tq'ob', ayijo tz'ib'il ex tichaq toklen b'inchet.

Ayijo ajwi'xen tzenkuxja u'j te kawb'il, kxel kykayinxix to tumelxix ayijo kywi' ex ajlal chi oklen toj jotxquel tumel te loq'ajtz ayixixjo kywi' tz'enkuxja toj k'ayb'il. Ayijo ajwi'xin chi okxix te kayilte ex te xq'uq'el tuntz'en ajo PAXIL TE LOQ'AJTZ ok xel tq'n jun tq'on jun tq'anil jotxqexja u'j chi q'mantza kyijo kywi' iteko toja nim u'j te loq'ajtz.

Ajo ja te B'inchb'il aq'untl kye ajlal xjal-INE- okxel tq'man tojxix tumel kyejo ja b'inchal aq'untl tijo alkyechaq nnajb'en t'un tel kynik te ajlab'il ex tywi' tojxix tumel ex tz'enkuxja n-oke.

Toja amb'il te aq'untl ex toklinxix, ajo ja te B'inchb'il aq'untl kayilxix ti'j pwaq, ok xel tkayinxix toj tumel tu'n tb'antix ex tu'n tokxix ayijo yol itekux toja u'j te kawb'il.

**TKAB' XIM
TJUNALX K'LOJ
JA B'INCHB'IL AQ'UNTL**

Wajxaq Totx'il. (B'ajli tx'ixb'en ky'un ajlal totx'il kyaje tejo tajlal kawb'il kab'k'al qaq te jwe' q'o'qaqlaj ab'q'e tu'n Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil tejo jun k'al wuq q'ij te tlajin xjaw te Jw'eq'o' qaqlaj) ja b'inchb'il aq'untl. Tu'n tokxixja Kawb'il lu', ok k-el qnik kyejo ajwixen lu':

JUN KYEJO NINTZ'A JA B'INCHB'IL KAWB'IL:

- a) Tz'entu ajo pwap min japen tib'aja (Q. 900,000.00 q'uq), aju ajkawil q'il tojxix tumel, ajo Ajwixil.
- b) Tz'entu qa ajo pwap njapen tib'aja (Q. 900,000.00 q'uq), aju ajkawil ayijo chuq xjal tz'enkuxja nim ajwixin, tu'n tokinxja ajo kawil lu'.

TKAB'EN TEJO TTXU BINCHAL XTISIL:

- a) Tz'entu ajo pwap min japen tib'aja (Q. 900,000.00 q'uq), aju ajkawil q'il tojxix tumel, ajo Ajwixil tok tojxix taq'un.
- b) Tz'entu qa ajo pwap njapen tib'aja (Q. 900,000.00 q'uq), aju ajkawil tu'n txi ti'n aq'untl ajo ajq'unal aj b'inchel xtisin aju ajwixin nimxin tu'n tokxixja kawb'il.

TOXEN TEJO WI'XLALKOLB'IL TI'J TTXUKAWB'IL EX TTXU SIK'OB'IL AJKAWIL

- a) Tz'entu ajo pwap min japen tib'aja (Q. 900,000.00 q'uq), aju Ajkawil tijo txukawb'il moqa ajo Ajkawil tijo Sik'ob'il tu'n ayijo ajkawilqe nimxix kyoklen toj aq'untl.
- b) Tz'entu ajo pwap njapen tib'aja (Q. 900,000.00 q'uq), aju chuq' xjal tejo ttxu kawb'il moqa, ayijo chuq xjal tejo ttxu sik'ob'il.

KYAJE TWI'XINTNAM:

4.1 Kyejo Nejenel Tnam ex tkab' Nejenel ex jotxqexja jab'inchel aq'untl itekx toja twixen tnam.

- a) Ajo Nejenel Tnam ex tkab' Nejenel tejo Nim Tnam te Paxil, okxel kyq'on toj jotx amb'il ex toj manintzx amb'il, kyejo aj aq'unal itekx tejo aj kawb'il aq'untl tu'n ajo pwaq nlay japen tib'aja (Q. 900,000.00 q'uq)
- b) Kyejo Nejenel Tnam ex tkab' Nejenel tejo Nim Tnam te Paxil, okxel kyq'on toj jotx amb'il ex toj manintzx amb'il, kyejo aj aq'unal itekx tejo aj kawb'il aq'untl tu'n ajo pwaq njapen tib'aja (Q. 900,000.00 q'uq)

4.2 Kyejo ja b'inchal aq'untl ex ajtz'ib'el tejo Nejenel te Nim Tnam te Paxil:

- c) Tz'enku ajo pwaq min japen tejo (Q. 900,000.00 q'uq), wi'xan ex qe taq'unal tnam moqa ajtz'ib'anjtz, alkyexix toklen tz'enku ajkawil aq'untl toj jotx amb'il ex toj mim tojxix amb'il, tz'enkuxja kyaq'un ja aq'unal te tnam, ikxja ayijo ja aq'unal nchi aq'unan tukexja ja aq'unal.
- d) Tz'enku ajo pwaq njapen tejo (Q. 900,000.00 q'uq), ajo wi'xan ex qe taq'unal tnam moqa ajtz'ib'anjtz, alkyexix toklen tz'enku ajkawil aq'untl.

4.3 kyejo juntl ja aq'unal moqa ja aq'untl tnejil toklen, ex mya tz'ib'entz toja jul ja aq'untl.

- a) Tz'enku ajo pwaq njapen tejo (Q. 900,000.00 q'uaq), wi'xan ex qe taq'unal tnam moqa ajtz'ib'anjtz, alkyexix toklen tz'enku ajkawil aq'untl toj jotx amb'il ex toj mim tojxix amb'il, tz'enkuxja kyaq'un ja aq'unal te tnam, ikxja ayijo ja aq'unal nchi aq'unan tukexja ja aq'unal.
- b) Tz'enku ajo pwaq min japen tejo (Q. 900,000.00 q'uaq), wi'xan ex qe taq'unal tnam moqa ajtz'ib'anjtz, alkyexix toklen tz'enku ajkawil aq'untl toj jotx amb'il ex toj mim tojxix amb'il, tz'enkuxja kyaq'un ja aq'unal te tnam, ikxja ayijo ja aq'unal nchi aq'unan tukexja ja aq'unal.

5. JWE' KYEJO K'LOJ Q'ILTNAM, QE Q'ILTWITZ SIPANQE EXQE KYIB'XKYIB'

- a) Tejo Nejenel moqa taq'unal tnam ikxjo, jotx twi' min japen tejo (Q. 900,000.00 q'uaq') ajo Ja aq'unal, tz'enkuxja toklen, nejenel moqa taq'unal.
- b) Ayijo chuq' xjal moqa Wi'xin tojxix tu'mel moqa ajo n-oket ajkawil t'un tz'enku ajo twi' njapen tib'ajo (Q. 900,000.00 q'uaq') tz'enkuxja ajwixin.

6. QAQ KYEJO K'LOJ K'AWB'IL TNAM EX JUNTL JA AQ'UNTL:

- a) Tz'enku ajo pwaq min japen tejo (Q. 900,000.00 q'uaq'), ajo ajkawil te Tnam aq'unal tokxix taq'untl toj ja aq'unal, tz'enku tok te ajwi'xen te aq'untl.
- b) Tz'enku ajo pwaq njapen tejo (Q. 900,000.00 q'uaq'), ajo ajkawil te Tnam aq'unal tokxix taq'untl toj ja aq'unal, tz'enku tok te ajwi'xen te aq'untl.

7. Wuq Kyejo ja te aq'unal ayijo tpwaqil matijxix toklen tuke pwaq nxitq'on Xanil; ayijo Ja aq'unal nya tejo Xanil moqa Ja aq'unal Mya itek tun Kykamen pwaq nchi tzyun, ti'j tpwaqel Xanil ayijo nchi tz'aj onin t'un oyax tu'n tpwaqil Xanil, ex ayijo pwaq kyejo xjal ntzaj tqanin u'j te kawil lu'. Mya tz'ib'inkux toja ajlal u'j.

- a) Tz'enku ajo pwaq min japen tejo (Q. 900,000.00 q'uaq'), ajo ajkawil te Tnam aq'unal tokxix taq'untl toj ja aq'unal, tz'enku tok te ajwi'xen te aq'untl.
- b) Tz'enku ajo pwaq njapen tejo (Q. 900,000.00 q'uaq'), ajo ajkawil te Tnam aq'unal tokxix taq'untl toj ja aq'unal, tz'enku tok te ajwi'xen te aq'untl.

Ajo aj kawb'il aq'untl tnejil tz'enku ayijo yol itekux toj u'j te kawb'il okxel tq'man tu'n tb'ante ajo u'j tojxex tumel, ex ite kyaqen kxel q'oyet toja nim ja te aq'unal, tu'n tb'antxex tojxex tumel kyejo qanil moqa loq'il tichaq ntz'aj tqanin ajo ja te aq'unal.

Tz'entu aj txi yolit tijo qanil loq'ajtz tuke tpwaqel nchi tzaj q'on te qtxex ntzajtq'on ajo ja xnaq'tzb'il te onil kye xjal moqa ja aq'unal kye pwaq kyejo juntl nim tnam, ilxtij t'un ttz'aj tq'man wixin tojxin tumelxix tejo ja te aq'untl.

Qa ajo Ja xnaq'tz'b'il kyejo ja Tnam mi tx'i tqanin mo ttxit q'on jun techb'il u'j toj jun amb'il te jun k'al laj q'ij, ajlanxix toja tnejil q'ij te tz'yulte nim u'j, ok xel q'mayit qa tb'anilx taye.

Kyoja q'umb'el mya b'inxix toja kawb'il, ok xel q'mayet tz'enku' ajkawb'il nimxix ex ajkawb'il ti'j aq'untl nimxix, ajo tkux tz'ib'in toja nim u'j, ajo u'j te kawb'il toj tja aq'untl tz'enkuxja chuq tojxix tumel tyejo ja aq'unal.

LAJ Totx'il (B'ajli tx'ixb'en ky'un totx'il qaq tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe' q'o'jw'e laj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Ch'uuq' te qanil twi', loq'al ex xpichil. Ayijo ch'uuq' xjal kye qail twi' okqixja chi okel tu'n kytz'j loq'al, xpichal, ex tz'iyet ajo loq'ajtz, ayijo yolxix okxel kyq'man jotxqej kye sik'ol kyoj junjen xjal. Ayijo junjet tkye ch'uuq ok xel tojxex kytziyenxix tsik'ol.

Ayijo junjen xjal te ch'uuq nlay mi chi ok sik'ol ex mi chi jawek's toja amb'il i teyi toja amb'il te aq'unal aj tokxixja ch'uuq te qanil ex loq'al te tichaq.

Ayijo ch'uuq' xjal te qanil ex loq'al tichaq ex q'umb'el ok kyjel ky'q'on jun u'j echb'il toja nim u'j nb'ant kyun.

Junlaj Totx'il (B'ajli tx'ixb'en ky'un totx'il wuq tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe' q'o'jw'e laj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Ch'uuq' te qanil twi', loq'al ex xpichb'il. Ayijo junjen ch'uuq' xjal echanxix ex tb'anilx kyok kyejo ch'uuq kye loq'aj, ex qanil tichaq ilxti'j tu'n kyok ayijo aj aq'unal te paxil, q'manxix tu'n ajo wi'xin kyejo ja aq'unal te paxil, tz'enkuxja kyoklen moqa loq'ajtz tichaq. Ajo ajkawb'il kyejo ja aq'unal ok ky'jel q'oyet t'un ttxi tkayinxix toj xix tumel ayijo aq'unal te paxil smayit tu'n chi okxix toja ch'uuq xjal te loq'ajtz.

Ajo tojxix tu'mel kxel kayit tu'nja jun techilxix taqu'nal moq'a tximitz tb'anilx toja junjen aq'untl tojxix tu'mel, te pwaq ex kye loq'aj tichaq chi tzaj q'anin, aju ch'uuq xjal chi jyon kyijo xjal nb'antix kyun tojxix tumel toj junjen aq'unal. Ayijo junjen xjal te ch'uuq ok xel kyechb'il tojxix t'nab'el moqa kyoklenxix manintz'x toja junjen aq'unal tz'enxja xjal k'xel tx'ixb'en.

Tz'enku kyejo aj aq'unalqe te Paxil tziyit nlayx kxel kyq'on junt yol tz'enku nyolajtz tunjo tq'ob' kawb'il oxlaj tajlal te kawb'il, ajo nejenel te aq'unal tejo amb'il, at toklen tojxex tumel, okjel tq'on jun techb'il tz'ib'incxix toj jun u'j ajo axix kyijo xjal chi xi q'umajtz.

Tz'enku kyejo ja te aq'unal nti xjal tojxix tumel, kyib'ale kxel q'umb'ajtz kyejo juntl aj aq'unal te juntl ja te aq'unal te Paxil, noqtzintla q'a ma chi okxex toj tumel tz'enkuxja ntq'man tq'ob yol nyolajtz jawnex.

Ajo q'umb'el kye chmobil okxel q'oyet tz'enkuxja kxel q'mayet:

(Tojxix txol yol a), b),c) B'ajli tx'ixb'en ky'un totx'il jwe' tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il kab' k'al qaq te jwe' q'o'jw'e qaqlaj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Te tajlal q'ij jun k'al wuq te lajun xjaw, te q'o'jw'e qaqlaj).

- a) Tz'enku ajo juntl tu'mel qanil moqa loq'ajtz tichaq kye xjal, ajo chuq' te qanil ex loq'aljtz oj toklen ty'un oxe q'ilxix aq'untl ex kab'e onilkye, ayijo ok chi xel smayit tu'nja ajkawb'il tejo ja te aq'untl loq'ajtz.

- b) Tz'enkuxja tejo tu'melx tejo qanil twi' te kkyaqilx, ajo chuq xjal tijo qanil twi' okx toklen tuke oxe q'ilxex aq'untl ex kab'e onil aq'untl, ayijo chi xel q'umb'ajtz tu'n ajkawb'il q'il twi' aq'untl tejo ja aq'unal qanilte.
- c) Tz'enkuxja tejo tu'melxix loq'aj jq'on, ajo ch'uq' xjal kayinxix tumel ok chi okel tz'aqtzet tuka qe tnejel q'il aq'untl ex moxil kye kyejo ja aq'unal Tnam, ayijo o txi kyqanin ajo kyoklen, q'umb'elqe tu'n ajkawb'il kye ja aq'untl kye junjen qanilte. Tz'enku qa atja tjunalx tjaa aq'untl ayijo cho qanilxix tichaq, ayijo ch'uqxjal kayinxix tij tu'melx okx chi okel tz'aqtz'b'il toj jun ajlal mya netz'ix kyejo oxe xjal q'il tojxix tu'mel ex kab'e onilxix, q'manxix tu'n ajwi'xin kyejo ja kye aq'unal qanilte.

Ayijo ch'uq' xjal te q'il tojxix tu'mel aq'untl kyib'ale txi tqanen xjal onilkye, tz'enkuxja kyejo Nim tja aq'unal kye qanilxix ex loq'ajtz tejo nim Tnam te Paxil, moq'a ayijo ja aq'unal tze'enkuxja kyax.

Kyoja alkyechaq ayijo ajlal ja aq'unal q ama ttx'i kyqanin ayijo loq'aj toj u'j jq'on qa tuntz'in ajlal kyoklen ch'uq xjal, tz'enkuxja aj token jun sik'ol ikxja tajjal sik'ol chi okil axix toj tu'melx, okx kkyokel juntl maj jun sik'ol ex tok jun oxe maj. Q'a aj toke oxe maj sik'ol ikyxjo kkyb'aj. Ajo ch'uq' xjal q'il tojxix tu'mel okxel ttz'ib'en toj nim u'j te tz'ibel ajo jun techil tejo ajo xb'ant tojxix tu'melx.

Tejo tb'anix tch'iysil ajo tyaq'in, ayijo ch'uq' xjal te qanilx, loq'ajtz tichaq ex kayinxix toj tumel kyib'ale kxel kyqanin jun tqanilxix kyejo ja aq'unal kye jotx'qex te Paxil tu'n aq'unal, moqa tojxix tumel kyejo loq'ajtz kxel qanit.

Ajo ajkawb'il moq'a nejenel okxel tkayin ajo u'j te kayb'il kyb'i junjen ch'uq' xjal, okx jel tq'n jun techb'il tz'ib'inkux toj jun u'j kye jotx aq'untl kyb'antel kyunja ch'uq xjal.

Kab'laj Totx'il (B'ajli tx'ixb'en ky'un wajxaq tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe' q'o'jw'e laj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Nyal tz'ok junxjal tejo jun ch'uq te qanil twi' loq'ajtz. Nlay tz'okx jun xjal toja jun ch'uq tejo qanilx twi' moqa loq'onjtz ayijo itekx jun kyil lu':

- a) Kyokel toja jun toklen aq'untl.
- b) Ayija kyoklen tejo nejenel, ajkawb'il, aj aq'unal moqa ajija jun xjal totz'q'inxix, aj xtixil toja ja aq'unal ntzaj tq'on jun k'ayb'il.
- c) At jun xjal kyotz'qinxix n-aq'inin toja ja aq'unal ntz'aj tq'man u'j te Kawb'il ex at jun toklenxix te toja aq'unal kyb'antel.
- d) At kyoklenxix tuka juntl xjal toja ntz'aj tq'man u'j te Kawb'il, tuke junje toklen.
- e) At kyoklenxix tuka juntl xjal toja ntz'aj tq'man u'j te Kawb'il, tejo nejenel nimxix twitz' moqa ajo nejenel nimxix b'inchal aq'untl te jun ja aq'unal.
- f) Otaq ttxi ttz'yun ayaj kyujo kyoklen.
- g) At kyoklen moqa nchi okaj te junjen twitz'.
- h) Otaq tz'okx toj b'inchal te junje kyok'len tejo loq'aj.

Oxlaj Totx'il (B'ajli tx'ixb'en ky'un b'elaj tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe' q'o'jw'e laj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil) tojxik tumel yol ilxix ti'j tu'n kyok xjal tejo chuq tejo qanil twi' tichaq ex loq'ajtz tojxix tb'anilx. Myal chi ok xjal tejo jun ch'uw' te qanilx twi', loq'ajtz tu'n ayijo i'l chi xel tz'ib'et lu'.

- a) Tz'enjo at kyoklen tojxix kyanimin, qa tz'enku tqanilxix nxikyq'man toj jun u'j at jun yol mya toj tq'anilxix toj tumelxix.
- b) Tz'enku ajo xjal itek chi mujb'in tuka jun tyoklen moqa tuke jun xjal niqaku tayi tchikel toj junjen kyeya.
- c) Tz'enku ajo xjal najlen toj junx ja tuka junx toklen ex mya q'e kyijo ja te ktal moqa watb'ilj.
- d) Tz'enku ajo xjal otaq tz'ok toja chmob'il kxel xch'iyel.
- e) Tz'enku ajo xjal moqa txjalil toja ntzaj tq'man u'j te Kawb'il oje chi ok tejo aj kawb'il, aj k'ub'elx moqa mamb'aj tyejo junje kyoklen, kyukexix moqa kyitzin xjal.
- f) Tz'enku ajo txujel moqa toklenix tch'ik'ilx ajo junjen chuq otaq ttxi ttziyen moqa ttxi ttzyun jun oyaj ti'j junjen toklen.
- g) Tz'enku ajo junjen ch'uw' at toklen kyijo moqa ikxja tz'enku lu.
- h) Tz'enku ajo xjal at txujel, ttitz'an q'a moqa qya toja juntl kyoklen, otaq chi okslen jun tz'ib' u'j ajo otaq tz'ok jun q'oj kyija junjen ch'uw' xjal xi q'mayel toja u'j lo.
- i) Tz'enku ayijo junjen xjal te ch'uw' otaq tz'ok jun il kyij jun xtisin nam tz'el b'ant tuke junjen ja aq'unal moqa otaq tz'aj q'on jnab'e.
- j) Qa ajo junjen toklen te ch'uw', otaq yolin ti'ja ilxix ti'j toj xtisb'il moqa nim ja te kawb'il.
- k) Tz'enku ajo il otaq tz'ok tq'on q'oj kyejo moqa toj tumelxix kye junjen xjal te ch'uw' ayo txujel moqa juntl xjal niqaku tayi tkatz'.
- l) Tz'enku ayijo junjen xjal toklel tejo ch'uw', txujel, tchmil moqa juntl xjal niq'aku taye tuk'e, at tq'oj tyuke juntl xjal te ch'uw'. Atjo q'oj tz'enku otaq tz'aj ix ti'j ex otaq tzaj tb'yon jujen xjal ex junjex q'umb'ajtz toja u'j lu'
- m) T'un mi japen b'ajset ayijo yol tz'ib'ankux tojaja tq'ob' jun lajun te u'j te kawb'il.
- n) Tyun ayijo yol tz'ib'ankux toja nim u'j te kawb'il ex toj junx kawb'il tz'unx tajb'en.

Ayijo aj aq'unal te Tnam qa chi xel q'mayet tu'n kyok tejo jun ch'uw' xjal ex b'an tun kyolinx tz'enkuxja tz'ib'ankux toja tq'ob'aj kawb'il, toj jun amb'il mya nim te jun q'ij aj kyojtz'qin ajo mya b'an tu'n kyok, okx xel kyq'on jun tumel toj u'j te tz'ib'el ex tz'ib'ankux ayijo mya b'ant xb'ante.

Ajo ajwi'xin ok kxel tq'manixi kye ch'uq xjal ok kxelt b'antel t'un toja amb'il mya nim toj jun q'ij aq'unal. Ajo u'j te kawb'il okxelt tq'man toj tumelxix. Ayijo taq'unal tnam qa ma tzaj kyq'on jun u'j te tumelxix moqa at ilxix ti'j tu'n tu'n ttzaj kyq'on tumelxix mi taq'tla tb'inchen, ok xel qanit jun chojb'ilte tz'enkuxja ntq'man u'j te kawb'il tojxix aq'until te Xanil moqa tja aq'unal ayijo ntq'man, tojxix tumel toj u'j te kawb'il t'un telxi ti'j.

Kyajlaj Totx'il (B'ajli tx'ixb'en ky'un laj tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe' q'o'jw'e laj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil) Ilxix. Q'umb'il i'l ajo jun toklen te chmob'el tz'yul te loq'b'el, ex qanil tw' loq'aj, ayixjo qa mi nb'ant kyun, itekux toja tajlal kab' laj te tq'ob' u'j te kawb'il ex tz'ib'inkux toja tajlal ox laj teja kawb'il.

Jwe'laj Totx'il (B'ajli tx'ixb'en ky'un junlaj tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe' q'o'jw'e laj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil) Nim ja aq'unal te tz'yul te loq'b'el te Twi' Xanil. Ajo Nim ja aq'unal te tz'yul te loq'b'el te Twi' Xanil ajo tolenix kyejo tz'yul te loq'b'el tichaq te Paxil, axix toklen tu'n ttzaj tq'on tumelxix tz'en tu'n tb'ante tojxix txolin toj amb'il tz'enkuxja nb'ant tu'n. Ajo taq'inxixjo Nim ja aq'unal te tz'yul te loq'b'el te Twi' Xanil atz'in tu'un tkayinxi ti'ja ajo tz'yul te loq'b'el tichaq ok chi okxel tojxix tumelxix toja spiky'in, tojxix tumel toja loq'ajtz tichaq te kkyaqilx xjal twi' Paxil. Ayijo taq'inku tz'ib'ankux tz'alu':

- a) Ok k-okel teju Nim ja aq'unal te tz'yul te loq'b'el te Twi' Xanil tb'i PAXIL LOQ'INJ;
- b) Kxel tkayinxi toj tumel aq'unal tu'n tch'iyxix junjen q'ij ajo PaXIL LOQ'INJ;
- c) Kyel tq'on kyoklenix tu'n tb'antxix tojxix tumel ajo u'j te kawb'il toja aq'until e tz'yul loq'aj kye jotx'qex tnam;
- d) Tu'n tokxix toj tumelxix ayijo laq'aj tuka jq'on loq'ajtz;
- e) Kxel twimen kyijo ja chi kaniljo tpwaqil tejo Nim ja aq'unal tu'n tajb'en te ch'iysilte ex tx'ixpelte ayijo tumelxixjo te tz'yulte loq'aj te jotx xjal.
- f) Kxel tq'man toj junjen amb'il kyejo ja aq'unal twi' paxil tz'en ntz'aj tz'yuyetja loq'aj te nitz' xjal.
- g) Kxel q'oyit kyechb'il ayijo aq'unal te Tnam, ajo kyaq'un te tz'yulte loq'aj toja ja aq'unal ntq'man u'j te kawb'il.
- h) Kxel qanit kye jotx'qexja ja aq'unal tejo Tnam, toja nukb'el PAXILLOQ'INJ, ajo taq'un loq'aj junjen ab'q'e, tu'n tokxix ex b'inchil te ajlal exjo ttx'ixpen;
- i) Ikyq'ixjo jokxqex tichaq kyoklen aq'until tejo tz'yul loq'aj tichaq kyoja ja aq'unal te Paxil;
- j) Kxel kayitja ajlal tojxin amb'il, ex ayijo kxel yekit kye jotxqex xjal.
- k) Juntl qa ma tx'itq'man tq'ob' u'j te kawb'il ex nim u'j te kawb'il tojxix tumel taq'un.

Qaqlaj Totx'il (B'ajli tx'ixb'en ky'un kab'laj tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe' q'o'jw'e laj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil) Tpwaxel texixjo Nim ja te aq'unal te tz'yul Loq'b'el tejo Xanil.

Ajo tumelxix tpwaqil tejo Nim ja te aq'unal te tz'yul Loq'b'el tejo Xanil toklinxix kyuke techb'il pwaq.

- a) Ayijo pwaq tejo nim tpwaqel nchi okx moqa nchi ex te tkyaqil Xanil;
- b) Ayijo qwaq te tjunalx nchi tz'aj tejo chojb'el kyejo ja aq'unal nchi q'on tijo loq'aj tichaq, tz'enkuxja pwaq tu'n txi chojb'el tejo taq'un ajo PAXIL TE LOQ'AJ. Ajo u'j te kawb'il lu okx ktzaltq'man alkyejo chojb'ilte ex tz'ensex tu'n tb'ante.

Ayijo pwaq okx chi xel tkayin, tz'enku pwaq te tjunalx Nim ja te jotxqex te qanil loq'aj te Xani."

Ajo ch'uqxjal te qanil kyw'i loq'aj okx tojxix tumel ex taq'un kxel q'oyitxix tu'n ch'uq' xjal te qanil loq'aj.

TOXIN XIM

TQANILX Q'IL AQ'UNTL TE TZ'YULTE LOQ'AJ TE NIM TNAM

TNEJIL TNEJ TXILEN TE KAYIL TWI' LOQ'AJ

Wuqlajaj Totx'il. Twi' chojsb'ilte. Tz'enku ajo twi' moqa chojsb'ilte ky'ijo loq'aj, tichaq ex jotx'qex aq'unal chi jafen ajlab'il chojsb'ilte ntz'aj tq'man ajo tq'ob' tajlal junk'al wajxaqlaj kawb'il, tejo kayil twi' loq'aj moqa qanilx okxel b'inchal toj loq'aj te jotx'qex, mya tla ayijo tqanilx ntz'aj tq'man ajo u'j te kawb'il lu, toja Toxin tnej ex toxin Xim. Qa mi jafen toja ajlal at, ok kxel tume tz'enku junjen tumel tejo kayil te tz'yulte loq'aj tojxix tumel tz'enkuxja tz'ib'inkux toja u'j te kawb'il.

Wajxaqlaj Totx'il. U'j te Tz'yul loq'aj. T'un txi q'iyitja aq'intl te qanil twi' kyaqil loq'aj, okxel b'inchajtz'ja u'j tz'enkuxja toklen junjen u'j tz'en lu.

Jun. Tojxix tu'mel kayb'il loq'aj

Kab'.Q'umb'etz' jotx'qex

Ox. Q'umb'ex tz'ensexja ky'ten

Kyaj. Q'umb'ejtz' tb'anilxix, ex

Jwe' Tsqinten b'inchal ja tz'enku b'inchb'al nb'ant

B'elajaj Totx'il. U'j tqanilxix ntz'aj qanin tu'n tok jun xjal te tz'yul loq'aj. Ayijo tqanil u'j tz'enkuxja toklen kxel tq'on:

Jun. Tumelxix tu'n kyoklen xjal q'ol loq'aj

Kab'. Ikkixja tijx tz'en ky'q'man u'j ex tz'en loq'aj ntz'aj kyq'on tz'enko jun tichaq moqa jun aq'untl.

Ox. Jatumelx ex tz'en kyb'anteljo aq'untl, kxel q'oytja ayijo loq'aj moqa manilx ayijo aq'unal

Kyaj. Tajlal kyija u'j kxel q'oyet toja nim u'j. Toj xin tumel ex jun q'il twi'tz u'j, jun kyel q'oyet kyejo xjal q'ol loq'aj.

Jwe'. Kxel q'mayet tejo xjal q'ol loq'aj qa kxel ttz'ib'an, moqa tz'enkuxja toke ajo tb'anilx taye loq'aj tz'enku ntq'man jwe xim tjunalx teku u'j te kawb'il lu.

Qaq. Toj jun q'umb'ajtz tojxix tumel ex tz'enku tb'anelx toj twi'tz ajwi'xin, ayijo tb'anilx kyejo loq'aj okx kut tz'ib'enja xjal te q'olte loq'aj, tuka tu'n txi tb'inchan juntl maj, amb'il ex twi'.

Wuq. Tumelxix tu'n txi chojb'en, ajo aq'unal moqa loq'aj tichaq.

Wajxaq. Jte pwaq kxel nejset ex tz'en ky-okel aj txi tz'iyet.

B'elaj. Tajlal tumel tu'n toke, tajlal xjaw ex tajlal q'ij tu'n toka ajo ch'mob'il te tz'yul u'j te loq'aj.

Laj. Ajo u'j te q'malte tojxix tumel qa ajo xjal nti tkas toja Twi' Xanil moqa kyejo ja aq'unal kye Tnam ajo ntz'aj tq'man tnejil tq'ob' kawb'il, moqa aj tokxja yol tojxix tumel tz'enkutla qa, ma tx'i q'oyet loq'aj te, aj namxtaq tsqiten nim u'j okx ktz'al tq'man qa otaq chojb'ente toja amb'l lu.

Junlaj. Kxel q'mayet tz'en tu'n toke junjen Kyw' toj jun k'loj.

Kab'laj. Q'umb'etz kxel kyin ayijo ch'uq xjal tu'nt kayinxix toj tumel ayijo tb'anilx loq'aj xi kytz'yun.

Oxlaj. Kxel q'mayet alkyejo u'j ilxix ti'j ex;

Kyajlaj. Jun u'j ikxixja tz'en jun loq'aj ex jun b'inchaq aq'unal.

Ayijo u'j nchi qanatz' jawnex okx kyokel toja amb'il te tz'yulte loq'aj, ex b'inchelte tumelxix tz'enkuxja yol tzib'nakux toja kab'k'alkyaj te tq'ob' kawb'il lu.

B'elajlaj Totx'il (B'ajli tx'ixb'en tuke kab' tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il junk'alwuq te jwe' q'o'b'elaj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Tx'ixb'en kyijo tumelxix loq'aj. Ajo ja aq'unal qanilte tz'yelte loq'aj toja amb'il tejo tz'yulte loq'aj ex namxtaq tz'aj tq'on ajo tb'anilx twi' loq'aj, kyib'ale tx'ixb'el ayijo tman u'j kyejo loq'aj, tu'njo lo ok kxel tq'man ayijo tx'ixb'en toja PAXIL LOQ'AJ. Toja amb'il te q'umb'elte tejo tx'ixb'en, ayijo xjal kyajxix at jun jun amb'l te wajxaq q'ij t'un ttz'aj k-yekin tb'anilx loq'aj.

Junk'al Totx'il. Tjotx'elx tu'mel, tb'anilxix toj tu'mel ex tech'b'il sqitens tejo b'inchel ja. Ajo tnejil ajwi'xin okx tz'ok tkayinxix tu'n ayijo tu'melxix kyaq'il nchi tz'aj qanin ayixixjo, nchi tz'aj q'on moqa ok chi okilxix toja tumelxix nim u'j te loq'aj. Toja uj te kawb'il lu okxel tq'amnxix toja tu'mel kyejo tichaq.

Ch'uq' yol tukejo totx'il kyaj te tajlal kawb'il junlaj te jwe'q'o'qaq te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil.

Ajo ja aq'unal ntz'aj qanilte loq'aj nlay tz'aj tq'man ajo tojxix tu'mel moqa nim tojxix tumel kyijo toklenx, tb'i ja aq'unal, ttxilen tz'enxix tz'aji, tichaq q'ol kayb'il, tz'enkuxja qa nti' jun tumel tu'n ttz'aj tz'ib'en ajo tumelxix ntz'aj qanin tejo qanil loq'aj, ex tz'enkuja toj toklen u'j tejo loq'aj tz'enkuja yol: Ikxixjo moqa ikja.

Junk'al jun Totx'il. Tz'iyekx kyijo u'j te tz'yul loq'aj. Ayijo u'j ntz'aj q'manjo Totx'il ajlal wajxaqlaj tejo kawb'il, okxel kytz'iyinx tu'n ajkawb'il q'il aq'untl tejo ja aq'unal, aj kytz'aj q'on u'j te tb'anilix ayijo ntz'aj kyq'man u'j kawb'il. Toj jotx'qex maj ok kxel tz'iyetja ayijo u'j chi sqitin kyuke juntl Tnam nanxix toja junjen ch'uq.

Junk'al kab' Totx'il. (B'ajli tx'ixb'en tuke ox tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il junk'alwuq te jwe'q'o'b'elaj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Q'olxix u'j te tumelxix. Ajo jaaq'unal qanilte okxel tq'man ayijo tujelxix kyejo loq'aj toja PAXILLOQ'AJ, q'un toja ayijo xjal kyajxix okxel ky'jyon noqxix oyajtz'. Tz'enku kye b'inchal aq'unal, moqa b'inchal tichaq qa kyaj u'j qa mi b'ant txi q'oyet toja PAXILLOQ'AJ, Qa ayijo sq'itel mya b'inchen kyuke kxib'il tz'ib'bel moqa tu'n juntl onilixix qa mi nb'ant, okxel tq'man toja twutz' PAXILLOQ'AJ tojxix kyel q'oyitja u'j.

Ajo chojb'elkye u'j qa mi jaku b'an kyun juntl tichaq, kyib'ale ttxi qanet twi' tz'enkuxja q'il juntl, ajijo pwaq chi okel tejo pwaq texix, jako chi oke tejo b'inchal te junjen aq'untl chookel tejo ja te aq'unal.

Junk'al ox Totx'il. (B'ajli tx'ixb'en tuke kyaj tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il junk'alwuq te jwe'q'o'b'elaj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Q'umb'ajtz u'j. Ayijo q'umb'ajtz kye u'j kxel q'mayet toja txol yol toja tojxix tumel yol te loq'aj te twi' Xanil, ajo tb'i PAXIL LOQ'AJ, ex b'ex kxel q'mayet toja nim tz'ib'al u'j te twi'tz' Paxil. Toj Kykab'ex q'umb'el kxel maloyet amb'el mya nim tz'enkuxja jwe' q'ij toj u'j te ajlal q'ij. Toja q'umb'elte tejo Paxil Loq'aj ex ajo q'ij q'umb'ajtz tejo yekilte ex ayijo tz'yulte tb'anilix loq'aj ok chi b'aj kab'k'al q'ij toj u'j te ajlal q'ij.

Kyoja tumelxix te kayil twi' loq'aj ex te tz'yulte, ajo ja aq'unal qanilte okxelt q'man tojxix tu'mel toja PAXILLOQ'AJ, ayixixjo tqanilix: tqanilixix tejo kayil twi' loq'aj moqa tz'yul loqaj, q'umb'elxit toj tumel, tqanil te xjelb'il, tajlal u'j te tb'anilix loq'aj, nim u'j ex ayijo u'j tejo tz'yul loq'aj.

Tz'enkuxja tz'ib'ankux ex yolinx kyukexja Juntl Tnam te Najchaq ajo Nim Tnam te Paxil, ayijo txol yol itekux kyojxix okxel kyq'on toj jotx amb'il, tz'enkuxja qa mi tx'i tnajsin ajo Totx'i lu.

Junk'al kyaj Totx'il. Yekil kyejo tb'anilix loq'aj ex tz'yulte kyijo techil. Ayijo tb'anilix loq'aj ex jotxqel u'j te yekil tb'anilix loq'aj. Okxel q'oyet texixjo chmob'i te qanil twi' loq'aj, toj tumelxi iteyi, tajlal aq'inal, tajlal q'ij ex ikxja tz'en nxi qanil toj tqan u'j. Toja amb'il te Junk'al laj te q'ij nxi yekit tejo yekel ex tz'yulte tejo tb'anilix loq'aj, mi kxel tz'yuyet juntl ex kyel q'mayel tejo nim xjal. Te' jotx'ja yolinx ok xel tz'ib'et jun nim u'j toj junx amb'il.

Junk'al kyaj Totx'il Bis. (Junx toklen tuke junk'al ox tajlal Totx'il tejo b'elaj te tajlal kawb'il te jwe'q'o'lajuj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). "Yekil kyejo tb'anilixix twi' loq'aj toj kxb'il tz'ib'an. Tejo alkyechaq tumelxix te loq'aj tz'ib'ankux toja u'j te kawb'il, toja nxi qanil tb'anilix twi'loq'aj kyoy kxb'il tz'ib'al, okxel kytz'yun ayijo q'umb'ajtz toklenx toja u'j te kawb'il ex tz'en tu'n txi ttz'yun ajo PAXILLOQ'AJ".

Junk'al jwe' Totx'il .Yekil jun tb'anilix loq'aj tuke jun xjal. Junjen xjal nti' toklen mota ajkawinx, te Tnam te Paxil oqa te juntl Tnamj, kyib'ale ttxi tq'on jun tb'anilix loq'aj. Nixjun toklen ajo toklenixix nimx toj jun q'man tojxix tw' loq'aj. Atz'in ky okel tz'enkuxja taye qa taj tu'n toklen tejo q'olxix tumel te jun ox xjal. Qa ok kxel qmayet ajo tanqinxix tejo tb'anilix loq'aj toj nunje q'il tb'anilix loq'aj, okxel q'oyet juntl maj ayijo tb'anilix loq'aj. Tz'enkuxja ntzaj tq'man aju u'j te kawb'il.

Junk'al jwe' Totx'il Bis. (Junx toklen tuke junk'al kyaj tajlal Totx'il tejo b'elaj te tajlal kawb'il te jwe'q'o'jwe' te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Tumelxix yol toja tz'yul loq'aj te Xanin. At ilxix ti'jo xjal, alkyejo ok b'inchel jun tumelxix, q'umb'ajtz, nim u'j aq'untl te kyaq'il xjal. Toja yekilte tyejo tb'anilx twi' loq'aj toja tokxex te tz'yul loq'aj te Xanil, qa at taq tojxin twi' moqa ntz'aj tq'on jun tqanel tu'n mi b'ant jun tb'anelx aq'untl.

Ikxjo tz'elpuna qa at il qa kab'e moqa tx'qal chuq' xjal ma tz'ok kymujb'en kyib' te ja aq'unal moqa junx chuq' xjal aj aq'unal, ex tz'enkuxja tqanil ntz'aj tq'man u'j te kawb'il te Tpwaxel nxi chojb'en te manilte, ok chi okxel toja junx tumelx tejo tz'yul te loq'aj te Xanil.

Ayijo xjal qama tzyky'x ib'aj kawb'il lu okxel q'on jun chojsb'ilte tu'n tjet toj jun ex kyaj ab'qi' ex jun pwaq te kab'lajq'olajk'al ex tx'qalx.

Ayijo xjal kyjunalx moqa te jun chuq xjal qa otaq chi ten moqa itekx toja chuq xjal, kyjunalx oqa kyuke tx'qal xjal moqa kxelj, at il kyij tuke najselte ajo kytz'ib'enjtz' toja nim ja aq'untl te sqitelxkye xlaj te tz'yul te loq'aj te Xanil ok kxel tq'on toja netz' amb'ilte.

Ayijo junjen xjal te ch'uq qa b'in kyun qa at mujb'in, ilxix ti'j tu'n txi kyq'on jun tqanel kyejo ajkawb'il te amb'il.

Junk'al qaq Totx'il. Tqanil techil u'j tojxix tumel. Ayija xjal chi ten toja qanil twi' loqaj ex alkyeqe itekux toja yol tz'ib'ankus toja kawb'il, ok xel kyq'on junxt tuka tb'anilx loq'aj ajo techil tqanil tojxix u'j jtojxix tumel tu'n mya toklen toj jun k'loj yol ntz'aj tq'man tajlal kyajk'al tq'ob'aj k'awb'il. Qa ma tz'elxi tox spiken qa nku tewin toja techil u'j tojxix tumel ajo ajkawb'il mi kxel tq'onjo aq'untl te, tu'n txi tq'man kyejo ajkawb'il te nim ja te kawil.

Tz'enkuja qa mya b'an taye u'j te q'ol tumelxix, tz'enku otaq tz'ok tzyet moqa otaq japen b'aj aq'untl, ayijo xjal okxel kyq'manxix tuka il otaq tz'aj kyq'on, ex tuxja lu' kxel q'oyitja kawb'il tz'enkuxja ntzaj tq'man ex tu'j kxel samjeto toja ja te xtisil.

Junk'al wuq Totx'il. (B'ajli tx'ixb'en tuke jwe' tejo tq'ob' kawb'il ajlab'il junk'alwuq te jwe'q'o'b'elaj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Tojxix tumelx ex techb'il.

Ajo ch'uq xjal kyib'ale ttx'itqanen kyejo q'ol tb'anilxix loq'aj ayijo kayb'il tojxix tumel ex techb'il tz'enkuxja kyaj, ex qa ajo tichaq techil ntz'aj qanin tu'n tb'antja loq'aj tz'enkuxja q ama txi' qanilx kyejo tnejix toj tumelx ex qa pwaqe moqa axixj

Junk'al wajxaq Totx'il. (B'ajli tx'ixb'en tuke jun tq'ob' kawb'il ajlab'il kab'k'al jwe' te jwe'q'o'lajuj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Ja tumelx tu'n xjelb'il kyijo tb'anil twi' loq'aj. Tu'n tel qniky akyejo q'ol tw'i loq'aj tb'anilxix tejo Txanil. Chi okelja q'umb'ajtz lu: tb'anilxix, twi', amb'il, toklenx ex juntl tichaq ayijo ntzaj qanin toja tman tujelxix, qa toja okxel kayil jte pwaq kyek q'oyet kyejo junje toklen, moqa tz'enkuxja qa ayijo lu nxi qanin ajo twi', ex iktz'en, ajo yol kxel q'oyit tz'enkuxja netz' twi'. Tz'enku qa ayijo aq'untl nchi b'inchet ajo ch'uq xjal okxel q'on jotx' pwaq tojxix tumelx.

Tkab' k'loj yol (B'ajli tx'ixb'en tuke qaq kawb'il ajlab'il kab'k'al qaq te jwe'q'o'qaqlajuj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil) te junk'al wuq te lajuj xjaw te jwe'q'o'qaqlajuj ab'q'e:

Tz'enkuxja kyejo q'amb'il, tichaq nchi okel tu'n aj q'anil te aq'unal, q'amb'il kye k'wal, ajo tichaq najb'en tkye ajq'anil tu'n tetz'ja tsqiten u'j kye xjal moqa ta'l timix qya ayijo loq'aj ky'un jqon loq'aj moqa k'ayix toj kxb'il te loq'aj, juntl maj tz'okxix kayinxix ajo q'olte kyejo techil u'j ntzaj' tq'manjo u'j te kawb'il tu'n txi' kayitxix toj tumel kyijo q'amb'il ex tichaq najb'en te aq'unal, tz'enkuxja toke te xq'uq'en ex tb'anilx, kxel q'oyit tuka netz' pwaq tz'enku kyel tziyit, ex qa ajo pwaq mya ikxjo tzenkuxja pwaq tzaj tq'on aju ja aq'unal te Tajlal tichaq ex kye xjal INE.

Junk'al b'elaj Totx'il. Mujb'il te pwaq twi' kyaqilx. Tz'enku nq'umb'ajtz, at tel b'aj jqob'el te plicas, ajo ch'uq' xjal okx malo'n tojxix tumel ajo twi' loq'aj ajo kxel tz'yuyet te tnejiljo pwaq ex b'ex kxel q'unb'ajtz kyejo tb'anex loq'aj. Tejo mal'on lo kel q'iyetja ja (40%) tejo twi' nab'el tu'n tja aq'unal nqaninx ti'j, tuka kxel q'oyetja (60%) twi' nab'el kyejo tb'anilx loq'aj yekil tu'n ttzaj kyq'on aju u'j ntzaj qaninx kye tz'enkuxja tz'ib'en toj u'j ex itekx toja franja te (25%) tib'aj ex (25%) tjaq' teje twi' yolinx tu'n ja aq'unal.

Ayijo tokpen te oksl'an tzenkuxja jotx twi' tkyaqil tz'enxja yolajtz', ok xel kyq'on toj jun (10%) tib'aj ex jun (15%) tjaq'.

Ayijo jwe'kaljaj chi yekit toja tib'aj ex tjaq' tz'ekuxjo twi' japen atzinja okx k-okelx ayijo tb'anilx loq'aj tu'n kytzaj tz'yun kyun chu'q xjal tu'n txi xjelb'il. Ayijo tb'anilx xjal o' chij tz'yub'el ayijo ma chi kyij tu'n franja yolinxix okx chi kyij.

Ajo twi' yolinxix tu'nja ja aq'unal qanilte okxel tq'onxix toj tumelx tu'n ajwi'xin ti'j aq'unal tejo ja aq'unal, ajo okx kxel yekit aj telb'aj yekb'ilte kyejo tb'anelx loq'aj ex namtaq tjjqetja tnejil plica. Ayijo mi chi el wen okx tz'el qnik te aju malo'n tejo twi', okxel tojxix ilx alkyejo b'inchb'ilte. Ayijo ilx okxel qanit chojb'elte tz'enkuxja ntz'aj tq'man u'j te kawb'il toja totx'il te tajla kyajk'al ox ex kyajk'al wuq.

Toja nim u'j kxel tz'ib'et okxel tz'ib'et ayijo nchi yolajtz' toja tq'ob' u'j te kawb'il tojxix txilen.

Jun k'al laj Totx'il. Myal tx'i nimetja Tb'anilx loq'aj. Ayijo xjal te qanil twi' loq'aj mi kxel tnimen, ex mya tpaj, ayijo tb'anil loq'aj ayijo mi nchi okxel tojxil tumel toja tokil itekxix tz'enkuxja itekx toja mamb'aj moqa tz'enkuxja kywi', tb'anilx, ex juntl kyoklen ntz'aj q'on kyejo tb'anilxix kye Nuk'b'il Tnam. Ayijo u'j mya b'anqe tz'ib'ankux toja mamb'aj u'j kyib'alex kyoklen toja tb'anilx loq'aj moqa toja amb'ilx ntz'aj tq'on ch'mob'il xjal. Tojxixjo amb'il okxel qanitja tichil u'j tojxix tumel qa namxtaq kyoklenx tojxix tumel tu'nja tbanilx loq'aj.

Jun k'al laj Totx'il. Jutl q'ol tb'anilx loq'aj. Qa toja u'j te qanil loq'aj ok kykanil jun xjal, texixja kxel q'oyit, tz'enkuxja qa kyaj ch'uq xjal te tb'anelx loq'aj okx ky ajb'elxi ex kytz'aj tq'on ayijo u'j ntz'aj qanit toja mamb'aj u'j ex ajo tb'anilx kyoklen tunjo tajb'enx te Nuk'b'el Tnam. Tz'enkuxja qa mine ayijo ch'uq' xjal mi tx'i tz'yun ajo tb'anilx loq'aj.

Jun k'al k'ab' laj Totx'il. Mixtix tb'anilix loq'aj. Qa tz'enku ajo qanilx loq'aj nixjun xjal k-uyulel, ajo ch'q xjal ok jawil ky'in jun nim u'j ti'jul ex kxel tq'man te ajwi'xin texi aq'untl texix, tu'n txi' q'oyet juntl amb'il tu'n ttz'aj tz'yuyet juntl. Qa mixti' juntl xjal k-ulil, ajo ajkawb'il kyjel te kayilte tu'n tz'aj loq'aj tojxix tumel tz'enku ntz'aj tq'man ajo tajlal totx'il kab'k'al ox tejo u'j te kawb'il.

Jun k'al oxlaj (B'ajli tx'ixb'en tuke kab' totx'il kawb'il ajlab'il kab'k'al jwe' te jwe'q'o' laj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil) Qanilx loq'aj. Toja amb'il nxiq'mayet toja mamb'aj u'j, ayijo xjal okxel kyq'on aq'untl tejo xjal tz'aj tq'on tb'anilx toj tumel, qa njapen b'aj tyoja u'j, ex tichaq ntz'aj qanin tunjo mamb'aj u'j, q ama tzaj kyq'on tb'anel tumel tejo Twi' Xanil. Ajo ch'uq' xjal ok xel q'on jun xjelb'il kyejo tb'anilx loq'aj chi okel ikxixjo. Tz'enkuxja ajo q'ol tb'anilx loq'aj mi kut tz'ib'en jun tb'anilx u'j, ajo loq'aj okxel q'iyet tu'n juntl sik'ob'il tojxex tumel.

Tkab'en K'loj yol (B'ajil tx'ixb'en tuke wuq totx'il kawb'il ajlab'il kab'k'al qaq te jwe'q'o' qaqalj te jun k'al wuq te jaq xjaw Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil).

Tz'enkuxja tejo jq'on tz'ib'el u'j, mlayx kxel tz'yuyet qa ajo twi' tb'anilx loq'aj ikxja moqa mikxe tz'en kywi' ntz'aj tq'on ajo nim ja te ajlab'il xjal ex tichaq –INE.”

Nix toj jun amb'il okxel q'oyitja loq'aj, qa atja min twi' tejo loq'aj, aq'untl moqa tichaqx. Tz'enkuxja n-elxix tnik tunjo u'j te kawb'il, ajo nimxix twi' toklenx qa tun txi tz'yulte jun loq'aj, aq'untl moqa tichaq nimxix twi' tz'enkuxja kywi' itekx toja ja k'ayb'il te kyaq'ilx xjal, okxel kyq'on tojxix tuemlx ayijo toklenx tichaq ntz'aj qanix tijo loq'aj.

Jun k'al kyajlal Totx'il. Loq'aj toj ch'inx. Ajo ch'uq' xjal, aj tok q'ilte u'j te loq'aj okxel tz'yun toj ch'inx ajo loq'aj: a) qa ikjo tz'ib'ankux toja mamb'aj u'j; b) qa ikxixjo toklen tejo Twi' Xanil; c) ikxja tz'enku kyoklenx tichaq loq'aj moqa aq'unntlj; d) qa mi toklenx toja aq'untl tjunalx.

Jun k'al jwe' laj Totx'il. (B'ajil tx'ixb'en tuke qaq tq'ob' kawb'il ajlab'il junk'al wuq te jwe'q'o' b'elaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Q'umb'ajtz toj kxb'il tz'b'il ex myaxix tb'anilx topklen. Ayijo q'umb'ajtz chi tz'aj toj juntl ilx tz'enkuxja tu'n tokixja u'j te kawb'il, okx chi okel toja q'umb'ajtz te kxb'il tz'ib'el tunja LOQ'AJ TE PAXIL, ex okxel q'mayet moqa toklinx toja juntl q'ij aj txi q'mayet tojxix tumelx.

Ayijo xjal mya kyajxix ti'j alkye juntl aq'untl nchi tz'aj qanix tu'n tichaq toklenx toja nin u'j te kawb'il, ayijo techil moqa techilx kyijo q'il twuutz', kyib'alix ktz'al kyq'on toja LOQ'AJ PAXIL ajo mya toklenx kyaj.

Ayijo mya b'anix kyoklenx kyoklenx tuke tz'yul loq'aj tejo ch'uq' xjal, okxja kyib'alex ttz'aj q'on toja jun amb'il te jwe' q'ij toj ajlab'il q'ij, ajtelb'aj q'umb'ajtz tejo tz'yulte loqaj toja PAXIL TE LOQ'AJ.

Ajo ch'uq' xjal ex ajo xjal ntz'aj tq'on loq'aj qa ma tz'aj tq'man jun q'o'jil, okxel tq'man toja LOQ'AJ TE PAXIL, toj jun amb'il te jwe' q'ij tojxix ajlab'il q'ij aj otaq kxel yekit.

Tz'enkuxja jun mya tb'anix toklen, ajo ch'uq' xjal okxel B'ajil tx'ixb'en ajo tq'umb'ajtz, tojxixja jun amb'il yekb'in. Tuka ajo q'umb'ajtz tu'n mya tayi tojxix tumel, mi nti juntl aq'untl tojxix juntl.

Tijo u'j te tziyb'ilte tojxix tumel q'oyit tu'n ja aq'unal qanilte okxelt q'on toja amb'il jun u'j tu'n mlay tx'it tz'yun. Ajo u'j te kawb'il okxelt niksen toja toklenx.

Jun k'al qaqlaj Totx'il. (B'ajil tx'ixb'en tuke jwe laj tq'ob' kawb'il ajlab'il junk'al b'elaj te jwe'q'o' jwe'laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Tziyt tejoa tz'yul loq'aj. Ok xel q'mayet toja LOQ'AJ TE PAXIL ajo tz'yulte loq'aj, ex kxel kyq'man ayijo myaxix b'aj tayi, qa itetla, ajo ch'uq' xjal kxel tsman jotx'qex u'j tejo ajwi'xin q'iltwi' aq'untl tojxix tkab' q'ij tojxix q'ijil. Ajo ajkawb'il okxel ttzi'yen moqa mi kxelt tz'iyenx ajo b'inchen tu'j ch'q' xjal, tu'n jun u'j q'malte tojxix tumel, tz'enkuxja q'umb'ajtz toj u'j te kawb'il, toj amb'il te jwe' q'ij tej xi tz'yulte ayo jotx'qex u'j. Ajo ajkawb'il ok kjel tq'on jun techb'il u'j tz'ib'anx tejo xb'ant.

Qa mi tz'aj tziyit tu'n ajkawb'il ajo q'umb'aj tu'j ch'uq', okxel tmeltzan jotx'qex u'j tu'n tokxix kayitlj tojxix tumelx, toj jun amb'el te kab'e q'ij toj q'ij te aq'untl aj txi b'ajo yol. Ajo ch'uq' tunjo txi kayit chi oket tu'njo kawb'il q'il twi' aq'untl, kyib'alex tq'manxix toj tumelx moqa jaku kxel tt'ixponj ajo tyol q'umb'ajtz, tojxix tumelx, toja jun amb'il te jwe' q'ij te aq'unal aj txel tz'yuyetja nim u'j okxel tkayinxix toj tumel ajo ma b'ant ex kxel tq'on tz'yulte loq'aj tz'enkuxja tz'ib'inkux toja u'j te kawb'il.

Toja amb'il te kab' q'ij tojxix q'ij aj tjapen b'aj ajo yol ajo ch'uq' kxel tb'inchenx tojxix tumelja u'j te ajkawb'il q'il twi' aq'untl, qa toja amb'il te jwe' q'ij okxel ttz'iyenx moqa nlayx txittziyinx tejo yol te loq'aj. Tz'enkuxja qa mi tziyit, okxel q'mayet toj kxb'il smal u'j toja LOQ'AJ TE PAXIL, toja amb'il te kab' q'ij toj q'ij te aq'untl aj tjapen b'aj q'olxix tu'n ma japen b'aj ajo yolinx aq'untl. Tz'enkuxja qa ma tx'i ttz'iyen okx tq'onxix ayijo yolinx toja tajlal kawb'il jun k'al wuqlaj tejo u'j te kawb'il. Tz'enkuxja qa ayijo ajkawb'il kxel tq'man qa kxel tnimen moqa mi kxel tnimen, ok xel tq'man ajo yolxix toja toja nim u'j tojxix tumel.

Jun k'al wuqlaj Totx'il. Toklen te kxel laq'etz Qe tk'loj q'il twi' Xnil ex q'il twitz aq'untl nchi yojlajtz toja jun tq'ob' u'j te kawb'il, kyi b'alex kyten tu'n jun ajkawb'il kxel q'umb'ajtz tojxix tumel tu'njo tajlal b'elaj tq'ob' u'j te kawb'il. Kxel laq'et tijo yol te loq'aj toj junjen amb'il tokx. Ex namtaq ttz'ib'ent ajo u'j te loq'aj.

Tjaq'ja toklenxix tejo ajkawb'il kyb'antelxix toj tumelx, ajo q'umb'ajtz te laq'etz noqx k-okelx q'ama tz'okx toj jun ilx moqa tejo tu'j jun nim amb'il tojxix tumelx taye, q'ama tz'aj tq'on amb'il tejo mlay b'ant tu'nt tokxix toja yol te loq'aj. Qa ajo yol te laq'etz kxel tz'yuyet tu'n julx q'ij ajo yekil te tb'anelx loq'aj ex namtaq ttz'a tz'yuyet ajo ch'uq' xjal okxel kayinx tojxix tumel. Tu'n jun aq'untl tu'n txi q'oyetja tejo q'ol loq'aj q'ama chi okx toja toxen tnejil amb'il tu'nja pwaq ma b'aj tejo xkub'inchin tb'anilx loq'aj. Ajo pwaq ikxja tz'enkuxja kab'e tuke nikjen toj (2.5 0/000) toja twi' pwaq.

Qa ajo ilx te laq'ex okxel ttz'yun aj tb'ant loq'aj ex namtaq tb'antja u'j te loq'aj, okxel q'oyet tejo xja ma kamin tij tu'n tok toja tnejil amb'il tu'n ayijo pqwaq ma chi b'aj tunjo b'inchel u'j te tb'anelx loq'aj ex alkyechaqx juntl aq'untl xb'ant tz'enkuxja toj (5.0/000) tejo jotx' twi'.

K'loj yol tz'enkuxja ntz'aj tq'man ajo tq'ob' u'j te kawb'il te tajlal qaq tejo tajlal kawb'il junlaj jwe'q'o' qaq tejo Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil te tajlal q'ij wajxaqlaj jwe' xjaw te jwe'q'o' qaq ab'q'i, ajo nyolitz lu'

Tz'enkuxjo tz'ib'inx toja tb'anilx yolinx toj jun nim Tnam ajo Nim Tnam te Paxil jun toklenx, ayijo yon nchi yolajtz toj okx kyb'antex toj tumex okxel q'oyet

Toja numel tz'aq'tz'b'ilte, tzenkuxja qa mi kymujb'en ajo tyolxixja u'j lu'.

**TKAB' TNEJ
AQ'UNTL TE QANIL TWI' LOQ'AJ**

Totx'il. Jun k'al wajxaqlaj. (B'ajil tx'ixb'en tuke wajxaq tq'ob' kawb'il ajlab'il junk'al wuq te jwe'q'o' b'elaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Chojsb'il. Qa ajo chojsb'ilte kyijo loq'aj, aq'untl moqa alkyechaq nchi b'antel kxel chojsb'ilte njapen tib'aj (90,000.00 q'uw); ex mi tjapinxix ayijo chojsb'ilte, ajo loq'aj ex b'inchel aq'untl toja aq'untl te qanil twi' loq'aj ekxjo tz'en lu'.

Kyejo ja kawb'il kye Tnam, tu'n mi tx'i tib'aj ajo (Q. 900,000.00 q'uw);

Tejo Twi' Xanil ex junx ja aq'unal, qa mi japenxix tib'ajxixjo (Q. 900,000.00 q'uw).

Toja ja aq'untl tejo q'anilx ti twi' moqa chojsb'ilte loq'aj, ajo yekil kyija tmanb'aj u'j, kxel tziyetxix kyejo ch'uw' xjal ex tz'iyet tejo loq'aj moqa aq'untl kyb'antel, ayijo ajkawb'il b'inchilte tz'enkuxja kyoklenx tojxix tu'melx ntz'aj tq'man ajo totx'il b'elaj tu'njo u'j te kawb'il. Qa ayijo loq'aj, b'inchel aq'untl moq'a tichaq ok tz'al q'oyet tu'njo jqet loq'aj, tz'enkuxja myal ttz'aj tq'anix twi' moqa chojsb'ilkye. Aj tb'ant axjo, ayijo ajkawil ntz'aj tq'manxix ktz'ajil i'l ti'j.

Totx'il. Junk'al b'elajlaj. (B'ajil tx'ixb'en tuke b'elaj tq'ob' kawb'il ajlab'il junk'al wuq te jwe'q'o' b'elaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Junjensex u'j kyajb'el te qanilx ti'j twi' loq'aj. Ayijo tichaq u'j ky ajb'elx tejo qanilx twi' loq'aj ayixjo ntz'aj qninx lu'. Okx tz'al qaninx ex kyb'antelx jun chmob'il kye kyaqilx toja LOQ'AJ PAXIL, ayijo tb'anilx loq'aj tojxix tumelx kyejo q'ol loq'aj tb'anilx toj tumel tz'enkuxja qa kyajxix toja toklen tu'n ttz'an kykayin moqa tz'aj kyq'on ajo aq'unal. Ayijo xjal kyaj b'ex ktzal kyqanin ajo mamb'aj toj u'j moqa toj jun kxb'il tz'ib'el ajo u'j kyib'ale tz'aj tqanin toja PAXIL LOQ'AJ.

Tz'enkuxja tichaq aq'untl kyaj u'j qa mlay tx'i q'oyit toja PAXIL LOQ'AJ, ikyjo tz'enku ayijo sq'itb'el u'j kye ja mya b'inchen toja kxb'il tz'ib'en moqa alkye juntl tz'enkuxja toklenxix mlay toklenx, okxel chjoyet tojxix tw'i aq'untl kye juntl.

Tojx q'umb'elte ajo q'mayet aq'untl ex mamb'aj u'j toj PAXIL LOQ'AJ ex ajo q'ij q'umb'ajtz tejo yekb'ilte ex tz'yulte tejo tb'anilx loq'aj okxel tq'on jun amb'il toj Wajxaq q'ij.

Ajo ja aq'unal qanilte myal tzaj tq'on amb'il te kayilxix tzenku tayi toj tumelx moqa q'umb'aj toj tb'anilx qa kyaj moqa kyb'antel kxel kyq'man kyij ajo kyoklen, tb'i kye juntl ja aq'untl, techil, nim u'j, ja tz'ajxe, aq'unalx, q'olte, moqa tichaqj, tzenkuxja qanti juntl tuemlx tu'n ttz'ib'entx ti'ja tichaq u'j ntzaj qanin tu'n tb'ant aq'unal, tz'enkuxja qa ayijo tumb'el kxel q'oyitja toja u'j ayijo tichaq kyb'antel tu'n tb'antjo qanilx twi' loq'aj ayijo yol tz'enku: lkyjo, junx moqa ikxixjo.

Totx'il. Junk'al b'elajlaj. (B'ajil tx'ixb'en tuke laj tq'ob' kawb'il ajlab'il junk'al wuq te jwe'q'o' b'elaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Tx'ixb'en tijo mamb'aj u'j te qanilx twi' loq'aj. Ajo ja loq'aj toja amb'il tejo jun qanb'il te twi' loq'aj ex twutz jun yekb'ilte ti'j jun tb'anilx loq'ajtz, kyib'alex tx'ixb'en ayijo mamb'aj u'j te loq'aj, tukejo okxel tq'man ayijo tx'ixb'en toja PAXILLOQ'AJ. Aj tok amb'il tu'nt tq'umb'aj ajo tx'ixb'en, ayijo xjal kyajxix ky ajlal jun amb'il mya netz'x tz'enkuxja wajxaq q'ij tojxix q'ij tu'n kytzaj tyekin ajo tb'anilx kyw'i moqa pwaqj.

Ayijo loq'aj netz' cuantia okxle q'mayet toja LOQ'AJ PAXIL, Jun maj kxel tz'yuyetja jun loq'aj moqa b'inchel aq'untl okxel q'mayet ayijo u'j tu'n txi te techb'il, tz'enkuxja nim u'j tojxix aq'untl qa ntz'aj tkayinxja ajo yolil loq'aj tu'n ntz'aj kayinx jun q'umb'ajtz kye joxqex tuj nim u'j tu'n tokja ajo tumelxix.

B (Tnejil k'loj yol. (B'ajil tx'ixb'en tuke wajxaq tq'ob' kawb'il ajlab'il kab'k'al qaq te jwe'q'o'qaq laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'i Kawb'il lte Twitz Paxil). Loq'aj tojxix tumel. Ajo loq'aj tojxix tumelx tz'enkuxja tz'yulte loq'aj, aq'untl, moqa tichaq'j toj jun tb'anilx loq'aj toj kxb'il tz'ib'el toja LOQ'AJ PAXIL, kxel q'iyet ttojxix tumel ex kxel tz'aqtz'b'inte kyunjo techil u'j tejo qanil twi' loq'aj, tz'enkuxja techil ntz'ajt qanin tejo qanil twi', tz'enkuxja loq'aj nim twi' moqa chojsb'ilte tz'enkuja te (25,000.00 q'uw) ex mi japenx toja (90,000.00).

Toja q'umb'ajtz toja LOQ'AJ PAXIL ex tz'yukte kyejo tb'anil u'j te loq'aj okxel tmalo'n jun amb'il mya ikyjo tz'en jun q'ij tojxix a'untl. Tejo tz'yulte b'an tu'n txi kykayin ajo tw' moqa chojsb'ilte, tb'anilxix ex juntl tichaq toklinx nxi qanin tojaa tb'anilx loq'aj toj kxb'il tz'ib'el, tz'enkuxja toklenx. Ajo loq'aj ju' okxel laq'onjtz tuke tumelxix tu'n alkye ntz'aj tq'anix loq'aj.

Ajo tb'anilx loq'aj toj xk'utz'b' okxel q'mayet toja LOQ'AJ PAXIL ex b'an tu'n tz'aj tq'manxix toj tumel kyjo tichaq' ntz'aj loq'aj, tajlal tuja ex tb'i mo ti taq'inj toklen ajo xjal ntz'aj tq'on loq'aj ex ajo twi' ajo tichaq ktz'al tkayin. Ex aj txi tziyet te okxel q'mayet toja PAXILLOQ'AJ, ajo tajlal techil u'j ex tb'i ja aq'unal te q'ol tb'anilx kayil ex tojxix twi' tichaq ktz'al loq'aj.

c) Tz'aj tz'yuyet junx ajk'ayb'il: tz'enkuxja loq'aj tuke jux ajk'ayb'il, ajo tz'enkuxja ajo loq'aj, b'inchel aq'unal, moqa tichaq'j tz'enkuxja tojxix tumel ex toklenx, noq' jako tz'aj loq'aj tuke jun ajk'ayb'il.

Tu'n tokxix toj tumelxix ajo ntz'aj tq'man yol, jotx'qexja k'loj q'iltnam, ja aq'untl moqa alkyex jul toklenx ex ntz'aj tq'anen, atla jun q'umb'ajtz' toja nim u'j te Paxil, juntl toja u'j min nchi kayit to jotx Paxil ex toj PAXIL LOQ'AJ, kxel q'mayet kyejo xjal ntz'aj kyq'on jun tb'anilx loq'aj kyejo aq'untl moqa tichaq'j nb'ant, ok ktzal kyq'man q'ij ajlal q'ij ex k'ojb'el tu'n kytz'aj kyq'on lloq'aj.

Toja q'umb'ajtz' okxel q'mayet ayijo kyoklenx ti'ja kytz'al loq'aj ex amb'il tu'n ttz'aj kyq'on ajo q'umb'ajtz' tojxix tumel, ajo myal japen toja jwe q'ij te amb'il toj aq'untl aj tb'aj ajo q'umb'ajtz.

Okxel smayet jun ch'uq xjal tz'yulte toklenx tu'n oxe xjal q'umb'ajtz tunja ajwi'xin q'il aq'untl teja ja aq'untl qanilte toja loq'aj. Qa toja amb'il xi q'man mi chi kanilx xjal oqa kanilx jun, okxel tz'ib'et toja nim u'j te tz'yul ex ajo ajwi'xin tu'n tyolinx tuk'e jun q'olte loq'ajtz.

Qa ma tz'aj jun xjal te q'ol tb'anilx loq'aj, ajo ch'uq' xjal tz'yulte, aj tjapen ttz'ib'en nim u'j, okxel q'oyet junx maj tu'n tkux tz'ib'et toja u'j te q'umb'ajtz te'jo ajwi'xin tejo ja aq'unal te tnam qanilte tu'n ttz'aj loq'aj tu'n ttz'aj tq'on amb'il tu'n ttz'aj ttz'yun.

Toja tokxel okxel q'umb'ajtz jotx'qexja nim u'j toja LOQ'AJ PAXIL

(Ikxixja d) ex (B'ajil tx'ixb'en tuke wajxaq tq'ob' kawb'il ajlab'il kab'k'al qaq te jwe'q'o'qaq laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'i Kawb'il lte Twitz Paxil).

d). Manilx: ayijo manilkye' ayijo ja, tx'otx' moqa tichaqj okxel q'oyet tz'enkuxja tumelx loq'aj ntz'aj q'anin, tz'enkuxja pwaq moqa twi' tz'aj q'on. Tu'n ttz'aj q'mayetja twi' moqa chojsb'ilte qa ktz'altq'man tz'enkux toklenx ajo loq'aj okxel q'oyet tz'enkuxja twi' toj jun ab'q'e tejo manb'ilte moqa twi' toj jotx' qa iktla tz'enkuxja jun netz' amb'il.

Toj juntl toklenx, okxel kyb'inchin ajo u'j te qanilx loq'aj ex tumelx tz'en toklex tz'enkuxja ntz'aj q'aninx tz'enku lu'.

Jun. Twi' tojxix tumel tejo tichaq ntz'aj manit.

Kab'. Twi' tojxix tumelx moqa tjapen b'aj ayijo chojsb'il ex ajo loq'aj en toklen;

Ox. Twi' toj junjen xjaw tejo manilx moqa chojsb'iltkye;

Kyaj. B'inchel nim u'j te manb'ilkye;

Jwe'. Tz'enkuxja qa at amb'il te loq'aj, ajo lu' mlayxix japen tz'enkuxja twi' tz'enkuxja chojb'il te jun xjaw;

Qaq. Tz'ib'ankuxix tejo mujb'il tejo chojsb'ilte moqa manb'ilte, tz'ib'ankuxix toklenx tu'n tajb'en, tu'n tb'ant aq'untl, chojsb'ilte tojxix tumel moqa jotx'qex toklen tz'enkuxja at;

Wajxaq. Ayijo tb'anilx toklen ex garantías tojxix.

Jotx'qexja u'jxix tz'ib'en kyejo manilkyejo ja moqa tichaqj tz'enku amb'il iky'jo tz'enkuxja jun ab'q'i, okxel q'oyitja amb'il tu'n tb'inchixja kayinxix ti'ja ja moqa tichaqj, tz'enkuxja jun maj toj ab'q'e. Ajo kayitxix toj tumel tunja ja aq'untla ntz'aj maninte, tu'n jun xjal. Ayijo kayixix toj tumel ayijo kayinxix ok tz'aj kyq'oj jun u'j te q'malte tz'enx taye ja ntz'aj manil ikyxja tz'en tu'n tok b'inchetja ajo mya b'an taye: kyukexja kayinxix okxel tq'on ayijo u'j tojxix tumelx tu'n tokxix tkayinxix qa axjo tumel aq'unal nb'ant, tz'enkuxja q'il twutz' ex juntl.

Tz'enkuxja toklenx ajo amb'il te loq'aj ekxel qanitja u'j te tb'anilx q'umb'ajtz toja Totx'il. Okxk'al wuq tejo u'j te kawb'il.

Ayijo amb'il okxel q'oyit toja tumelxix tz'enkuxja toklenx ex n-ajb'enx ex tz'enxja najb'en tejo xjal ntz'aj tqanin. Ajo amb'il te manilx noqx jako ttx'i q'oyet chil amb'el, toj jun maj, qa at toklenx toja u'j ex mixtix nimx pwaq te chojsb'ilte.

Ayijo tichaq ntz'aj manilx tuke jun xja q'olte okxel q'oyet tz'enkuxja toklen tz'yul loq'aj toj jun xjal q'olte.

e) Manil tichaq' ex tz'yul tejo ja ex alkyechaqj: ajo manilkye ja moqa tichaq okxel q'oyit tz'enkuxja qa ayijo k'loj Twi' xintnam mo q'il twitz Twi' Xanil qanilxix ntixtla kyun, itextla kyun toj jun muchx ajlab'il moqa toj toklenx myaxix tb'anel tayi. Tz'enkuxja taye ayijo k'loj Twi' xintnam mo q'il twitz Twi' Xanil qanilxix ti'j okxel tq'man tojxix tumel mya b'anx toklen twi' moqa chojsb'ilte tz'enkuxja ayijo itekx toja k'yb'il. Kyuke q'umb'aj, qa b'anxix tu'n, ajo ajwi'xin ti'jo ja aq'unal ntz'aj qaninte ok tz'ajt ttziyemx ajo u'j moqa nom u'j, tzenkuxja toklenx toja u'j te kawb'il ex tq'ob' u'j te kawb'il, myax toklenx toja alkyechaq tumelx loq'aj ex tz'enkuxja tayi twi' moqa chojsb'ilte.

Myalx ttx'i qanitja loq'aj ex toklenx twi' toja loq'aj te tichaq qa chi ajb'enchix toj tumel toj kojb'il ite tejo b'inchel ja aq'untl moqa tichaqj a jaku tz'aj loq'aj tu'n jun xjal, ajo twi' moqa chojsb'ilte mlay japen tib'aja toklenx tu'n Nim tja tpwaqil twi' Xanil.

f) Dragado: ajo misoltejo kyjaq' a', ttx'u a' ex kojb'el te b'etilx qa kyajo ja aq'unal tz'enkuxja ntq'man ajo tajlal jun te u'j kawb'il, kyib'alex kyb'inchet tukixja q'il twutz aq'untl tojxix tumel, ex tz'enkuxja ayijo nchi tz'aj q'man tijo ni mil ntz'aj toj junjen k'obj'el tz'enkuxja ntq'man ajo uj te kawb'il te kyaq'il tman, tejo tajlal kawb'il te wuq, b'inchex tunjo Ttxu kawb'il toj nintz Tnam te Tx'otx'ixin.

Totx'il. Kab'k'al kyaj. (B'ajil tx'ixb'en tuke junk'al tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe'laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Q'umb'ajtz te excepción okxel q'mayetja q'umb'ajtz te excepción:

a) Myayx tx'i qanitxix ajo qanil twi loq'ajtz ex loq'aj, toja qanilkye toja ja aq'unal te kyaqil xjal, tz'enkuxla kyoklenx itekx toja uj te kawb'il ajo loq'aj ex b'inchal aq'untl moqa tichaq tu'n tb'ant ayijo aq'unt, loq'aj moqa tichaq tu'njo ilxix ntz'aj toja junjen k'obj'el q'umb'ajtz tz'enkuxja tz'ib'inkux toja nim u'j te kawb'il tejo aq'unal te kyaq'il xjal, qa ayijo ma tzaj q'mante ajo mya tu'n tb'ant aq'untl kye jotx'qex xjal.

b) Ajo Ttx'u ja aq'untl kye ja kye q'amb'il (MSPAS) exjo IGSS, jaku tz'aj ky'loq'an tojxin tumel, ayijo q'anb'il tb'i vacunas, q'anb'il antirretrovirales, ayijo metos de Planificación familiar, tichaq'ja nnajb'en tu'n ajq'anb'il tu'n tq'anin kyij xjal, tz'enkuxja yol xb'aj tz'ib'et kyuke ja te aq'unal toj Juntl Tnam tz'ib'inkux kyuke ja aq'unal lu': Nin tja te Panamericana tejo salud, Organización Mundial de la Salud, -OPS/OMS- Agencia tejo Sistema de Naciones Unidas, ajo Fondo Mundial-FM-; ajo Fondo de Población de Naciones Unidas- UNFPA- moqa toja yolinxix loq'aj toj jun k'obj'el tejo twi' moqa chojsb'ilte ntz'aj tq'anin ajo Secretaria Ejecutiva tejo Consejo ex ministros tejo tb'anilx taye xjal tejo Nmaqtnam ex República Dominicana-SECOMISCA-. Ajo tb'ajel loq'aj kyejo yolinx tz'ib'ankux toja tumelxix u'j tz'ib'inkux;

c) Ayijo ja aq'untl te Xanil ok b'antel kytz'yun loq'aj tojxix tu'melx ayija nchi tz'aj toja juntl Tnam;

d) Ajo ja te k'ub'elte tejo Twi' Paxil, tojxix tumel tejo toklen, ok kyb'antel tb'inchex tojxix tumel, ajo tz'yulte tejo acuñación tejo kw'b'il pwaq japun b'aj, ajo loq'aj tejo k'xb'il tu'n tajb'enchix tejo acuñación te kxb'il pwaq, ajo loq'aj chi ajb'en tu'n kyaq'un ajq'anb'il, ajo b'inchel kye u'j pwaq te ja k'ub'el pwaq te techilx. Loq'aj te q'an pwaq ex kxb'il kyib'alex tb'ant toja twi' toj q'ij, moqa juntl netz', tz'enkuxja ntq'manjo qanilx twi' loq'aj Bolsa de Valores Londres;

e) Ayijo jxal ilxix ti'j tz'enku ntq'man u'j te kawb'il. Kyib'ale kxel kyb'inchex tojxix tumelx ayijo tz'yulte ajo b'inchel aq'untl toklenx, tb'anilxix, tjunalx moqa te kyaqilx xjal.

f) Ajo Nimaq Oxkaw te Xstisb'il te sik'ob'il, kyb'antel, toja jun ab'q'e aq'untl tz'enkuxja nb'ant ayijo tumelx te sik'ol ex te qanilx te kyaqil xjal, b'inchel tojxix tumelx, ayijo loq'aj te kyaqilx tu'n tb'antix b'inchetja aq'untl.

g) (Mujb'el tu'nja b'elaj totx'il tejo kawb'il tajlal kab'kal qaq te jwe'q'o' jwe'qaqlaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil, te tajlal q'ij te junk'al wuq te lajux jaw te jwe'q'o' jwe'qaqlaj) "ayijo xjal ilxix ti'j tz'enku ntz'aj tq'man Kawb'il lu', okkyb'antel tz'aj ky'jyon tojxix tumel ajo chojsb'ilte' aq'unal tb'anilx tajb'en tz'enkuxja kxq'ol qnikyen, a' q'il tz'is ex chojsb'ilte yolb'il at tojxix amb'il.

Totx'il. Kab'k'al jwe' (B'ajil tx'ixb'en tuke junk'al jun tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe'laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil).

Toklinx txolil toja amb'il toj tumelxix te tz'yul loq'aj tejo Twi' Xanil. Ayijo tz'yul loq'aj aj tok q'oyitja jotx'qex toklenx tejo loq'aj te Twi'tz' Xanil, ok chi kjel toja juntl toklenx toja u'j te kawb'il ex tq'ob' kawb'il.

Toj junjex toklenx okxel q'mayit tojxix tumel jotx'qes u'j toja LOQ'AJ PAXIL

KYAJ XIM

TNEJIL TNEJ U'J TE AQ'UNAL

Totx'il. Kab'k'al qaq (B'ajil tx'ixb'en tuke laj tq'ob' kawb'il ajlab'il kab'k'al qaq te jwe'q'o' jwe' qaq ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). U'j te loq'aj jqo'n

U'j te Jqo'n loq'aj ajo q'umb'ajtz te loq'aj toklenxix tuke Tq'ob' Twi'xintnam te pwaq, tukexja ja te jotx' aq'untl te loq'aj te Xanil. Tuntzintla sikol xjal q'olte loq'aj te tichaq tu'n kyajb'enx toj tumel ex kyaqilx, ex tb'anilx moqa nimx tajb'enx, namtaj sik'ol ex q'olte aq'untl kyejo jotxqex chojsb'ilte q ama chi qanil ex tz'iyenx toj amb'il te kyaq'ilx tu'n qaninx kyun kab'e moqa nimx ja aq'untl ayijo itekux toja jun ajlab'il te Totx'il te kawb'il ex mine kye ayijo Ministerio de Salud P'ublica ex Asistencia Social, ttux xnaq'tzb'il, ja te xq'uql xjal ex ajo IGSS, qa jaku kyb'antel kyun kyjunalx. Ajo kawb'il okxel tq'man ayijo toklenx ex u'j b'inchb'ilxix kyijjo qanil loq'aj jqo'n

Tz'enku tumelxix ajo loq'aj jqo'n, ok xel q'umajtz tojxix tumel ajo manintz' loq'aj qa ntz'aj tq'on tb'anilx twi' ex toklenxix toj tumelxix tu'n ntz'aj tq'man netz' pwaq te chojsb'ilkye ex tb'anilx loq'aj.

Mlay tx'i tq'on junjen u'j ayijo qanilx twi' loq'aj, ajo loq'aj ex b'inchel aq'untl te tichaq ayijo ntz'aj kyb'inchen ja aq'untl te Xanil tz'enkuxja ntq'man Tnejil ajlal te Totx'il tejo kawb'il, qa ayujo kyib'alex loq'aj kyukexja xjal k'ayb'ilte sik'ol, tuka jqol loq'aj, tu'nja Tb'anilx ja te tpwagel Xanil.

Mlayx b'ant loq'aj tuke k'ayb'ilte tichaq tjunalx.

Ajo k'loj b'inchel aq'untl, aj tex tq'oj techb'il u'j te loq'aj te loq'aj toj nim u'j jq'on, ok xel kayit toj tumelx ntz'aj tq'man ajo Ja xnaq'tzb'ilte kye ajlal xjal moqa tichaqj. –INE- ex kjel q'oyet jun u'j te techil tejo kayinxix toj tumelx tu'n ttz'aj q'man qa toj Kayb'il, ayijo kywi' ayijo tichaq ntz'aj loq'aj ekqexixta moqa nimqexix tz'enkuxja te u'j loq'aj te jqo'n.

Totx'il. Kab'k'al qaq bis. (B'ajil tx'ixb'en tuke jun k'al ox tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe' ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Tichaq' u'j ky ajb'el tejo loq'aj toj jqon loq'aj. Ajo u'j te loq'aj tojxix tumel okxel tojxix tumel kyukexja u'j lu':

Q'umb'ajtz: ajo tumelxix ayijo loq'aj toja jqo'n ok xel tz'yet tuke u'j te qanil, tz'ib'enxix tejo Nim ja tnejel kyaqilx te Loq'aj te Xanil, tz'enkuxja tz'ib'ej toja u'j te kawb'il.

b) Toklenx: Tejo jqon u'j te aq'untl kyib'alex tb'inchetja toklenx toj tumel tz'ib'ankux tejo loq'aj te kyaq'lx, ex tu'n tb'ant tz'enku ntz'aj kyq'man Totx'il tw kawb'il wajxaqlaj ex junk'al ox, ex tz'enkuxja tx'q'al tqanil tz'ib'ankux toja U'j te Kawb'il. Ajo Xq'uq'el ex kayilxix tu'n tb'ajset pwaq tojxix tumel ex ok xel tkayin ajo aq'untl nb'aj tojxix tumel.

c): Mamb'aj uj te loq'aj Ajo b'inchel kyijo mamb'aj u'j te loq'aj tejo tb'anelx kyoklenx tejo qanil loq'aj, kyaq'inx ayijo ja aq'untl qanilte, tukex t-onel tojxix tumel tu'n Nim tja aq'unal te kyaq'il te tz'yul loq'aj te twi' Xanil, tujxix amb'il te taq'inx. Ayijo ja aq'unal qanilte kxel kysman xjal tojxix tumel tejo b'inchelte nim u'j te loq'aj. Tejo q'umb'ajtz xjal okxel qanit kechb'il, mlayx toklenx, tichaq q'umb'el qa kyejo chuq xjal te loq'aj tz'ib'anx toja u'j te kawb'il.

Tz'enku kye tichaq loq'aj te q'nb'il, tichaq nnajb'en kye Aj q'anb'il tu'n tq'anit xjal ex kyq'anb'il k'wal, tichaq nnok te kayinx kywutz' xjal yab' ex ta'l imx, tzenkuxja toklenx kye ayixjo, mamb'aj u'j te loq'aj ex q'mal tumelx ok xel b'inchet kyunjo junjen aq'unal qanilte tojxix tqanil tu'n Nim ja te q'anb'il kye jotx'qex xjal, toj q'ol tumelxix tu'n Nim ja te kyaq'il qanilte loq'aj te Xanil, okxel q'oyet tojxix tumelx ajo q'umb'ajtz toja kawb'il tejo tb'anilx toklen kye q'anb'il tz'enkuxja nyolet te tb'anelx.

Juntl maj ntz'aj b'inchetja mamb'aj te u'j, okxel b'inchet tz'enjo lu':

1. Ayijo ja aq'untl qanilte okxel kyq'man xjal te aq'unal tu'ntb'ant aq'untl tojxix tumel, jun te junjen ja aq'untl, tu'n tz'aj tq'on yol ti'j toklen. Tu'n txi q'mayet kyejo aj aq'unal b'inchel aq'untl tojxix tumel, ok xel q'mayet ayijo techb'il, mya b'ant, q'umajtz' qa kye chuq' xjal te kayilxix ntz'aj tq'man kawb'ilte lu'.

2. Juntl maj kxel tz'yuyetja tb'anilx yol, ajo ja te kayb'il tojxex tumel Pwaq, tukexja k'loj ja te q'mal kawb'il, okx kytzaj kyq'on tuemlx kyyol kawb'il tija junjen mamb'aj u'j te junjen sk'ol loq'aj.

3. Kayinxix toj tumelx ajo yol kawb'il, ayijo q'il aq'untl Tnam qanilte okxel tq'man ajo mya kyaj, toj jun u'j tejo kyoklenx mamb'aj te loq'aj jqon, tu'n txi xket ajo b'inchel loq'aj, ex kxel kyq'on u'j toja Tja aq'unal te kyaq'ilx loq'aj te Xanil.

4. Juntl maj kxel tz'yuyetja u'j, ajo Nim ja te tz'yul te loq'aj te Xanil okxel tz'iyen moqa minaj ayijo mamb'aj u'j, te jun amb'il te Jwe' q'ij tojxix aq'untl, tuke jun q'umb'ajtz tojxix tumel tz'enkuxja tz'ib'ankux toj u'j te kawb'il, tejo lu' okjel q'oyet jun u'j te.

Tz'enkuxja qa mi tz'iyet, ajo nim u'j ok xel q'mayet tojxix tumel, ex toj jun amb'il te kab' q'ij te aq'untl aj tjapenjo q'umb'ajtz. Ajo Nim ja te tz'yul loq'aj te Xanil okxel tq'on juntl maj kyejo ja aq'unal te Tnam ayijo nin u'j ex kxel tqanin ajo q'umb'ajtz kye mamb'aj u'j, toklenx ayijo tz'ib'anx toja tq'ob' u'j te kawb'il. Qa ayijo aj wi'xin moqa aj kawi'l qanilkye, icyxixjo tz'enku' ntz'aj q'man tu'n ja aq'unal tz'yul loq'aj te kyaq'il xjal te Xanil, ok xel kytziyen moqa kxel ttx'ixpon ajo toklenx kye mamb'aj te nim u'j, okxel kymeltz'anx juntl maj ayijo u'j tejo Tb'anelx ja aq'untl te tz'yul loq'aj te Xanil, qa toja jwe' q'ij te aq'untl kyib'alex ttz'iyenx moqa mlayx ttz'i tz'iyet.

d) Q'umb'ajtz: Ajo q'umb'ajtz te jun aq'untl moqa loq'aj toj jq'on loq'aj ikxja tz'e tumelx te jotx' Paxil moqa te jun K'obj'el, tz'enkuxja tz'ib'ankux toja mamb'aj u'j moqa tojxix nim u'j ex tb'anil toklenx. Aj txel xchiyetjo q'umb'ajtz, ok xel q'mayet tz'enkuixja tz'ib'ankux toja toj nim u'j te tz'yul loq'aj ex toja toja u'j te kawb'il.

e) Onilte: Nim ja te tpwaqel kyaq'il xjal kxel ttz'iyen jun onilte te jun jqon aq'untl, qa ajo kxel toklenx tojxix tumel tejo xq'uq'el ex kayilte nim u'j toj b'inchel aq'untl, ex ikxjo okx t-onen kyjijo ch'uq' xjal te b'inchel kye u'j chi ajb'elxix, tz'enkuxja echb'il q'umb'aj tu'n chuq' xjal.

f) Q'il tojxix: Ajo ja te tpwaqel te kyaq'il xjal, tu'njo ja te aq'untl te q'anil twi' loq'aj te Xanil, ok xel ti'n jun u'j te jotx'qex, toj jun tumelx u'j, kyjijo loq'aj kye tichaq ex nchi okxex tojxix tumel moqa nchi ajb'enx, qa nnajb'en kyejo ja aq'unal te Xanil ex qa nqanit tu'nja jpon loq'aj. Toja q'il tumel okxle mujb'etja ltichaq loq'aj, tb'ant aq'untl ex k'ayit tz'enkuxja kyoklenx, ex tu'n kyzaj q'oyitja ajo tajlal techil, tajlal toklenx, chojsb'ilte moqa twi' ex kayilte q'umb'ajtz tojxix junjen xjal ntz'a j tq'on moqa nt'zaj tk'ayinxj tichaq q'malte tb'anilx kywi' moqa chojsb'ilte nb'ant tojxixjo tumel lu'. Ajo kayilix toj tumel ok xel q'mayet te kyaq'il xjal ex ok ky-ajb'el kye jotx'qex ja aq'untl te Tnam q'umb'ajtz toja tnejel tajlal u'j te Kawb'il.

g)kywi' te techb'il: Ajo ja q'il twi' aq'untl te tz'yul loq'aj te Xanil, juntl maj tx'i qanilja toklenx te jqon loq'aj ex q'umb'ajtz ayijo kyoklenx tojxix tumel, kyib'ale txi' tq'ani kywi' loq'aj tejo Ja te aq'unal kye jotx'qex te ajlal tichq ex tkye xja-INE- tz'enkuxja tz'ib'en toja tajlal wajxaq tq'ob' kawb'il. Juntl maj kxel tz'yuyetja u'j te q'umb'aj kywi', ajo ja te q'il twi' aq'untl te tz'yul loq'aj te Twi' Xanil kxel tq'man toja LOQ'AJ PAXIL ayijo kywi' ex tumel loq'aj ex kxel sman kyejo chuq xjal kayil toj tumel. Tz'enkuxja kyejo tajlal u'j tz'enkuxja te tajlal tichaq moqa kye xjal mixtix jun kywi' moqa chojsb'ilte toj jun amb'il maya nim te jwe' tz'enkuxja ntz'aj tq'man ajo wajxaq tajlaljo u'j te kawb'il, kxel qmayet kyejo ja aq'unal qanilte, tejo nim ja aq'unal te tz'yul loq'aj te twi' Xanil, ex jotx'qex ja aq'untl te Tnam kxelxix toj twutz' ajo tumelx ex juntl q'umajtz nchi ajb'en qanilte twi'. Jun maj b'inchalte toklenx, ajo Nim ja aq'untl te tajlal tichaq moqa xjal-INE- kxel tq'on tejo Nim ja aq'unal tejo tz'yul loq'aj te Xanil ayijo kwi' tejo echb'ilte.

Tz'yul loq'aj: Ajo chuq' q'il tojxix tumel okxel tz'yun toj nikyjen moqa jotx', tz'enkuxja q'umb'ajtz toja tajlal junk'al wajxaq, junk'al oxlaj ex junk'al kyajlaj tejo Kawb'il lu', exjo q'umb'ajtz toja mamb'aj u'j.

Ajo chuq xjal te q'il tumelxix okxle toklenxja ayijo twi' tichaq q'umb'ajtz toja ajlal u'j ma b'ant.

Ajo chuq xjal te kayilte tojxix tumel kyib'alex ttx'i ttz'yun oxe ajkayil toj tichaq toklex tojxex tumel, toj jun tajlal te wajxaq te kyoklen toj tajlal u'j, ex tz'enkuxja qa ajo toklenx tz'enku ajo kayilte qa ma tx'i q'oyet te tuke much twi' ex tz'ekuxja njapen toja juntl twi' tejo (3%) tz'enkuxja twi' muchxix. Qa ma tz'aj jun tqanil qa ma jyet jun tumel qa at tla oxel xjal q'olte tb'anilx kywi' tojxix junx kywi', ajo chuq' xjal te q'il tojxix tumel okxel tb'inchen jun sik'ol kye kyaqilx tu'n ttxi tz'iyet kye q'ol loq'aj. Qa ma tz'ajxix toj tumel qa toj junjen toklenx tichaq attla oxe q'ol twi' tojxix tumel tu'n mikxixla twi' moqa chojsb'ilte okxel tz'iyet kyejo kyoxel ntz'aj kyq'on kywi' tb'anilxix.

Ajo tz'iyelte tejo tz'yul loq'aj okxel q'iyet tz'enkuxja tz'ib'ankux toja Totx'il tajlal junk'al qaqlaj te Kawb'il. Tejo tz'iyetle tejo tz'yul toklinx kyun aj kawb'il q'il twitz aq'untl tejo ja aq'unal, ex q'il aq'untl te loq'aj jqon, kxel qoyet tz'enkuxja aj ttz'aj tq'on juntl ttx'ex q'umb'ajtz toja tajlal Tx'txil te jwe' k'al ex jw'e k'al jun tejo u'j te kawb'il, ex ajo okx tz'iyet tz'enkuxja ntq'man u'j te kawb'il te junjen aq'untl moqa loq'aj.

Ajo chuq xja te q'il twi' tojxix tumel myal ttx'i tq'on jun tz'iyelte loq'aj, qa axjo twi' tb'anlex k'alb'il ikxja tz'enkuxja ntz'aj tq'on ajo nim ja te tajlal tichaq moqa kye xjal .INE-, tz'enkuxja ntz'aj tq'man ajo tajlal wajxaq te u'j te kawb'il lu'.

Qa tu'n juntl tumel mlay tz'ib'entja nim u'j te loq'aj te jun tumelx q'ilte kyun chuq' xjal q'il twitz tojxix tumel, moqa juntl u'j te aq'untl moqa loq'aj tz'ib'anx moqa mlay tz'okx ch'in moqa jotx, tu'n tokxex tojxix tumel ajo toklenx ex mlay tz'okx juntl maj ajo tumelxix, okxel q'oyet te tz'yulte loq'aj tejo juntl tojxix tumel, tz'enkuxja qa ajo twi' loq'aj mlay japen toja (3%) tz'enkuxja much twi'.

i). U'j te loq'aj: ayijo b'inchel u'j te loq'aj jqon okxel b'inchet toja Nim ja te q'ol qwaq, ex okx chi tz'ib'et tu'n kyb'antxix toj tu'melx, tejo aj aq'unal te Tnam kxel tq'manjo ajkawil te ja te aq'untl te kyaq'ilx xjal ex q'ol aq'untl tojxix tumel tejo b'inchel u'j te loq'aj tojxix tumelx junxex tuke aj aq'unal te Tnam nxi kysman ayijo ajkawil te ja aq'unal ntz'aj qanilte, toj jun amb'il te laj q'ij toj aq'unal aj txi tz'yet aq'untl moqa loq'aj tojxix tumel, ex otaq tz'el b'aj amb'il tu'n kytz'aj q'on jun u'j te tz'ib'al tz'enkuxja ntq'man ajo Totx'il Jwe'k'al jun te kawb'il.

Ajo tz'iyente ajo u'j te loq'aj okxel b'inchet tu'n ajkawb'il q'il twi' aq'untl tejo ja aq'untl te Tnam q'il aq'untl tojxix tumel ex kayilte, tz'enkuxja tokx toja tajlal kab'k'al wajxaq tejo kawb'il, ex okx tten toj junjen amb'il toj junjen u'j kxel tq'man.

Ayijo u'j nb'ant te aq'untl ok chi ajb'el toj jun amb'il ntz'aj tq'on junjen u'j, mlayx japen toj kab' ab'q'e; tz'enkuxja ntz'aj q'on juntl amb'il, axja myal japenx toj jun ab'qe'.

j). Ajo q'umb'ajtz mix b'ant: Tejo jotx q'umb'ajtz u'j mlayx chi b'ant tejo u'j te aq'untl moqa te loq'aj jqon, okxel q'mayet tejo ajkawb'il q'il aq'untl tojxix tumelx tejo ja aq'untl toklenx moqa ajo kxelt q'man, tu'n tok kayit tojxix tumel.

Tejo toklenx te tjunalx mi tz'aj tq'on ajo aq'untl tejo ajkawil q'il twi' aq'untl tejo ja aq'untl, kyib'ale ttxi tq'man tu'n ttz'aj liq'on tichaq tu'n kytz'aj laq'on mya toj jq'on loq'aj, q'il toj tumelxix tz'enkuxja tz'ib'ankux toja u'j te kawb'il.

Tz'enjo alkye te q'umb'aj ex tz'ib'ankux toja k'loj yol, ayijo u'j tojxix u'jb'il okxel smayet toja Nim ja te tz'yul loq'aj te Xinal tejo Nim ja te q'ol pwaq kye jotx'qex, tu'n ttxi tchjoj ajo chojsb'ilte tz'ib'ankux toja u'j te kawb'il.

Ayijo mlay chi b'ant te tb'anilx okxel kayit kyun xjal te xq'uqel aq'untl, kayinte tu'n tb'ant tojxix tumel tejo jq'on nim u'j te aq'untl, ajo q'mayet tz'enkuxja tz'ib'ankux toja nim u'j te q'ol loq'aj, qa tz'enkuxja ma japen b'aj junjen yol moqa u'j tojxix tumel, okxel tsman ajo u'j te chojsb'ilte toja Nim ja te tz'yul loq'aj te Xanil, tejo tichaq nb'ant, tz'enkuxja ja aq'untl ex b'inchelte ajo jq'on loq'aj.

Ayijo chojsb'ilte il q'olte tz'enkuxja mi nchi b'ant aq'untl moqa loq'aj tojxix tumel, tz'enkuxja n-okex kyib'alex txi tz'ib'et toja u'j te tz'ib'etja q'ol loq'aj toj LOQ'AJ PAXIL.

k).b'inchet: Tu'n tb'ant b'inchet tojxix tumelx ayijo jqon loq'aj nchi tz'aj tz'iyet tz'enku tu'ntb'ant tojxix tumelx q'umb'ajtz toja totx'il lu', okxel q'umb'ajtz juntl chuq' xjal te xq'uqelkye tojxix tumel, q'ilxex twutz' ex kayilte tojxix tumel tejo jqon u'j te loq'aj, b'inchex tz'enku kyoklenx ajo tichaq nb'ant, loq'aj ex aq'untl tz'enkuxja tz'ib'ankux toja nim u'j te toklenx loq'aj. Ayijo u'j te tz'yul loq'aj jqon tz'enkuxja toja junjen tz'aj kyq'man ajo pwaq te chjsb'ilte, ok xel kyq'man jotxqexja kyoklenx tejo u'j te b'inchel aq'untl. Tz'enkuxja kye b'inchel u'j te jqon loq'aj qa ma chi el ti'jo loq'aj ntz'aj qanin kyuj ja q'anbil, tz'enkuxja toklex ayixjo, ayijo chuq' xjal te xq'uqelte, q'il twutz aq'untl, ex kayilte tojxix tumel tejo u'j te jqon loq'aj ok xel tkayinx ayijo mi chi q'oyit te tb'anilx, aj tjapen b'aj yol tojxix tumel,

Ok xel tsman ajo chojsbilte toj much amb'il toja Nim ja te tz'yul loq'aj te Xanil, tu'n tb'ant tojxix tumel, tz'enkuxja nim ja te kayilx, b'inchel tojxex tumel ajo nim u'j jq'on te loq'aj, tu'n txq'uqet ajo kyb'anelx q'amb'il te jotx'qex xjal te ja q'anil. Tz'enkuxja tz'ib'ankux toja u'j te tz'yul loq'aj, Ajo ch'uq' xjal kxel q'umb'aj taj tu'n tb'ant xnaq'tzen tojxix tumel toklenx tu'n ayijo xjal nchi aq'un toj ja aq'untl te Tnam qanilte, ja q'unal tb'anilx ex ch'uq' xjal nchi aqunal kyaqil, ayijo kyib'alex kxel tz'yuyet tu'n Nim ja te q'anilkye xjal moqa alkye kxel tq'man.

l). Maqob'il: Ayijo ajkawb'il yekinx toka B'elaj tajlal Totx'il te kawb'il, myayx kxel ttz'iyenx ju chojsb'ilte te tz'yul loq'aj b'inchet toj juntl tumel loq'aj, qa ayijo twi' ikxixjo moqa mya ikxja tz'enkuxja tz'ib'ankux toja u'j te ajlal te tichaq ntz'aj laq'on, kayin ex b'inchetj xi tz'yun toja nim u'j te jq'on loq'aj, qa ayijo lu' ntiqe itekx tojxix amb'il; tu'n tb'ant alkyeja junjen toklen nxi q'mayet, tojxix tq'ob' ajkawb'il ntz'aj tz'iyenx kjele.

m). Q'umb'ajtz: ayijo u'j te ajlal tyejo tichaq loq'aj ntz'aj laq'on toja jq'on loq'aj, okxel kyq'man toja toklenx te LOQ'AJ PAXIL, toj jun laj q'ij amb'il ajlanx toja amb'il tz'iyenxix b'inchet u'j te loq'aj.

Totx'il kab'kal wuq. Tz'yul u'j te loq'aj. Ayijo u'j te loq'aj nchi b'inchet tu'n tokxixja kawb'il lu', okxel b'inchet toj jun amb'il te laj q'ij ajlab'il aj xtz'aj tz'yun loq'aj toj techil Xanil tz'enku ayijo loq'aj teqe ayijo ja aq'unal mixtix tb'anelx kyoklenx tu'nja nim ja aq'unal. Ajo aj aq'unal te tnam kyib'ale txi tq'man tojxix tumel ayijo nim u'j te loq'aj, tz'enkuxja junjen kyoklenx, kyoja ja te tkab' nejenel, wi'xin, ex ajwixin te q'il twutz' aq'untl.

Tz'enkuxja qa ayijo u'j te loq'aj ex te aq'untl okxel q'oyet kyuqe q'il twutz' sipanqe ex ja te Tnam, ok chi xel tz'b'et tu'nja ajkawb'il at toj amb'il tz'enkuxja ntq'man u'j te kawb'il tojxix tumel moqa tz'enkuxja ntz'aj tq'man u'j te kawb'il te tja Tnam, ikxja tz'en ntz'aj tq'manjo tnejil k'loj yol te Totx'il lu'.

Tz'enku nyolit tijo loq'aj nchi tz'aj kyun ayijo ja te aq'untl tejo kawb'il te Nim Tnam te Paxil, chi xel tzib'et tu'nja ajtz'ib'aj te kyaq'ilx, qa kyib'alex txi tq'man ajo aq'untl, toj jun tumelx toja tnejil aj aq'unal te Tnam nchi yolajtz'.

Tb'ajsen k'loj yol Tx'ixpon tu'n totx'il junlaj tejo tajlal kawb'il kab'k'al qaq- 2016 tejo Nintz' tja b'inchal kawb'il te Tnam te Paxil tejo tajlal jun k'al wuq te laj xjaw te 2016.

Kyejo yolajtz loq'aj kyejo k'loj Ttxuyalal b'inchel kawb'il, Ttxuyalal xtis, te sik'ol ex te Ttxukawb'il, ajo u'j te loq'aj moqa te b'inchel aq'untl kyib'alex txi' tz'ib'an tu'n Nejenel te junjen Ttxuyalal, ayijo aj aq'unal te Tnam okxel kyq'man moqa tzib'inx ajo u'j te loq'aj moqa te b'inchel aq'unal toja nim ajkawb'il kxel, tz'enkuxja toklenx.

Totx'il kab'k'al wajxaq. Tz'iyel ti'j u'j te loq'aj moqa te b'inchel aq'untl. Ajo u'j te loq'aj moqa te b'inchel aq'untl ntz'aj tq'man Totx'il ntz'aj tq'man jawnix, kyib'alex kxel tz'iyente tu'nja ajkawb'il ntz'aj tq'manjo B'elaj Totx'i tejo u'j te Kawb'il, tz'enkuxja kyoklenx. Qa ayijo u'n te loq'aj moqa te b'inchel aq'untl chi tz'ib'et kynjo Ttxuyalal b'inchel kawb'il, Ttxuyalal xtis, te sik'ol ex te Ttxukawb'il ajo tz'iyelte kxel tq'on junjen tch'uq' xjal.

Totx'il kab'k'al b'elaj. Tz'enz toklen u'j te loq'aj ex te aq'unal. Ayijo u'j okchi xel tz'ib'et toj txaq u'j ex tokx techil te ja aq'untl qanilte moqa alkyexix txaq u'j tuk'e techiljo ja aq'unal. Tz'enkuxja ntz'ib'et moqa kux tz'b'enz toja u'j te tz'ib'alkye tichaq, okxel tz'ib'et toj jun nim u'j te kyaqilx, tz'iyilxix tu'n ajkawil te Nejenel, ex tz'enkuxja u'j te loq'aj kyib'alex ttz'aj ttziyenx juntl ajkawb'il, tz'enkuxja qa ayijo chojsb'ilkye my chi xel tchjon Xani.

Totx'il kab'kal laj (B'ajil tx'ixb'en tuke totx'il kyaj te tajlal kawb'il jun k'al kyajlal te jw'e q'o' jun tejo Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil tejo tajlal q'ij wuq te wajxaq xjaw te jwe' q'o' jun). Mya tz'iyet u'j tz'ib'et te loq'aj. Qa ayijo loq'aj nchi loq'ajtz ikyxja tz'enku tichaq, b'inchel q'untl moqa juntl aq'untl nchi tz'aj tz'yun toja ja k'ayb'il te Tnam moqa q'ol tojxix amb'il, mlayx tx'i tziytijo loq'aj b'inchel u'j tz'enkuxja pwaq tejo loq'aj mlayx japen ex okxe'l tz'ib'et toja nim u'j tz'ib'anx tojxix tumel moqa toklenxj tejo loq'aj, kxel q'oyetja techil toj jotx u'j.

Totx'il kab'kal jun laj (B'ajil tx'ixb'en tu'njo totx'il kab'laj te tajlal kawb'il kab'k'al qaq te jwe' q'o' qaqraj te nintz' Ja b'inchb'el kawb'il te paxil, te tajlal q'ij jun k'al wuq te tajlal xjaw, te jwe' q'o' qaqraj). Q'ol nim amb'il qanil tu'n xjal q'ol kayit b'inchel aq'untl ajo amb'il kxe'l q'oyit tu'n tel b'aj aq'untl; q'ol tichaq loq'aj moqa manilte jun aq'untl, kyib'alex ttx'i q'oyit matij amb'il moqa muchx tu'njo tichaq xqanil moqa juntl i'l ex tu'n juntl tq'anil mya b'in tu'n xjal te k'ayb'il. Aj ttxi q'oyitja juntl amb'il, oj kxel tz'yuyet tojxix amb'il ajo u'j te loq'aj moqa tz'yul loq'aj toj alkyechaq tqanil moqa tumelx q'umb'ajtz toja u'j te kawb'il.

Ajo tq'ob' tkawb'il tz'yul loq'aj te Xanil, kxel q'manxix ayijo techil u'j ex tumelx kyejo tokxel te junjex amb'il qanintz t'un ja aq'untl te Tnam qanilte ex okxja amb'il ilxix ti'j tu'n ja aq'untl te Tnam qanilte.

Totx'l kab'k'al kab'laj. Tijilx ti'j pwaq te u'j te loq'aj. kye loq'aj moqa kye tichaq aq'untl nchi b'ant kyib'alex kyjapen toj jun 20% te chojsb'ilte moqa twi' tokxix tejo u'j te aq'untl tz'enkuxja ntz'aj tq'man ajo Tq'ob' u'j te Kawb'il lu', ok xel q'oyit: jun u'j te tqanil ttx'ixpel, u'j te tqanilx aq'untl jun u'j te yolinxix ti'j aq'untl toj tuntl amb'il okla kxel ttz'iyet tu'j ajkawb'il tejo q'ilxix toj twi'tz otaq xi q'mayet, ex mlay chi japen te 40% te twi' tokxix ajo u'j te loq'aj, okxel tz'ib'at juntl saq u'j te loq'aj moqa te aq'untl. Jotx tz'enkuxja u'j lu', okxe'l tz'ib'et toja u'j te kawb'il lu'.

Ayijo twi' chi anq'in ti'ja k'loj yol te u'j kawb'il, te chojsb'ilte tu'n ttxi nimxitjo kywi' loq'aj moqa chojsb'ilkye aq'untl mya tz'ib'ankux toja tq'ob' u'j lu'.

Totx'l kab'k'al oxlajaj. Junjen loq'aj. Ajo xjal q'ol loq'aj moqa b'inchal aq'untlj kyib'ale ttz'aj tq'on junjen loq'aj moqa aq'untlj, tz'enkuxja qa tz'ib'ankux toja u'j te loq'aj moqa te b'inchel aq'untl ex ma tz'aj q'manxix toj jun tz'ib'inx u'j tu'j ajkawil te tz'yul loq'aj. Ayijo xjal te ninxtz loq'aj moqa b'inchel aq'untl ilxix ti'j tu'n tkux kytz'ib'etxix kyib' toja nim ja te Kayilkye' xjal chi okel te k'alil ex mya itekux toj juntl tichaq ntzaj qaninx mya b'an tb'ant tojxixja Kawb'il lu'.

Totx'il kab'kal kyaj (B'ajil tx'ixb'en tu'njo totx'il kyajlal te tajlal kawb'il junk'al wuq q'ij te jwe' q'o' b'elaj te nintz' Ja b'inchb'el kawb'il te paxil, te tajlal q'ij laj te tajlal xjaw wajxaq, te jwe' q'o' qaqraj). Spiky'in toj tumelxix pwaq tye kyaqilx xjal ex juntl U'j te loq'aj moqa b'inchel aq'untl. Ayijo ja aq'unal mya itekx te Xanil moqa te Nim Tnam, ch'uq xjal, k'ayil ky'ij xjal, k'loj xjal chmob'il kyib' te Paxil ex te juntl Tnam, ex jotx'qexja ja b'inchel aq'untl nchi tz'yun kyijo tpwaqel Xanil, okxel kyq'man ex qanilte toja PAXIL LOQ'AJ, ayijo loq'aj, qanil aq'untl ex tz'yul loq'aj qa ok ky'b'inchen, q ama chi japen te chojsb'ilkye tejo loq'aj tojxix tumel tz'ib'ankux toja u'j te Kawb'il lu', q'umb'ajtz tz'enkuxja toklenx, ok chi tz'al tjon ayijo u'j nchi tz'aj qanil tojxix tumel lu': u'j te q'umb'ajtz tojxix tumel, u'j te q'mal te tojxix tumel tokxe ajo tichaq ntzaj loq'aj, loy ti'j xjelb'il, u'j te q'anilte, q'mal tz'en tayi tqanil, u'j te ajlab'il kye xjal ntz'aj kyq'on aq'untl moqa loq'aj, nim u'j tz'b'anx te tz'yul loq'aj moqa aq'untl, ex u'j te tz'iyelte aq'unrl. Ikyixjo, okxel kyq'man tojxix tumel aq'untl te loq'aj ex tok xjelb'il te tb'anilx loq'aj tojxix tumel ex kye jotx'qex.

Ajo Ka'yb'il Tajlab'il pwaq okxel tkayinxix tojxix tumel jotxqexja loq'aj ex aq'untl nchi b'inchet tz'enkuxja ntz'aj tq'man ajo kawb'il, qa tu'n kyokxix toj tumel ex b'inchb'enx ilxix ti'j tun txi ttz'ib'en kyib' toja Q'ilxix tumelx te loq'aj tejo kawb'il tajlab'il pwaq.

Qa ok xel kayitxix ok Tz'el qniky kyejo aq'untl mi nchi b'ant tojxix tumel, ajo Ka'yb'il Tajlab'il pwaq kyb'alex ttxi tq'man kyejo ja te kawb'il ex te xtisil, tz'enkuxja tichaq ilx nxi kayit, aj tjapen b'aj ttxolil aq'untl tz'enkuxja tumel.

Tz'enkuxja loq'aj tojxix tb'e okxel kayitja q'umb'ajtz toja Totx'i kawb'il lu'.

Kyoja u'j te loq'al ex techil u'j kxel kytz'ib'en ja aq'unal te Tnam tz'ib'ankux toja kawb'il lu' qa mi chi ulx kyij b'inchal aq'untl te tumelxix, ok xel q'oyet ayijo techil te junjen, okxel q'umb'ajtz ex qanil tumel toja LOQ'AJTE PAXIL ajo loq'aj ex u'j te loq'aj tojxi twutz'. Ajo tq'ob' u'j tejo kawb'il lu' ok xel tq'man ayijo tumelx toklenx tuka tichaq lu'.

Totx'il kab'kal kyaj bis. (Ikxjo tz'enku tu'njo totx'il junk'al jwe' te tajlal kawb'il b'elaj q'ij te jwe' q'o' jwe' laj te nintz' Ja b'inchb'el kawb'il te paxil, ex B'ajil tx'ixb'en toja tjunjen k'loj yol tejo Totx'il oxjal tejo tq'ob' tajlal kab'k'al qaq te jwe' q'o' qaqlaj te nintz' Ja b'inchb'el kawb'il te paxil te junlaj q'ij te laj xjaw te te jwe' q'o' qaqlaj ab'q'e). Kayilx toj kxb'il toklenx meltz'inx. Ajo kayilx toj kxb'il moqa meltz'itxix ikyjo tz'enkuxja tz'enkuxja tz'yul loq'aj te kyaqilx k'ayil, loq'aj moqa tichaq aq'unal tojxix tumelx ex tz'enkux kyoklenx nchi aq'unan toja PAXIL TE LOQ'AJ, tz'enkuxja b'an kyoklenx jotxqex ex tokxex toj jun amb'il, tz'enkuxja jun twi' moqa chojsb'ilte kyoklenx te kyaq'ilx aj tok tz'yet aq'untl, ajo ky-okel tu'n txi tz'yetja loq'aj. Ayijo q'umb'aj aj tok loq'aj mlayx tz'ok kyq'on twi' moqa pwaq te chojsb'ilte tib'aja tz'enkuxja tokxix ex ok kxel kynimenx ayijo chojsb'ilte much tz'enkuxja chojsb'ilte q'umb'ajtz jawnex. Ajo tz'yul loq'aj moqa b'inchel aq'untl okxel q'oyet tz'enkuxja much twi' tz'iyenx toj kayilte loq'aj.

Tz'enkuxja kyoklenx k'ayil moqa loq'aj toj kxb'il, okxel kayit toj tumelx ajo manintzx loq'aj ntz'aj kyq'on ma nintz' pwaq te chojsb'ilkye, ex ajo ikxixjo kyoklenx ajo chi tz'al kyq'on juntl much kywi' ex tb'anelx tz'yul loq'aj.

Ajo ja aq'untl qanilte okxel tq'on ayijo techil ex toklenx q' acho ok q'oyet tu'n kyok te xq'uq'el te jun k'ayil toj k'xb'il. Ex ok ky-okel te q'il tojxix exjo tz'en iteyeja loq'aj moqa tichaq aq'untl, okxel kynimen tojxix tumel qa ayijo u'j ok chi okel tojxix tumel. Ajo ajkawb'il q'il aq'untl te jo ja aq'untl qanilte okxel tkayinx ex ttxi tz'iyinxja tz'yul aq'untl moqa loq'aj.

Ajo puja tojxixja toklenx okxel tq'manxix toj tumel tu'n ajlal u'j tokxix nim moqa ikyjo tz'en oxe.

Ajo ja aq'unal qanil loq'aj okxel tq'on toja toklenx te LOQ'AJ TE PAXIL ayijo u'j te qanilte moqa xchil loq'aj toj kxb'il, toj jun amb'il te wajxaq q'ij ax nantaq tok tz'yel loq'aj.

Ajo tojtumelxja kawb'il okxel ti'n tojxix tumel jotxqexja kayil aq'untl kyejo k'loj amb'il te aq'untl ayija ntz'aj tq'man ajo toklenx aq'untl.

TKAB' TNEJ TZ'YUL LOQ'AJ EX CHOJB'IL

Totx'il kab'k'al jwe' laj. Tz'ib'el ex Tz'yul loq'aj ma tz'el b'aj. Tz'enku ma japen b'aj aq'untl tojxix tumel, ajo xjal toklex te aq'untl ok xel tq'on ayijo techil u'j te klotte, te aq'untl moqa te tb'anilx, moqa te toklenxj tz'enkuxja toke u'j te aq'untl moqa te loq'aj, ex pwaq te chojsb'ilte ex kxel tq'on tqanil toj jun u'j te xjal nkayinxix ti'j moqa ikxja tz'enkuxja aj tjapen tz'qet aq'untl ex tukexja lu' ok xel payitja amb'il te b'ajsb'il aq'untl. Ajo jxal nkkayinxix ti'j okxel kayilte ajo aq'untl tojxix tumel toj jwe' laj q'ij toj aq'untl, amb'il tu'n qa ajo aq'untl mikxixja tayi tz'enkuxja iteye milolte techil, sq'ilten u'j moqatichaqj, ok xel tq'man toj jun u'j ajo txjelb'il moqa t'nab'il tyol tejo xjal qanil moqa q'ol aq'untl tu'n ttxi tb'inchenxix tojxix tumel ajo aq'untl mya b'an taye, ex tz'en qa ayijo aq'untl otaq'tla chi b'ant tojxix tumel, ajo xjal nkayinxix ti'j aq'untl ok xel tsman jun tq'anel u'j te ajkawil q'il aq'untl te ja aq'untl, toj jun amb'il te jwe' q'ij okxel tq'man kyejo xjal chi tz'yulte ex chojsb'ilte aq'untl, toklenx tu'n oxe xjal, ayijo xjal ok chi onilx tijo xjal nkayin ti'j aq'untl ex ikxjo tz'en xjal toklenx tejo ja aq'untl qanilte.

Tz'enkuxja toklenx aq'untl, ajo ch'uq xjal okxel ttz'ib'an ajo nim u'j te tz'yul aq'untl tojxix tumelx ex kyaq'ilx tojxix tajlal amb'il te junk'al jwe' laj q'ij aj otaq tz'aj tz'iyetxix ajo u'j te q'umb'ajtz. Qa ajo ch'uq' xjal kxel tniken qa ayijo aq'untl otaq chi b'ant tojxix tumelx, kxel tz'ib'en ajo nim u'j te tz'yulte ex qa mine okxel tz'ib'et toj nim u'j:

a). ayijo aq'untl mya b'an iteye ex ayijo aq'untl nchi b'ant aj tel b'aj amb'il nchi b'inchet tu'n xjal nb'inchen aq'untl.

b). Ajo amb'il kxel q'oyet tu'n tb'ant.

C. Qa ajo amb'il tu'n tb'ant aq'untl ok xel q'oyet kyoja amb'il te u'j te a'untl moqa kyib'alex txi tq'on chil amb'el tu'n tb'ant aq'untl.

Aj txi tz'yuyet tqanel toj u'j tu'n xjal q'umb'ajtz moqa ikxja, aj tjyetxix tb'anilxix ayijo u'j nchi tz'aj qanin tu'n ch'uq xjal te tz'yul aq'untl moqa loq'aj, at toja tajlal amb'il te jwe' q'ij okla kxel q'oyit juntl maj ajo kayilxix toj tumelx, tz'ib'anxix u'j tojxix tumelx. Ajo amb'il te tz'yulte tojxix tumel tejo aq'untl axixja te jupelte tejo tz'ib'an nim u'j. Tojxixja amb'il tejo nim u'j ajo ja aq'untl ti'jo nchi yolinte ok'tla kxel tkayinxix tu'n tkutenxja ajo aq'untl ma b'ant.

Ajo tichaq n-ok te aq'unt, l okxel toklenx tz'enkuxja ntq'man Totx'il lu' tz'enkuxja toklenx.

Totx'il kab'k'al quqlaj. Q'olte chojsb'ilte. Tnejilxi amb'il aj tjapen b'aj aq'untl, loq'aj, k'ayilx moqa tichaqj otaq chi tz'aj tz'yunte, ayijo chu'q xjal toja jun amb'il te kyajk'al laj q'ij okxel kyq'on ajo pwaq te chojsb'ilte aq'untl ex q'umb'ajtz ajo pwaq te chojsb'ilte moqa q'il pwaq ok kxel kyq'on tejo xjal b'inchel aq'untl. Ikxjo tumel kyb'antel ti'j qa ok xel tz'yuyet moqa kxel q'oyet u'j te aq'untl.

Totx'il kab'k'al wuqlaj Tz'iyet ti'j chojb'el. Ajyijo ch'uq xjal ok xel kychjo'n, toja juna amb'il te kyajk'al laj q'ij aj otaq txi tz'yun ajo loq'aj moqa aq'untl tojxix tqanil. Qa aj tjapen b'aja amb'il ayija ch'uq xjal namx'taq tkux ttz'ib'en jun nim u'j, ajo xjal q'ol aq'untl moqa q'ol loq'aj kyib'alex txi tq'on tejo ajkawil q'il aq'untl tejo ja aq'untl qanilte jun u'j te chojsb'ilte. Ajo Ajkawil okxel ttz'iyenx moqa myalx ajo chojsb'ilte moqa aq'untl q'onjtz tu'n xjal b'inchel aq'untl tija juntl xjaw aj txi' kytz'yun ayijo u'j. Q ama b'aja amb'il lu' mlayx b'ant nixjun u'j, tu'n tqanilte tu'n ttz'iyet q'onjtz' tu'n xjal b'inchel aq'untl okxel q'oyet jun ttz'iyet te toj tb'anelx tumel.

TOX TNEJ CHOJB'ILTE

Totx'il kab'k'al wajxaqlaj. Txi nejset chojsb'ilte. Toja aq'untl b'inchel ja kyib'alex txi q'oyet nejsel pwaq te chojsb'ilte aq'untl kayinx toj tumelx toj jun 20% tz'enkuxja twi' aq'untl. Ajo ch'in pwaq kxel maloyet tz'enkuxja twi' te jotx'ja aq'untl ex mi tx'i kayitjo twi' toj kyaqil tichaq loq'aj chi tz'aj loq'an tojxi jun u'j te tx'exb'il qaninx ky'un ajkawil kye ja aq'untl qanilte.

Kyib'alex ttxi q'oyet nejsen ch'i pwaq te chojsb'ilte aq'untl kayinxix toj tumel toj jun 20% te loq'aj te tichaq tojxix b'inchente ex jun 10% tz'enkuxja nq'man te nim aq'untl te b'inchel tqanil aq'untl. Ayijo chinx pwaq okxel kayitxix toj tumel tib'aja twi' q'umb'ajtz tz'enkuxja tz'ib'ankux toja tq'ob' kawb'il lu'. Qa ma yolit tij aq'untl chojb'in tuke pwaq te junlt Tnam, okxel tz'enkuxja ntz'aj kyq'man ayijo u'j yolinjtz tojxix tumel, ex mya tu'n kymuchsitja jwe'k'alex q'umb'ajtz toja kawb'il lu'. Ajo xjal te b'inchel aq'untl kxe ttz'yun ajo nejsen pwaq ikxja tz'en tmuchsil kyb'antel toj junjen chojsb'ilte, ikxja tz'en tz'en tumelxix toklen toja kawb'il.

Qa ajo b'inchel loq'aj mi tx'i ttz'yun aq'untl ex tx'itq'on pwaq te loq'aj tichaq ky ajb'el te b'inchel aq'untl, kyoja tumelxix q'umajtz. Okxel tchjon ajo chil pwaq te chojsb'ilte tib'aja pwaq xittz'yun, te jo Xanil moqa kxel tq'on ajo nejsil pwaq toja ja k'ub'el pwaq.

Totx'il kab'k'al b'elajlaj. Kxel kayinte te chojsb'ilte. Ajo ja aq'untl ok xel tchojsin toj nikyjenx tejo xjal b'inchal aq'untl tijo kayinxix te aq'untl b'ajsen ex tz'iyent, ayija kyib'alex txi q'oyet ex tz'iyelt, ayijo kyib'alex txi q'oyet junjen xjaw ikxjo tz'en itekx tojxix tumel.

Totx'il oxk'al. B'inchel aq'untl ex loq'aj tichaq toj junlt Tnam. Tz'enkuxja aq'untl nchi b'inchet ex kyaj chojsb'ilkye tu'n tpwaqel te junlt tnam, Ayijo loq'aj chi b'antel toj jun u'j te manilx pwaq, ayijo lu' chi b'antel aj tb'ant jun u'j te manil pwaq qa kyib'alex kytz'aj kyq'on ayijo ja te k'ub'el pwaq te paxil. Tz'enkuxja tumel chojsb'ilte kyib'alex tkux tz'ib'et toj jun u'j. Ex tz'enkuxja, ajo pwaq nb'aj tu'j ja te k'ub'el pwaq ok xel tchjon ajo xjal nb'inchen aq'untl.

Totx'il oxk'al jun. Tz'iyel chojb'ilte manitz'x chojb'ilte tu'n nim pwaq te chojsb'ilte. Ayijoxjo ok xel tz'iyet toja tumelxix lu'.

1. Tqanil loq'aj, k'ayil ex aq'untl te b'ichel tichaq: Ajo ajkawb'il te q'il aq'untl tejo ja aq'untl qanilte, okxel tkayinx ex ttz'iyenx ajo chojsb'ilte toj nim twi' moqa chojsb'ilte tejo xjal b'inchel aq'untl tz'enkuxja ok xel tq'on tojxix tumel te Xanil, tz'enku nchi kayajtz nim kywi' moqa chojsb'ilte.

a) Tx'qal tichaq ayijo nb'ant tu'n tb'ant b'inchel aq'untl, moqa tichaqj.

b) Xk'oletz', combustibles ex lubricante alkyejo nchi tz'aj tijo Petróleo;

c) K'xb'il, tichaq, najb'en ex txjab' xk'oletz':

d) Tq'ob' xjal te b'inchel aq'untl, chojsb'ilte ex chojsb'inkye tx'qan xjal tz'b'ankux toj kawb'il

Ayijo chojsb'ilkye ok xel q'oyetx tz'enkuxja pwaq qa ok chi okel tojxix tumel tu'n txi chojsb'ilte te pwaq tz'ib'ankux toja tq'ob' u'j te kawb'il.

2. Loq'aj tz'aj q'iyet toj junt Tnam: Qa toj tz'ib'al u'j te loq'aj ok xel q'mayet ayijo loq'aj nchi tz'aj toj juntl Tnam tu'n xjal ntz'aj k'ayinte, ajo ja aq'untl q'il twi' aq'untl moqa ja aq'untl qanilte okxel toj tumelx ex tz'iyen ajo chojsb'ilte tu'n manintz'ix pwaq te twi' axix tz'enkuxja taye toj u'j ex pwaq te chojsb'ilte ikxixjo tz'enkuxja toja q'uq nxi chojsb'il tu'n xjal nb'inchen aq'untl, aj tz'aj ttz'yun ajo loq'aj toj juntl Tnam toklinxix ex ajo mikxixja twi' moqa chojsb'ilte. Toj juntl may, ajo xjal q'ol loq'aj moqa b'inchal aq'untl tok tojxix tumel tu'n ttxi' tq'on tejo ja aq'unal ayijo u'j tu'n ttz'aj tq'man toklenx moqa mya toklenx tejo Xanil.

Totx'il oxk'al kab' (B'ajil tx'ixb'en tu'njo totx'il junk'al qaq te tajlal kawb'il b'elaj q'ij te jwe' q'o' jwe'laj te ab'q'e te nintz' Ja b'inchb'el kawb'il te paxil. Amb'il te chojsb'il. Ayijo chojsb'ilte tu'n tqanil aq'untl, kxel q'iyet kyijo b'inchel aq'untl kyejo manil aq'untl moqa tu'n tichaq aq'untl nb'ant, ok xel q'oyet tejo xjal q'ol aq'untl moqa k'ayil tichaqj toj jun amb'il te junk'al laj aq'untl aj tjapen b'aj amb'il tu'n txi q'oyetja jotx u'j ntz'ib'et toja kawb'il.

Ok xel q'mayet tz'enjo chjob'el pwaq, tz'enkuxja qa ajo techil pwaq moqa q'ol pwaq toja ja te k'ub'el pwaq tu'n txi' tkolen, okxel tojxix tumel tu'j xjal q'ol aq'untl.

Ajo nim ja te q'ol pwaq te Paxil ajo toklenx tu'n ttz'aj tq'on ex kayinxix tojxix tumel ayijo aq'untl nchi b'ant moqa nchi k'uyetja chojsb'iltye.

Totx'il oxk'al ox. Pwaq nkamin ti'j aj mi ttx'i chojsb'ilte toj amb'il. Qe k'loj q'iltnam, q'il witz' aquntl ex juntl ja aq'untl tz'enkuxja ntz'aj tq'man ajo jun tajlal kawb'il, tz'en tz'aj tqaninxja xjal te loq'aj okxel kyq'on pwaq nkamin te chojsb'ilte qa mi kxel q'oyitja chojsb'ilte tojxix q'ij moqa amb'ilj, tz'enkuxja tz'ib'ankux toja oxk'al kab' tjlal kawb'il, ayijo ilxix ti'j tu'n ttxi' tchjon. Ayijo pwaq kxel q'oyet te chojsil tpwaqel okxel miloyit tib'aj pwaq te kyaqilx okxel q'oyet toj tumel ajo tpwaqel matijx toj jun ab'q'e ajo ntz'aj tqaninx chuq xjal te pwaq, tu'n chmob'il pwaq, ex okx kyokelx toja chojsb'ilte kyaqilx tejo chojsb'ilte moqa onilte, tz'enkuxja ntz'aj q'on jun il chojsb'ilte ti'j xjal b'inchal aq'untl.

TJWE' XIM

TNEJIL TNEJ

TB'ANIL TOKLENX EX U'J K'LOLTE

Totx'il oxk'al kyaj. Te tz'yulte loq'aj. Ajo tb'anilx toklenx loq'aj okxel smayet toj ja te k'ub'el pwaq ajo jun chojsb'ilte mya much tz'enkuxja (1%) ex mya nim tz'enkuxja (5%) tejo twi' loq'aj moqa aq'untlj aj ttxi' tz'yulte ex qumanjtz te loq'aj, ex aq'untl atz'in lo at jun amb'il te toklenx te k'lolte amb'il qaqkal te tajlal q'ij ex atz'in lu' qa ma ttxi' tz'iyet jaku ttxi' q'oyet juntl amb'il te.

Totx'il oxk'al jwe'. Te q'oltexix. Tu'n txi q'oyit tojxix tumel ex tu'n tb'ant jotx'qexja toklenx tz'ib'ankux toja u'j, ajo xjal b'inchal aq'untl okxel tq'o jun u'j fianza tb'i q'ol pwaq tojxix tpwaqel moqa hipoteca tz'enkuxja ntz'aj tq'man u'j te kawb'il. Tz'enkuxja kye aq'untl te b'inchel ja ex tichaq ex ikxjo ajo toklenx ok tz'aj k'lon ayijo mya b'an iteye aj tok aq'untl, tejo u'j, manxtaq toklenx ti'jo tb'anelx toklenx moqa b'an k'uyelte.

Totx'il oxk'al qaq. Nejsel chojb'el. Aj txel tz'yuyet akye pwaq te nejsel chojb'el, ajo xjal b'inchel aq'untl okxel tq'on jun u'j te tb'anelx aq'untl toja fianza moqa q'ol ju techil u'j toj jun twi' te Jwe' kal tojxix jwe' kal (100%). Aja q'umb'ajtz qa tb'anilx okxel muchstit toja amb'il tu'n pwaq te chojsb'ilte okxel tq'on ajo nimx pwaq ex toklenx aj tjapen b'aj tojxix tumel. Ajo u'j te kawb'il okxel tq'on techil te muchsil twi' ex tz'enjo toja amb'il te rescinción, b'inchel u'j ex b'ajset aq'untl tojxix tumel.

Totx'il oxk'al wuq. Te k'ub'elte te aq'untl te tb'anilx ex te b'inchelxaq'untl tojxix tumel.

Ajo xjal b'inchel aq'untl ok tz'aj tq'man tojxi tumel ti'ja k'ub'elte aq'untl, tojxix jun chojsb'ilte toj ja te k'ub'el pwaq, fianza, q'ol tichaq moqa xb'alinjx ex alkye taj tu'n txi tq'on, tu'n toklenx tojxix twi' te chojsb'il alkyejo mya b'anx kyoke t'un kyokx amb'el te kyoklenx toj wjxaqlaj xjaw aj tjapenb'aj tz'yub'elte aq'untl. Tz'enkuxja ayi loq'aj moqa aq'untlj okxel q'oyet jun u'j te techil qa b'anxix toklenx ex jun te tb'anel aq'untl nb'aj tu'n, aj tokxel. Ajo u'j te techil te klotte tejo aq'untl moqa te tb'anilx ex te tb'anelx aq'untl nb'ant tu'n, okxel q'on tz'enku toj (15%) te twi' tojxix tumel tejo loq'aj, tz'enkuxja ntz'aj tqanin ajo tz'yul loq'aj, te tichaq ex te aq'untl.

Aj tb'aja amb'il te toklenxix tz'ib'ankux toja k'loj yol, mlayx tx'it q'man tejo xjal b'inchel aq'untl t'un mi txi tkayinx tojxix tumel ajo mya b'an toke moqa najsb'inte ajo aq'untl tu'n tpaj xjaj, toj jun amb'il te Jwe' ab'q'e, aj ttxi tz'yun toj jotx aq'untl.

Totx'il oxk'al wajxaq. Te pwaq te chojsb'il k'as. Tu'n tx'i q'oyintjapwaq te chojsb'ilte k'as qa jakutla chi anq'en tejo Xanil, tejo ja aq'untl te tnam moqa te toxinj tejochojsb'ilte, ajo xjal b'inchel aq'untl ok xel tq'on u'j te chojsb'ilte, moqa kxel tq'on pwaq toj k'ub'el pwaq, tz'aj floq'an xb'alén, tz'enkuxja taj, toj jun (5%) te tpwaqel moqa twi'. Ajo u'j te tb'anelx toklen b'an tu'n txi q'oyet toj junjen amb'il tuk'a te k'ub'el tejo aq'untl ajo lu' ilxix ti'j tu'n txi q'oyet tu'n txi tz'yuyetja aq'untl moqa tichaqj nloq'aj. Aj txi tz'iyitja chojsb'ilte, qa ntitaj tpwaqel k'asb'el, ok xel najsitja u'j te tb'anilx.

Totx'il oxk'al b'elaj (B'ajil tx'ixb'en tu'njo totx'il jun k'al wuq te tajlal kawb'il b'elaj q'ij te jwe'q'o' jwe'laj te Nintz' Ja b'inchb'el kawb'il te paxil, B'inchel tojxix tumel. Ayijo u'j te aq'untl ntq'man ajo tnej u'j lo, okxel kyb'inchén tojxix tuemel tu'n ajo u'j póliza tb'i q'ontzaj tu'n qe ja aq'untl nxi tz'iyet kye tu'n ttz'aj kyq'on toja nim Tnam te Paxil, tz'enkuxja ntq'man ayijo k'loj yol lu':

Ajo amb'il tejo tb'anilx u'j ikxixja tz'enkuxja amb'il lu' ex ok xel q'oyet toj juntl nimsilte moqa meltz'aj tu'n aq'untl, tz'yunte ajo toklenx te jotx k'ojb'el tz'enkuxja ntz'aj tq'man toja tb'anilx u'j. Ajo xi q'mayet jawnex mya toklenx tejo u'j te k'asb'el te k'lolte tejo aq'untl, te tb'anilx moqa te b'anxix b'inchénxix aq'untl.

a) Ayija u'j te tb'anilxix toklen okxixja ex axix ayijo kyoklenx tejo xjal b'inchel aq'untl moqa q'ol tichaq loq'ajtz Ayijo kyoklenx okchi xel tz'ib'et toja u'j te loq'aj tb'anilx tok ex to juvenxja Tx'ixb'énx nchi b'ant kye u'j.

b) Ajo xjal aq'unal te Tnam toklenx okxel tqanin tu'n chi b'antjo u'j tojxix amb'il chi tz'aj tq'on xjal te b'inchal aq'untl moqa q'ol loq'aj. Qa mi tz'ajtq'on at jun il jaku tz'aj ti'j xjal

c) Ajo xjal b'inchel aq'untl moqa ntz'aj tq'on loq'aj qa mi tz'aj tq'on u'j b'inchén tojxi amb'il q'olte toja tx'ixb'al tejo tb'anilx u'j at jun i'l jaku tz'aj ti'j ex kxel tchjon jun pwaq ex mi ttxi chjoyitja twaq.

d) Tz'enkuxja u'j te tb'anilx kxel chjoyet tuke pwaq, kyib'alex txi chjoyet tu'n pwaq ex toj jun u'j techil pwaqel. Tz'enkuxja qa ajo tb'anilx toklenx ikxja tz'enku hipotecario moqa xb'alinix ok xel b'inchén tu'n jun u'j te techil tx'otx' tojxix tumel. Ajo lu' kjel q'oyet toj tq'ob' xjal b'inchel aq'untl moqa q'ol loq'aj ajo u'j te tb'anilx ktz'al tq'on.

Ajo chojb'el u'j te tb'anilx ok xel q'mayet toja LOQ'AJ PAXIL. Ayijo ch'uq xjal ntz'aj tq'man Totx'il lajuj te kawb'il lu', ilx ti'j tu'n txi kykayinx ti'jo tojxix tumel ayijo u'j te tb'anilx loq'aj moqa te b'inchel aq'untl tojxix tumel, ex ayijo ajkawb'il chi sqitenx ti'ja u'j ok xel kykayinx ajo axix kijo u'j ntz'aj tq'man tnej u'j lu'.

Ajo toklenx LOQ'AJ PAXIL ok xel ti'j ju ajlal u'j kyejo u'j te tb'anilx chi tz'aj kyq'on, ex ikxjo tz'enkuxja u'j te qanil, te b'ajsel ex te chojb'ilte.

Ajo u'j te kawb'il kxel tq'amna ayijo toklenx tz'enkuxja ntq'man u'j te kawb'il lu'

Totx'il oxkal laj. Tb'anilxix. Ajo b'inchel aq'untl moqa q'ol loq'aj okxel tq'on jun u'j tu'n toklenx twutz', q'ol pwaq hipoteca moqa xb'alinxj, tu'n klol kyijo tichaq aq'untl moqa loq'aj, tz'enkuxja ntz'aj q'man toja u'j. Ayijo tb'anilx kyoklenx ok xle kyk'lon ayijo mya b'an tokle loq'aj tichaq moqa a'untl ntz'aj tq'man ajo u'j te loq'aj.

QAQEN XIM

TJUNALX TNEJ XPICH'B'EL

Totx'il oxk'al junlaj. (B'ajil tx'ixb'en tuke junkal wajxaq tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe' laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'i Kawb'il lte Twitz Paxil). Xpichb'il te kyaq'il Tz'yul loq'aj te Xanil. Ajo xpichb'en te kyaq'il tz'yul loq'aj te Xanil toklenx tija Nim tja tpwaqel Nim Tnam te Paxil. Atz'un taq'un q'il twutz' ex tz'ib'ankye xjal kyjunalx ek kyaq'ilx, te Tnam ex te juntl Tnam tu'n ttxi tz'ib'an te b'inchel aq'untl moqa te q'ol loq'aj te Xanil, kyoja tumelxix te tz'yul loq'aj te kyaq'ilx tz'ib'ankux toja u'j te kawb'il lu'. Ajo u'j te kayilxi kxel tkayin ayijo toklenx te pwaq ex tb'anilx b'inchel aq'untl, ikxja tz'enku nim amb'il nb'inchelx tijo aq'untl moqa nk'ayinxix ti'ja tichaq ktz'al loq'aj tu'n tok te xjal te loq'aj moqa te aq'untl te Xanil, ex toklenx kyuke kayb'ilkye tichaq tejo Xanil moqa ja aq'untl te nim Tnam tz'enkuxja toklenx. lte xjal nchi aq'unan tojxix tumel ex tichaq nchi ajb'en tu'n tb'ant aq'untl tb'anilxix.

Ajo xpichb'il ajo toklenx tu'j txi tkayinx tojxix tumel ayijo b'inchel u'j tojxix amb'il, toklenx ex tb'anelx tumen ex q'umb'aj te yolix ex te kyoklenx xjal tz'ib'ankux kyb'i toj xpichb'il tojxix tumelx ex okxel tq'man toj kxb'il tb'anilxi iteyi tunxix kyoklenx moqa b'inchelx tz'enkuxja ntq'man u'j te kawb'il te kawb'il ti'j tqanil twitz Tnam tajlal 57-2008 te Nintz ja b'inchb'i Kawb'il lte Twitz Paxil.

Ajo k'loj Twi'ximtnam, toja Nim tja te tpwaqel tyaq'ilx, kxel tq'on u'j te kawb'il te Xpichb'el toja kxel q'mayet ayijo pwaq te chojsb'ilte ex kxel qanit kyejo xjal b'inchel aq'untl, ex ayijo chi okel tu'n tok aq'untl tojxix tumel, tu'n tonit ex tx'ixb'al. Ajo xpichil kyaq'il te tz'yul aq'untl moqa loq'aj te Xanil, tz'enkuxja ntz'aj tq'man Nim ja te tpwaqel te kyaq'il Xanil, kyib'alex txi q'umb'ajx tu'n tb'inchet u'j te loq'aj ex tumelx aq'untl tu'n kytz'aj onenx pwaq kyun chu'q xjal te aq'unal, ayijo chi okel te kyaq'ilx.

Totx'il oxk'al kab'laj. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il junk'alb'elaj tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe' laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Tichaq taye ex toklenx xpichb'in. Ajo Xpichb'in moqa q'il twutz' te kyaq'il tz'yul loq'aj te Xanil:

a) Ayijo toklenx lu':

i. Taq'unx tojxix kxb'il ex tumelxix ajo tz'ib'ante, tx'ixb'an ex b'inchel tojxix amb'il ex b'ajsenx kyijo q'umb'ajtz yol.

ii. Tz'un aqunan tu'n tb'ant tz'ib'ankux toja u'j te tz'ib'alxix, tz'enkuxja ntz'aj qanin tu'n k'awb'il. Ajo tx'ixb'al chi b'ant tu'n Q'il twutz' okxel b'inchet toj tz'ib'anxix kxb'il;

iii. okx tten tuke u'jb'il toj kxb'il;

iv. Okxel kayitxex toj tumel tu'n jun u'jb'il te tjunalx;

v. Ok chi okel tojxix junt tb'anilx xq'uqenx tojxix tumel, tu'n tb'ant yolajtz' toj xk'utz'ib', tz'enkuxja axix toj tumel moqa q'mal toj tumelx qa itekux tz'ib'anx toj tumel.

vi. Itekux toklenx ex chi yolax, qa tu'n ttz'aj kyq'on jun tqanil tuka juntl ja aq'untl ex xpich'b'il tu'n tkyij tq'on ajo: Xpich'b'il te kyaqilx te texix, ex ajo Xpich'b'il te toklenx techil te Paxil, Xpich'b'il te tjunalx, xpich'b'in kye xjal, xpich'b'in tu'nt chmob'il pwaq, ja te stixen, nim je te kayil tumelx pwaq, Nim ja te tajlal xjal moqa tichaqj, Nim ja te q'anb'il kye xjal, Nim ja te sik'ol kye xjat te kawb'il Tnam, ex ayijo k'loj q'ilinam, qe q'iltwitz sipanqe exqe kyib'kyib', toj juntl. Ok xel tqaninx akye junt tqanel kyejo ja aq'untl te Xanil, ayijo ilxix ti'j tu'n txi kyq'on ajo tqanel tejo Xpich'b'el, toj juntl tumelx ntz'aj qanet kye, tz'enkuxja toklenx tu'n kawb'il;

vii. okxel q'mayet te t'un txi tqanin pwaq chojsb'ilte nchi tz'ajix tejo tpwael Nin ja te Xpich'il te Xanil; ex,

viii. Ayixja tx'qal itekox toja u'j te kawb'il ex tq'ob' kawb'il.

b) Ayijo aq'untl lu':

i. kayilxix tumel toj aq'untl ex pwaq tyejo xjal tz'ib'ankux toja xpich'b'il. Kyejo ok xel kyqanin ayijo tqanilx ex u'jqe tojxix tumel, tz'enkuxja ntz'aj tq'man twutz' kawb'il u'j;

ii Tu'n kyb'inchixja u'j te qanil kyejo xjal q'ol loq'aj moqa jyol xjalj te b'inchel aq'untl tz'enkuxja ntz'aj tq'man kawb'il lu' ex tz'enkuxja tkux toja tq'ob' u'j te kawb'il;

iii. Kayilte, aq'unlate, ex tz'iyetle ayijo u'j ntz'aj q'on;

iv. q'ol tumel q'oj nchi tz'aj ti'j aq'untl, toja amb'il te toklenx;

v. q'olte chojsb'ilte tojxix tumel tz'enkuxja ntz'aj tq'man kawb'il lu' ex tq'ob' kawb'il; ex,

vi. Ayijo tx'qal tz'ib'ankux toja kawmb'il lu' ex tq'ob' kawb'il."

Totx'il oxk'al oxlaj. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il junk'al laj tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe' laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Tumelxix ti'j Ajxpich'b'il. Ajo Ajxpich'b'il te xpich'b'el te jotx' tz'yul loq'aj te Xanil ilxix ti'j tu'n itekuxja juntl tumelxix tu'n tb'antxix taq'un tojxix tumel.

a) At tb'anelx toklenx ex kyaqilx;

b) At Jun nim txnaq'tzb'il moqa tujenx tojxix tumel, toj jun amb'il te laj ab'q'e toj b'inchal taq'un;

c) Ntz'aj tb'anilx toklex ky'un xjal.

d) Mi ttx'i tz'yun tu'n tpaj i'l ma tz'aj ti'j; ex,

e) ayixja txqal qa ikyqexja tzenqe aq'unalqe te Tnam.

Ajo kayil twutz q'umb'ajtz tu'n Nim ja te tpwaqel te kyaqilx Nim Tnam, te jun amb'el te jwe ab'q'e; atz'in taq'un tuka Tb'anelx tja aq'untl te tz'yul loq'aj te Xanil. Ex ikxja, mya b'an tu'n txi' taq'un tz'enkuxja myajo taq'un toja Nim tja aq'untl te tz'yul loq'aj te Xanil, ex qa ajo taq'en q'ol xnaqtz'b'en."

Totx'il oxk'al kyajlaj. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il junk'al junlaj tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe' laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il lte Twitz Paxil). Ok xel tx'ixb'aj ajo xpichb'il. "Ajo Ajxpichb'il te kyaq'ilx tz'yul loq'an te Xanil jaku tx'i tx'ixb'aj t'un nim ja te tpwaqel te kyaqil, tz'enkuxja ntz'aj q'oyitja alkyechaq toklenx lu':

a) Qa otaq tx'i q'mayet il ti'j tu'n jun ja te stixil. Tz'enkuxja qa ok xel tz'yuyet tu'n at il ti'j mlayx b'inchel taq'un toj jun much amb'il, ex mlayxix b'inchel taq'un tojxix tumel, ex at juntl xjal kxel ttz'yun ti'j taq'un ajo xjal kxel smayet tu'n Nim ja aq'untl te q'ol pwaq te Xanil.

b) Qa otaq tx'i q'umb'aj tu'j ja te stixil, qa otaq najsb'ilte;

c) Qa at jun yab'il, waq'j, jun ky'ixb'ex moqa tichaq juntl tumel ma tz'aj ti'j tuntz'intla mya b'an tjapen b'aj taq'un;

d) Qa ma b'ant q'oj tu'n, mya b'anx toklenx ex mya ikyja tz'enkuxja tumel taq'un ntz'aj q'on tu'n Nim tja q'ilte tz'yuyelte loq'aj te Xanil; ex,

e) Qa ma tz'okx toj jun sik'ob'il tu'n tk'amen te ajkawil te jun Tnam

Totx'il oxk'al jwe'laj. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il kab'k'al b'elaj tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe' laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'i Kawb'il lte Twitz Paxil). Nim u'j te Xpich'b'el. Ajo q'il txolil aq'untl, ilxix ti'j tu'n kyte'n nim u'j lu':

a) Xpich'il tyijo xjal chi okel te jyol aq'unal;

b) Xpich'b'il te kayilxix tojxix tumel aq'untl;

c) Xpich'il tyejo xjal ntz'aj tyq'on loq'aj moqa aq'untl; ex

d) Xpich'b'il kyij u'j te loq'aj moqa b'inchel aq'untl.

Ajo ajxpich'il tejo nin ja te tz'yul loq'aj te Xanil kyib'alex ttz'aj tq'on juntl nim u'j qa ikyja toklenx toj twutz."

Totx'il oxk'al qaqlaj. Q'il tojxix tumel xjal chi sik'ol te loq'aj. Tu'n jotx'qex xjal chi kanin toja tz'yul te loq'aj moqa toj q'anil twi' ex chojsb'ilte loq'aj, ilxti'j tu'n tkub' tz'ib'et tija Xpich'b'el kyejo xjal chi okel te q'ol loq'aj. Axixja tumel ntz'aj qanit kyejo xjal itekx toja kawb'il.

Mlayx chi tz'ib'et toja Xpich'b'il kye xjal cho okel toj sik'ob'el tu'n tb'antjo aq'untl kyun moqa loq'aj, ayijjo kxel kyq'on amb'il kyejo u'j te tz'iyelkye, ma japen b'aj u'j te b'inchel aq'untl moqa loq'aj b'inchex tuk'a Xanil, ex q'mayet tu'n ja kawb'il tojxix tumel.

Totx'il oxk'al wuqlaj. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il jun k'al oxjaj tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe' laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Tz'ib'anx kye ja aq'unal te juntl Tnam. "Ayijo ja aq'unal te juntl Tnam kyib'alex kytz'aj toj alkyex loq'aj tz'ib'ankux toja kawb'il lu', tuka ttz'ib'anx toklenx toja xpich'b'il. Ex toj juntl q'umb'ajtz' ilxix ti'j tu'n txi kytzib'anx kyib' toja Xpich'b'il namxtaq ttz'yunxet aq'untl moqa loq'aj."

K'loj yol toklenx toj totx'il kyajlaj tejo tq'ob' kawb'il kab'k'al qaq te jwe'q'o' qaqlaj te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil te tajlal q'ij junlaj te laj xjaw te jwe'q'o' qaqlaj, tz'enkuxja nkyijen lu':

"Chi kyjel toklenx tejo q'umb'ajtz, ex alkye juntl xpichb'il, ayijo ja aq'unal nchi q'on te tichaq kye nim ja te K'ub'el pwaq te Paxil, tz'enkuxja pwaq te k'ub'el pwaq, kxb'il pwaq ex kxb'il b'ajsensx tejo b'inchel pwaq te kxb'il."

Totx'il oxk'al wajxaqlaj. B'inchel tojxix amb'il ex tz'ib'antz. Juntl Xpich'b'il chi tz'aj kyb'inchel kyuj toj amb'il toj juntl xjaw te junjen ab'q'e, ex tz'enkuxja kyejo xjal qanilte kyib'alex ttxi' kyqaninx tz'ib'anx toj juntl q'ij ex amb'il.

Totx'il oxk'al b'elajlaj. Toklenx aq'untl kye xpich'b'il. Junxix Xpich'b'il ky aq'unla tz'enkuxja tz'ib'ankux toja u'j te kawb'il ntz'aj tq'on junjen ja aq'unal, tjaq' toklenx aq'untl nchi aq'unan.

**WUQIN XIM
TJUNALX TNEJ
ALKYE IL TI'J TU'N TB'ANT EX CHOJB'IL IL**

Totx'il kyajk'al. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il junk'al kyajlal tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe' laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il lte Twitz Paxil). Mya b'an tu'n tb'ant. Myalx chi b'inchel aq'untl moqa tz'b'al u'j te loq'aj tuka Xanil, moqa tz'aj juntl tumel kyun jyol xjal te b'inchal aq'untl moqa k'ayilx tichaq tejo Xanil.

a) Alkyeqexja ilxix kyij tu'n txi kytz'ib'anx kyib' kyija xpichb'il tz'ib'ankux toja u'j te kawb'il lu' ex qa namx ktz'ib'ant moqa mya b'an iteye toja juntl xpich'b'il aj kyokx toja q'ol aq'unl omqa loq'aj te kyaqilx. Jotxqex ja aq'untl qa ma tz'el tniky tz'enkuxja ntz'aj tq'man kawb'il tojxix tumel, juntl xjal mya b'an tu'n ttz'aj tq'on jun aq'untl moqa jyol xjal te aq'unal te Xanil, okxel tq'man qa mya b'an tu'n tok tejo q'ol loq'aj ja toklenx.

Aj kyb'aja toklenx aq'untl tejo ja aq'unal qanilte, ok xel tz'aqpiyet toj jun amb'il te kab' ab'q'e kyoja xpichb'il tz'ib'ankux toja u'j te kawb'il, ayijo xjal q'ol tichaq moqa jyol xjal te aq'unal moqa te k'ayinxj te Xanil qa namxtaq ttz'aj kyq'on tojxix tumel ayijo nchi tz'aj qanit toja u'j te loq'aj moqa juntl tqanilx tejo xjal q'ol tichaq, ok xel tz'yuyet toj jun amb'el te kab' ab'q'e kyejo xjal kye ja aq'unal.

b) Alkyeqe at kyoklenx toja ja te qanil pwaq namxtb'ant, ex qa at chil pwaq tojxix tumel nanxtaq ttxi kychjon tejo nin ja te qanil pwaq. Ayijo tqanil, ajo nim ja te qanil pwaq okxel tpxich'en ajo mya toklenx.

c) Ayijo namx ttxi kyq'on aq'untl tejo ja q'anb'el ajo tb'i-IGSS-. Tz'enkuxja tqanilx, ajo ja te q'anb'il -IGSS-. Ok xel tpxich'in ajo mya toklenx.

d) Akye at jun ti'l moqa jpunx toja tb'anelx toklenx te kyaq'ilx.

e) Ayija ja aq'untl ayi ajkawilja, nenenel moqa wi'xin o knet il tu'j tu'nja ch'uoq xjal te ilil tijo tb'anilx aq'untl te kyaqilx, tija ja toklenix te taq'un il ti'j ja chmob'il pwaq, il tija loq'aj tichaq mya b'an toklenx moqa il ti'ja yol b'aj yolintz tuk'a juntl Tnam ex tuka nim Tnam te Twitz Paxil.

f) Ayijo xjal toklenx twitz Tnam, ajwi'xin te Tnam, aq'unalqe te Tnam, moqa ajkawilqij kyejo aj aq'unal te Tnam tz'enkuxja ntz'aj tq'man tajlal jun te kawb'il lu', ex tz'enkuxja kyuke moqa kyxujilx. Ajo ilx lu' kxel q'oyet toja a'bil atja taq'un lu'. Mlayx tz'aj i'l ti'j, ayija u'j te tz'yul xjal te b'inchal aq'untl qa nchi aq'inan toja o29 moqa 189, te tajlal aq'untl moqa juntl tumel tu'n ttzaj tz'yuyet xjal te b'inchal aq'unal tu'n tb'an aq'untl tb'anilix wen.

g) Ayijo kyxjalil moqa kyuke ayija ajwi'xen te nim ja te aq'unal te Tnam, ajkawil, aj aq'unal te Tnam moqa ajwi'ixinj kyejo ja te aq'unal te Tnam tz'enkuxja ntz'aj tq'man jun tajlal u'j te kawb'il, tz'enkuxja kye u'j te loq'aj moqa te b'inchel aq'unal okxel b'inchet kyukexja nim ja aq'untl te Tnam tz'enkuxja qa ajo txjalil at toklenx moqa nnaqunaj, ntz'aj tq'on jun tichaq aq'untl moqa loq'aj moqa aj tjaq ajkawil, ajo il mlayx tz'on q'on tejo kyuke xjal moqa kyxujelx tz'enkuxja ntz'aj tq'man ajo k'loj yol te f) otaq tz'aj tz'ib'et.

h) Ayijo qa otaq chi okel toja tumel te tz'yul loq'aj te kyaqilx, ikxja tz'enkuxja aj ttz'aj q'on jun u'j te tziyelte, kayilix toklen tumel ex pwaq te chojsb'ilte tojxix tumel, b'inchal nim u'j te loq'aj, q'iltexix ex xjelb'ilte kyejo tb'anilx loq'aj moqa b'inchal aq'unal, tz'iyel loq'aj, ex tz'iyel chojsb'ilte. Ajo ilx lu' okxel q'oyet kyejo kyxjalil kye aj aq'unal te Tnam tz'enkuxja ntz'an tq'man u'j te kawb'il.

i) Ayijo qa otaq tx'i kyq'on pwaq tyejo xjal chi okel te sik'ol moqa chojb'in kye chiq' xjal te sik'ol toja amb'il te sik'ob'il tojxixja amb'il te Aj q'il aq'untl te Tnam, ex ajo pwaq xi kyq'on ikxjo japen tz'enku (Q. 30,000.00) toj jun ab'q'e.

j) Ayijo xjal q'ol loq'aj moqa aq'untl te Xanil, ayijo ja aq'untl nchi aq'unan tu'n tb'ant ex tu'n tk'ayit tejo q'anb'il qa nxi kyq'on texin moqa mya texix ajo akyexix onilte, q'il chinx pwaq, oyajtz, kyejo aj aq'uanl te tja txilenx moqa te ja q'anb'ilj, qa at toklenx tuka loq'aj, q'mal toklenix ex q'ilix twi' aq'untl tojxix tumel, ikxja ok chi kjel q'oyi tz'enkuxja q'ol loq'aj te Xanil; ikqexixjo kyejo q'ol loq'aj tz'ajkyq'on jun amb'il t'un kyxi toj juntl Tnam tz'enkuxja Xnaqtz'al kyib' moqa chojb'in tu'n txi xnaqtz'al toj juntl Tnam, ayijo lu' qa mya iteyi tojxix tumel tu'n ttzaj q'on ju xnaqtz'b'el kyejo xjal, ayijo lu' ok xel tz'iyen tu'n jun ajkawil moqa jun ajwi'xen tejo ja aq'unal te Tnam.

Toja amb'il yolinx toja tq'ob' kawb'il lu' ex ajo kaeb'il toklenx, ayijo xjal qa otaq chi japenx toj temel te 5% tejo tpwagel toja kab'laj tajjal xjaw aj tok chmob'il tejo toklenx te tz'yul loqaj te kyaqilx, noq akyejo yol q'umb'ajtz toja kawb'il lu'.

Ajo kawb'il ok xel tq'man amb'il ex tumel tz'enku chi okelja chojsb'ilte il tz'enkuxja ntz'aj tq'man kawb'il lu'.

Totx'il kyajk'al jun. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il junk'al jwe'laj tq'ob' kawb'il ajlab'il b'elaj te jwe'q'o' jwe' laj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Chinix. "Okla kelil toj tumel qa at chinxin, tz'enkuxja junx k'loj b'inchel aq'unal kyb'antel manitx tz'yul loq'aj tu'n noq tu'n mi tz'an tq'on twi' moqa chojsb'ilte te kyaqilx.

Ok chi okel te niksilte tz'enku axja juntl k'loj ja te b'inchel aq'untl ntz'an laq'on tojxix tumel moqa much loq'aj texja junx loq'aj ex aq'untl, toja kyaj xjaw tejo aq'unal te ab'q'e, ajo pwaq njapen chojb'elte aj ttzaj qanit twi' te kyaqilx ilxix ti'j.

Ex ok tz'aj toja niksilte tz'enkuxja junx k'loj ja aq'unal nb'inchen ma nitz qanil twi' te junx loq'aj toja juntl ab'q'e te aq'untl, ajo pwaq te chojsb'ilte ok japen aj txi tz'yet ajo tz'yul loq'aj ilxix ti'j tu'n toke.

Ajo wi'xan moqa taq'unal tnam qa otaq ttx'i ktz'iyenx tz'yul loq'aj ex qa at il tz'aj kyij; ok xel kychjon jun (5%) tib'ajo jotx' twi' loq'aj, ex mya tojxix tumel tejo toklinxix te twi' aq'untl ex chojsb'ilte kyaq'ilx tu'n tpaj il.

Totx'il kyajk'al kab'. Mlay chojsb'ilte kyoklenx. Ajo wi'xan moqa taq'unaltnam qa mixtix tumel tu'n mlayx tz'aj tq'on, toja jun amb'il, tuka tokllenx nxi q'oyet toja kawb'il lu' ex tq'ob' kawb'il, ok xel q'iyet chojsb'ilte te tz'enkuxja (2%) teja kyaqil pwaq tejo loq'aj, ex mi tz'el q'iyet ti'j taq'un qa jakutla tz'el.

Totx'il kyajk'al ox. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il jwe' laj tq'ob' kawb'il ajlab'il kab'k'al qaq te jwe'q'o' qaqlaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Juntl il. "Alkyex juntl il teja kawb'il lu' moqa tq'ob' kawb'il, q ama tz'aj kyq'on ayijo wi'xin moqa taq'unal tnam ex okxja tz'enkuxja kyoklenx ayija itekx tojxix tumel moqa mya toj tumelx aj tok yol ti'j loq'aj ok xel tchjon jun pwaq tz'enkuxja (0.2o/oo) tejo twi' te jotx' loq'aj, ex mi txi kayit ti'j juntl toklenx."

Totx'il kyajk'al kyaj. Kxel tz'yuyet toj jun netz' amb'il. Ajo Xjal q'ol loq'aj qa mi k'ub' tz'b'an u'j te loq'aj moqa te b'inchel aq'untl toja amb'il nxi q'mayet te, okxel tz'yuyet toj jun ab'q'e, toja xpich'il kye sik'ol loq'aj, ex mya ilx tu'n ttz'aj tq'on u'j te tb'anilxix aq'untl ex b'an tokejo tichaq ntz'al loq'an. Ex qa mi tz'aj tq'on ok xel najsit tojxix totx tumel ajo tz'ib'ajtz'.

Totx'il kyajk'al jwe'. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il qaqlaj tq'ob' kawb'il ajlab'il kab'k'al qaq te jwe'q'o' qaqlaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Yaj xkanin loq'aj. "Ayijo amb'il tu'n txi q'oyetja loq'aj ex aq'untl moqa tichaq ok xel kayit tz'enkuxja amb'il te b'ajsb'ilte, toj chin moqa jotxj q'umb'ajtz toja u'j te b'inchalte moqa yolinxj, ok xel q'oyitja chojb'ilte tu'n mi tz'aj q'oj tija ja aq'unal ntz'an tqanin loq'aj tu'n ttz'aj tqanin tu'n tb'an ajo aq'untl moqa tu'n tel najset.

Tz'enkuxja lu' ajo chojsb'ilte, ok xel q'oyet toj tumel okxja much toklenx tu'njo yaj tz'aj q'on ajo aq'untl moqa loq'aj iktz'in qa ajo chojb'ilte kyib'alex txi tq'on toj chin.

Ok xel q'oyet til tuke jun pwaq te chojsb'ilte nxi q'oyet tejo jyol xjal te aq'untl moqa te k'ayilx tz'enkuxja toj jun moqa jwe' toj kab'q'o' lajk'al tejo chojsb'ilte kye aq'untl, namxtaq tb'ant moqa kxel q'oyetj toja amb'il xi q'mayet, toj junjen q'ij yaj xi q'oyet tunja xjal q'ol loq'aj moqa aq'untl noqx aj tokenx amb'il xi q'mayet ajx tjapen b'aj ayijo aq'untl, mix to juntl amb'il jako chi japenx tib'an twi' u'j te tb'anelx amb'il xi q'oyet.

Ajo u'j te kawb'il ok xel tq'man ayo pwaq te chojsb'ilte q'umb'ajtz toja Totx'il lu'.

Totx'il kyajk'al qaq. (B'ajil tx'ixb'en tuke Totx'il wuqlaj tq'ob' kawb'il ajlab'il kab'k'al qaq te jwe'q'o' qaqlaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil). Mikxixja toj tb'anilx ex toj tajlal. "Ajo jyol xjal te b'inchel aq'untl moqa te loq'aj qa matxix tz'ul toj chin moqa jotx, ok xel txmayen te Xanil tu'n ttx'ixb'an ti'j tb'anilx ex tajlal tijo tichaq ntz'aj loq'aj axixjo,

Ok kxel b'inchet choj il tuka ju pwaq techojb'ilte toj jwe'k'al tojxix tjweyen k'al (100%) tejo twi', ntz'aj ti'ja juntl plan mya b'an ti'jo loq'aj. Kyejo ja te aq'unal kayinxix ti'j twi' aq'untl ex ayija wi'xin moqa aqunal twi'tnam q'ixix twi'aq'untl, ex ikyxja tz'enkuxja nxi tz'yun ajo aq'untl, moqa ti'chaqj toj tb'i Xanil, okxel q'oyet il kyij tu'n txi chojsb'ilkye tuka juntl pwaq te chojsb'ilte ikxja tz'en oxe te kab'q'o' lajk'al (30/00) te twi' toklenx ti'j tplaj mya b'an taye tejo loq'aj.

Totx'il kyajk'al wuq. Juntl toklenx. Ayija b'inchel chojb'in il ntz'aj q'oyet toja kawb'il ex tq'ob', ok chi okel tun mixtix tz'el q'iyit kyejo txqal tukelx qa chi okel.

Totx'il kyajk'al wajxaq. Q'ol chojb'il il tuke pwaq. Ayija chojb'il il tuke pwaq tz'ib'ankux toja kawb'il ex tq'ob' kawb'il, ok tzajil q'on tu'n Nim ja te Kayixix tb'ajsen pwaq tukeja Nim ja te k'ub'el pwaq te twitz Paxil, tz'enkuxja tokle, q ama tz'aj yolinx kyija wi'xin ex taq'unal tnam, tz'enkuxja nyojijtz kyij juntl xjal, ayija chojsb'ilkye okxel q'oyet tu'n wi'xin te q'il twutz aq'untl toklenx, tz'enkuxja ntz'an tq'man kawb'il lu'.

K'loj yol toklenx ti'ja Totx'il wajxaqlaj te tq'ob' kawb'il tajlal k'ab' k'al qaq te jwe'q'o' qaqlaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil.

"Aj tokx q'on ayijo tichaq kxel q'oyet tz'enkuxja tz'ib'ankux toja tajlal kawb'il kyajk'al b'elajlaj ex jwe'k'al ex ajo lu' ok xel q'mayet tuke ju ajxstisil ex mya b'an tojxi tumel, ok xel q'oyet jun chojsb'ilte ti'ja xjal nb'inchin ti'j tuke jun pwaq ikxja tz'en junjen toj jwe' xix k'al (1%) teja twi' te kyaq'ilx tejo loq'aj, tojx nixjun amb'il ok xel tib'aj (Q 5,000.00)".

TQAQEL XIM TJUNALX TNEJ

KXEL Q'OYET TQANELX TICHAQ TOKLENX TE XANIL EX QE K'LOJ Q'ILTNAM, QE Q'ILTWITZ SIPANQE EX QE KYIB'XKYIB'.

Totx'il kyajk'al B'elaj. Tojxix tumel te kyaqilx. Aj txi q'oyit tqanilx ex q'olxix ti'jo tx'otx' moqa tichaq'j loq'ajtz ntz'aj laq'oyet texixja Xanil, moqa kyejo k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib', ex ikxja tz'enkuxja te k'ayil tichaq, okxel q'iyitja toklenxix te q'mal k'ayit te kyaqilx ex juntl toklenx qa ayijo q'ol loq'aj kyib'alex kytz'aj kyq'on kyloq'ajtz toja tumelx toj spikyen, aj kytz'qet jotx'qex tumelx te q'umb'ajtz ex nimx u'j b'nchenx toj tumel ex tz'enkuxja ntz'antq'man ajo kawb'il lu'.

Kyejo q'umb'ajtz, okxel q'mayet tu'n wi'xin tojxix tumel, toj juntl toklen, tz'enkuxja iteye tichaq kxel q'oyet tqanel, qa ayija tqanel tu'n kxel q'iyet ok chi ok'el tz'enkuxja te jun q'umb'ajtz te loq'aj moqa k'ayil te kyaqilx, tb'anilx kywi' moqa juntl tumel tu'n toklenx ajo q'umb'ajtz ex jotx'qex xjal q'ol tb'anilx loq'aj, tz'enkuxja kye ja k'ayb'il te Tnam moqa te juntl Tnam.

Totx'il kyajk'al laj. Q'mal tqanel ex q'oyit tejo tichaq tloq'aj Tx'otx' te Xanil. Tejo q'mal tumel kyija tichaq loq'aj tx'otx' tu'n Xanil moqa te ex qe k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib', ok xel q'oyet jun nim u'j te tnam tu'n nim ja toklen, qa ayixja tloq'aj te Xanil, moqa jun nim u'j te kawb'il tu'n wi'xin te ja aq'unal k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib' ex chi xel q'mayitja techil lu':

1. Ok xel tz'ib'anxix tojxix tumel ajo yekil tichaq loq'aj kxel q'iyet, okxel q'oyit jun tqanil tumel toklenx toja jun u'j ex qa ajo wi'xin qanilte, kxel tq'on tumexl u'j te loq'aj ex tz'okx jotx tumel ti'ja u'j tuke tqanelxix.

2. Tu'n txi q'oyet ju xjelb'il tijo tichaq tu'n Nim ja te pwaq te kyaqilx.

3. Tu'n txi jun ni'm u'j, tu'n txi tq'on tz'iyb'ilte ajo b'inchel aq'untl, toj jun tb'anilx aq'untl tejo Nim ja te pwaq te kyaqil tnam ex tuke ttz'iyel tu'n kawb'il te ja aq'unal otaq tzok tz'yet aq'untl tu'n.

4. kyib'alex txi nayit, ex kxel q'mayet tojxix tumel te Xanil moqa tejo ja aq'unal yekilte, ajo tz'yul xjal tb'anilxix kyaq'en tuke tichaq loq'aj tu'n tjapen b'aj aq'untl kyun te tb'anilx loq'aj ex k'ayinx te kyaqilx moqa juntl tumelx, toj juntl amb'il ayija techil ok xel q'mayet toja u'j te kawb'il.

5. Qa ma chi xtisit tojxix toklenx te Xanil moqa tejo ja aq'unal te tnam, kyib'alex ttz'aj jyoyet juntl xjal ajo taq'en tu'n tyolinx toj tumel ti'ja tb'anilx loq'aj ex te b'inchel aq'untl moqa juntl tumel okxel tq'man toj juntl tnam, b'ajsenx tz'enkuxja nt'zaj tq'man u'j te kawb'il.

Ayijo k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib' ok chi kayin tija techil u'j tz'ib'ankux toja totx'il ex tz'enkuxja jako tz'oka ex ajo nim u'j ok xel q'oyet tu'n kawb'il te ja aq'unal qanilte.

Totx'il kyajk'al junlaj. Tumelx tu'n ttxi k'ayit tz'lan moqa tichaqj. Tu'n txi kayitja tichaq tz'lan moqa tichaq b'inchen tu'n tz'e texix Xanil, ok chi xel kayitja techil lu':

1. Qa ajo wi'xin ntz'aj qaninte ok xe'l q'iyet tumexix tejo q'ol tqanel ex ky-okel tz'yet b'inchelte kyaq'il u'j junx tukexja nim tqanel;

2. Tu'n txi tkayinxixja xjelb'il tejo loq'aj moqa k'ayinxix tu'njo Nim ja te tpwaqel Tnam.

3. Tu'n ttz'aj tq'on jun u'j te tz'iyenxix t'un wi'xin tejo ja q'untl qanilte.

Totx'il kyajk'al kab'kal. Kxel q'oyetja tichaq tz'lan mya b'anxix taye. Ayija tichaq loq'aj tz'lan otaq chi ajb'en texixja Xanil, kyib'alex txi q'oyet kye juntl xjal, tz'enkuxja twi' tx'qal tz'yul loq'aj, tu'nixix tb'anxix b'inchen u'j ntz'aj tq'man u'j jawnex.

Totx'il kyajk'al oxlaj q'unb'ajtz tojxix tumel te yekb'il loq'aj.

I. Oyenx kyejo ja ch'uq xjal nb'inchinx. Tz'enkuxja qa ajo q'ol tumelja tichaq ikyxja tz'enku oyajtz kyejo chu'q xjal, ok xel tq'on Xanil aj tok tkayinxix ti'jo u'j te qanilte tu'njo wi'xin te aq'unal, tu'n tokan ok xel q'oyet tz'enkuxja xjelb'el ma b'aj tu'n Nim ja pwaq te Tnam moqa juntl qa ikyjo jaku tz'oke, ok xel tq'on jun u'j tu'n wi'xin b'anx toklenx tz'enkuxja ntz'aj q'oyet.

1. Aj txi q'oyetja oyaj ok xel smayetja u'j tojxix tumel moqa tajlal ilxti'j, tojxixja lu' ok xel tz'b'antja tichaq nxi q'oyet tojxix tumel.

2. Ajo twi' moqa chojsb'ilte kyejo oyajtz ex ajlate jtex xi q'oyet tz'enkux ex juntl toklenx ex tz'enkuxja lo ok chi xel tz'ib'et, q'oyet ex chi xel chojb'enx.

3. Ajo toklenx xjal kyib'alex tb'ant twutz'ja wi'xen te Nim Tnam ex kawb'il te Tnam ex ajo oyajtz ti'jo tichaq toklenx Xanil.

4. Ajo b'inchb'en ti'j nikyjen te kyaqil tu'n tanq'in chuq xja tojxix tumel.

5. Ajo q'umb'aj kye xjal ayijo chi okel te q'il twitz aq'untl toj jun netz amb'il.

6. tz'aqtz'enz techil nxiquanin, ok xel tz'b'anx tojxix amb'il toja xpich'b'il te techil toklenx te Nim Tnam ex kyoja ja te aq'untl, tz'enkuxja ntz'aj tq'man kawb'il.

Tz'enkuxja oyajtz nxi q'oyet kye qe k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib' tejo Xanil, ajo nim u'j ok xel q'oyet tu'n wi'xin ex okxel q'oyet tuke techil tz'ib'ankux jawnex.

II. Q'ol pwaq kye k'loj xjal kyoklinxix. Ajo q'umb'ajtz lu' ok xel yeket toja k'loj yol jawnex ex tz'ib'ankux, ex mikxixja tz'enku aq'untl nb'ant tejo tz'ib'anjtz kye xjal ex ajo tz'ib'anx toja Xpich'il toj nim tnam te toklenx techil ex juntl ja aq'unal te q'il twitz taq'un.

Totx'il kyajk'al kyajlaj. B'ajsen kyij aq'untl ex b'ajsenx kyijo tumelx pwaq nchi tz'aj te yekil loq'aj.

1. Aj txi q'oyil tqanil ex kykanil kyib'aj tichaq loqaj te Xanil, ajo b'ajsin ex q'olte tumelxix kyejo loq'aj, ex u'j tojxix tumel ok xel b'inchet tuka Aj kayil te kyoklen jotxqex xjal.

2. Tz'enkuxja q'umb'ajtz toklenx kye tichaq loq'aj qe k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib' tejo Xanil, ajo b'ajselte moqa q'olte tumelx kye u'j tojxix tumel okxel b'inchet tuka jun wi'xin moqa q'il twitz aq'untl tejo yekilxix.

3. Ja chi kanilxja pwaq ntz'aj tz'yun kyejo q'ub'ajtz ex yekix kye loq'aj te Xanil tz'enkuxja tojxix tumel moqa oyajtz tichaq te Xanil ex kyejo k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib' tejo Xanil, ok xel q'umb'ajtz toja kawil tu'n ttzaj tq'on tpwaqel nim Tnam te Paxil, texixja ab'q'e te aq'untl tz'enkuxja nkux kayinx q'ilte pwaq tunjo xi yekit ex q'umb'ajtz loqaj.

TB'ELAJ XIM

TJUNAL TNEJ

U'J TE B'INCHEL AQ'UNTL EX Q'OLXIN KYIJ TICHAQ KYOKLENX TE TNAM

Totx'il kyajk'al jwe' laj. Q'ol tumel aq'untl. Ajo toklenxja kawb'il lu' nxi q'umb'ajtz tejo q'olxix tumel aq'untl nxi tq'on Xanil kye xjal tjunal taye, kxel tb'inchen, kub' tawan, b'inchix tojxix tumel, okxel tkyayijx toj tumel jun aq'untl moqa tichaqj toklenx kyejo tnam te Paxil tu'n txi q'oyet jun chojsb'ilkye aj aq'unal kxel tqanen kye xjal.

Mixtix toklenx Xanil, ok xel q'iyet kyoklenx kye xjal te aq'unal tnam, okxel q'iyet aq'untl tu'n tpaj mya b'an taye, ma tijxix twi' ma tz'okx ex tz'enkuxja ok xel kayitxix tojxin tumel ayija kywi' moqa chojsb'ilte ex kayinxix t'ij qa ayixja kyw'i lu' ok xel kytz'yun.

Toja nim ja te aq'untl twi' tnam, moqa ajo wi'xin q'il tnejil aq'untl k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib' tejo Xanil, tjaqja aq'unal ok chi kanil moqa chi kanilxix ayijo tichaq, ex tz'enkuxja lu' ok xel q'oyet jun u'j t'un txi tqanin ayijo toklenx tz'ib'ankux tojxix tqanil ajo tb'anelx taye,

Kyqanilx ex kyoklenx kyejo tichaq aq'untl kxel q'oyet te juntl xjal, tu'n Xanil moqa qe k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib', ok xel q'oyet.

Nlayx b'ant aq'untl tz'enkuxja taye Xanil, qe k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib', ok xel q'oyet tojxix tumel tayix.

Ajo aq'untl ok xel b'aj tu'n: Tjapen tz'aq'tz'el tejo amb'il, mya b'anx taye tichaq tqanelx tz'b'ankux toja nim u'j te loq'aj, moqa tx'ixb'al tu'n b'inchel aq'untl te nim tnam ex tz'iyetxix tu'n Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil.

Totx'il kyajk'al qaqlaj. Tz'yul ex tz'iyel tqanil aq'untl. Ajo u'j te tz'iyel ex te tzyul loq'aj ok xel q'oyet, aj tjapen b'aj tumel te loq'aj tz'enkuxja ntz'aj tq'man kawb'il lu' qa b'anx toklenx, mlayx tz'okx toja tichaq toke ntz'aj tq'man kawb'il. Ajo nim u'j ok xel tz'ib'at tuka wi'xin te nim ja te aq'untl. Ex tz'enkuxja kye tb'anelx q'umb'ajtz aq'untl moqa pwaq tz'enkuxja minx amb'il kxel q'oyet toj kywutz aj aq'unal te q'il twi' aq'untl te tman moqa te tz'iyb'ilx tejo Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil.

Totx'il kyajk'al wuqlaj. K'loj yol ilxix ti'j. Tz'enkuxja kye k'lojyol texixja u'j te loq'aj q'ilxix tumelx twi' aq'untl, kyoja u'j ok xel tz'ib'anx ayijo lu':

1. Qa ajo amb'il kyib'allex tjapen te junk'al jwe' ab'q'e. Ajo amb'il ok xel maloyet toj junjen tqanil, ex tz'enkuxja toklenxix tejo pwaq, q'umajtz ajo tb'anilx tajb'en te Tnam ex te xjal.

2. Qa ajo kawb'il tejo b'inchel aq'untl, moqa tichaq, ok xel tukexja u'j te tqanil aq'untl.

3. Qa ajo q'ol tqanel aq'untl ilx ti'j tu'n tkij:

3.1 Aj ttxi' q'oyetja chojsb'il kyejo xjal nchi aq'unan, ayijo ilxix ti'j tu'n kynajsin toj nim Tnam te Paxil tz'enkuxja tz'ib'ankux toja kawb'il te aq'untl.

3.2 Ajo klotte jotx'qexja loq'aj ex tichaq tokx ti'ja concension ex ex q'ol aq'untl tojxix b'an tumelx.

3.3 Ajo tb'ajsen yekil kye jotx'qex b'inchel aq'untl ex q'olte ok chi xel q'oyet toj tq'ob' Xanil moqa tejo k'loj q'iltnam, qe q'il twitz sipanqe ex qe kyib'xkyib' tejo Xanil axja yolinx ex qa mya b'an tu'n txi' tq'on moqa chojb'inx ajo nim pwaq.

3.4 Ok xel q'oyet jun tqanel tu'n jun najsel xi q'oyet tu'n Xanil moqa juntl xjal tz'enkuxja qa ma najsetja q'umb'ajtz aq'untl.

3.5 Aj txi q'oyet xnaq'tzanx kye xjal te aq'unal najlqo toj min Tnam te Paxil ayijo ok xel tchq'oj wi'xen tojxix amb'il.

3.6 Aj txi chjoyet tejo Xanil ok xel tq'on ch'inx pwaq kxel qanit toja u'j kxel tq'on wi'xin.

3.7 Ok xel tq'on amb'il tu'n txi kayitxix toj tumel j ama b'ajsine pwaq qa ajo wi'ixin ikxixjo nkub'e toj twutz.

3.8 Ok xel tq'man tu'njo najsb'ilte moqa b'ajsel kyejo tichaq loq'aj tejo Xanil ayijo kxel q'oyet te tu'n ttxi' tkayinxix tumelx.

3.9 Tz'enkuxja txqalx tumelx tz'enkuxja kyoklenx tkyejo q'ol tqanel te juntl ja te loq'aj ilxti'j tu'n tkux tz'b'an toja u'j te loq'aj, ajo tqanel tu'n wi'xin tojxix tumel taye.

Totx'il kyajk'al wajxaq. Tumelx q'umb'ajtz. Ajo tumelx tejo q'mb'ajz tz'ib'ankux toja kawb'il axja token ajx tb'ant juntl kawil texix qa attaq toklenx tejo q'umb'ajtz tojxix tumelx tu'n kyok.

**TLAJ XIM
TJUNALX TNEJ
TICHAQ NAJB'EN TE AQ'UNTL**

Totx'il kyajk'al b'elajlaj. Tichaq najb'en tu'n tel q'iyet. Ok xel q'oyitja tichaq najb'en te najsb'ilte tkyija u'j b'inchanx kyun w'ixin q'il twi' aq'untl tz'enkuxja qa aj matij kyoklenx toj kyaqilx ja te aq'untl.

Totx'il jwe'k'al. Tichaq najb'en te txelil. Kyija u'j tz'ib'ankux kyun wi'xin ex ayijo tz'ib'ankux kyun ajkawil te aq'untl te nim kyoklenx kyjunalx kyejo jotx'qexja ja aq'untl, kyib'alex ttz'aj tq'on jun u'j te txel.

Totx'il jwe'k'al jun. Q'olxix tumelx tichaq najb'en te aq'untl. Ayixixja tz'enkuxja q'umb'ajtz kye qanil loq'aj te kyaqilx qa nchi tz'aj q'man toja kawb'il lu', ok chi xel q'oyitja u'j te tichaq b'inchel aq'untl toja amb'il te Laj q'ij tojxix aq'untl aj ttxaj q'on txokb'ilte tejo u'j tojxix tumel.

Tejo techilix u'j te qanilte, ok xe'l tkayin tojxix tumel tz'enkuxja ntz'aj tq'man kawb'il, tunjo tb'anelx taye tojxix aq'untl tu'n ttxi q'oyet toja u'j lu'.

Ayijo u'j tejo tichaq najb'en te aq'untl tu'n tel q'iyet ex te ttxex ok xel tq'on toj jun u'j tz'b'ankux xq'itinix ex toj tb'anelx tumel tojxix tiklenx, ex tuka lu' ok jafen b'aj tqanelx tojxix twi' aq'untl.

**JUNLAJ XIM
TJUNALX TNEJ
TUMELXIX TB'AJSEN**

Totx'il jwe'k'al kab' (B'ajil tx'ixb'en tuxe Totx'il oxlaj te junlaj tq'ob' kawb'il ajlab'il te jwe'q'o' qaq ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil) Tumelxix tyijo q'ilxix twi' aq'unal. Tz'enkuxja tz'b'ankux toja tajlal Totx'il oxe te kawb'il, jotx'ja q'umb'ajtz toklenx tu'n mlayx tz'aj q'oyet ex myalx b'ant ex tichaq q'umb'ajtz tu'ja u'j te tz'iyelte aq'untl tz'enkuxja ntq'man tnejil Totx'il lu' tejo kawb'il, ex ikyxjo tz'enkuxja q'umajtz nxchi tz'aj tu'n u'j te aq'unal tojxix tumel. Ok chi okel toj tq'ob' ja te kawb'il te tb'anilx q'il aq'untl.

Totx'il jwe'k'al ox (B'ajil tx'ixb'en tuxe Totx'il kyajlaj te junlaj tq'ob' kawb'il ajlab'il te jwe'q'o' qaq ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil te tajlal q'ij wajxaqlaj te jwe' xjaw te jwe'q'o' qaq ab'q'i) q'umb'aj tb'anelx tumel. Qa ayijo qa ikxja kytzajel kyanan xjal ayija q'oj ntz'aj tu'n ttxi q'oyitja ex q'ol tojxix tumel tkyejo u'j te loq'aj tz'ib'ankux tu'n tokx q'oyit tz'enkuxja ntz'aj tq'man kawb'il, kyib'alex kyokj toja tb'anelx yol tu'n ttz'aj yolit timel tz'en kxel chojb'anx.

Jotx'ja q'on moqa tqanilx ti'ja q'olte aq'untl, tb'anilx toke kyunjo u'j te loq'aj tz'ib'ankux toja kawb'il lu' okx chi okel toja ja te kawb'il te b'inchel aq'untl moqa toja ja te b'inchel tojxix tumel tu'nja jun tb'anelx yol. Mlayx tx'i tzyet toj jun ja te xtisil, qa namxtaq tb'aj toja juntl yol te tb'anelx aq'untl.

Totx'il jwe'k'al ox bis. (Ikxja tz'enku Totx'il jwe' laj te junlaj tq'ob' kawb'il ajlab'il te jwe'q'o' qaq ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil te tajlal q'ij wajxaqlaj te jwe' xjaw te jwe'q'o' qaq ab'q'i) Tk'obj'il tb'anilx. Ok chi q'mayet qa b'ant tokle tejo tk'obj'il tb'anilx, ayija q'umb'ajtz qa ajo kyoklenx xjal okxja tz'enku te kyaqilx ex ikxja tz'enkuxja kyoklenx tejo Xanil otaq tz'ok te kyoklenx tjunalx.

Totx'il jwe'k'al kyaj. Q'umb'ajtz te kyoklenx ex manilx ti'jo Xanil. Ok chi tz'ib'at toj kab' ab'q'e ayijo ilx ti'ja Xanil tun tpaj kawb'il lu':

1. Qanil pwaq te chojsb'ilte majen moqa juntl toklenx ikyxixja taye;
2. Qanilx pwaq te chojsb'ilte tu'n ttz'aj q'on loq'aj te xjal.
3. Qanilte pwq te chojb'ilte b'inchel jun aq'untl, chojb'ilkye xjal, ex juntl amb'il te aq'unan moqa alkyex juntl chojsb'ilte.

Aj tok tz'yet amb'il, okxel najset yekil ex juntl tumelx, ok xel toj tumelxix ajo yol ntz'aj tq'man nim ja te aq'untl te kyaqil xjal ex te kawb'il te xtisin.

Totx'il jwe'k'al jwe'. (Najset tu'n Totx'il b'elajlaj ex tajlal junk'alwuq te jwe'q'o' b'elaj ab'q'i te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil te laj tajlal q'ij te laj xjaw te jwe'q'o' b'elaj)

Totx'il jwe'k'al qaq. Tojxix tumel. Tojxixja oxk'al laj q'ij aj ttxi' q'mayetja kawb'il lu', ajo k'loj twi'xintnam okxel tq'on ajo tq'ob' kawb'il tejo lu', tojxix jun nim u'j te kyaq'ilx.

Totx'il jwe'k'al wuq. O chi elx. Ayijo tajlal kawb'il chi elx lu':

1. Tajlal Kawb'il 35-80 te Nintz ja b'inchb'il Kawb'il te Twitz Paxil, te loq'aj ex qanil aq'untl.
2. Tajlal kawb'il 12-84, te oxe q'in ex kab' xjaw te 1984.
3. Tajlal kawb'il ex kawb'il 112-85, te junk'al b'elaj te laj xjaw te 1985.
4. Tajlal kawb'il ex kawil 124-84 te junk'al wajxaq te kab'laj xjaw te 1984
5. Tajlal kawb'il 40-86 tejo Nintz ja b'inchel kawb'il te Paxil.
6. Tajlal kawb'il tu'n Tja nejenel twi'tnam 436 tejo junk'al jun q'ij te laj xjaw te 1955.
7. Ajo tajlal k'loj yol kyajlaj tejo Totx'il kyaje tejo kawb'il 106-71
8. Tajlal kawb'il 99-87 tejo Nintz ja b'inchel kawb'il te Paxil.
9. Ajo tajlal b'elaj te Totx'il kab'laj te tajlal kawb'il 1126 tejo Nintz ja b'inchel kawb'il te Paxil.
10. Ikyxja alkyechaq tumelx qa ma tz'aj q'on ti'ja tz'ib'ankux toja Kawb'il lu' ex qa me tz'elx ti'j alkyechaq tajlal kawb'il najsenx toja kawb'il lu'.

Totx'il jwe'k'al wajxaq. Tojxix amb'il. Ajo kawb'il lu' ok xel q'oyet toja jwe'laj q'ij aj tq'umajtz toja Nim u'j te q'umb'aj te Paxil.

KXEL SMAYET TOJA K'LOJ TWI'XINTNAM TU'N TXI Q'UMB'AJTZ EX TU'N TOKENX

B'INCHENX TOJA NIM JA TE TWI'XINTNAM, TOJA NIM TNAM TE PAXIL, TOJA JWE' Q'IJ TE LAJ XJAW TE KYAJQ'O'B'ELAJLAJK'AL KAB'LAJ AB'Q'E.

EDMOND MULET
Nejenel.

JOSE MANUEL ALVAREZGIRON,
AJTZ'IB'EL

LUIS ERNESTO CONTRERAS RAMOS,
AJTZ'IB'EL

NIM TJA TNAM: Tnam te Paxil, junk'al jun te laj xjaw te kyajq'o'b'elajlajk'al kab'laj ab'q'e.

Q'UMB'AJTZ EX B'INCHENX

SERRANO ELIAS

AJO AJTZ'IB'EL TE KYAQILX TEJO NEJENEL TE PAXIL
ANTULIO CASTILLO BARAJAS.

(ms1) Q'umb'ajtz toja Nim u'j te Paxil toj tajlal q'ij junkal wuq te laj xjaw, kyajq'o'b'elajlajk'al kab'laj ab'q'e.

Totx'ilqe chi xel ti'ja Tajlal kawb'il B'elaj te Jwe' q'o' jwe'laj te Nintz ja b'inchel kawb'il te Paxil

Totx'il junk'al qaqlaj. Kxel ti'ja. Toja amb'il te qaq xjaw ajlab'ilx aj txi q'oyet tojxix tumel ajo kawb'il lu'. Ajo k'loj twi'xintnam ok xel tb'inchexja tx'ixb'al ti'jo kawb'il te tz'yul loq'aj te Xani.

Totx'il junk'al wuq. Kxel ti'j. Ajo Nim ja te k'ub'el tpwaq Xanil ok xel tq'on ajo tichaq kyajb'enx tu'n tch'iyxix tojxix tumel ajo LOQ'AJ PAXIL, tu'n tokx tq'on tx'ixb'al tojxix tumel tz'ib'ankux toja kawb'il lu', ex aju lu' ok xel tq'on te kyaqilx jun u'j tu'nt b'ante taq'un ex q'ol txolil toj jun xjaw aj tokxja kawb'il tej tz'yul loq'aj ex aq'untl te Xanil.

Totx'il junk'al wajxaqlaj. Kxel ti'j. Ajo Nim ja te k'ub'el pwaq te kyaqilx okxel b'inchan jun kayilxix toj tz'ib'ab'al kxb'il, toja LOQ'AJ PAXIL, tu'n tb'ant loq'aj, k'ayil ex b'inchel aq'untl meltz'enx ex ajo tb'anilx loq'aj toj jotxqes toklen te tz'yul loq'aj te kyaq'ilx, toj jun amb'il mya na nintzx tib'aj junk'al kyaj xjaw aj toxj toj aq'unt ajo kawb'il lu'.

Aj tok tz'yetja toklenxjaja tqanelx te k'ayil, loq'aj moqa b'inchal aq'untl tojxix tumel, ex qa atx' tu'n tb'ant ajo toklenx tejo Xpich'b'il te kyaqil Tz'yul loq'aj te Xanil, Ajo nim ja te q'anb'il kyib'alex txitqanen tejo Nin ja te q'ol pwaq toja LOQ'AJ PAXIL, toj jun k'loj tukexja tichaq chi ajb'el tu'n txitq'on amb'il te q'umb'aj ajo xpich'b'il kyejo xjal chi q'ol lo'qaj ex b'inchel aq'untl moqa jotxqej q'anb'il ex tichaq.

Totx'il junk'al b'elajlaj. Kxel q'il t'ij. Xpichb'il te kyaqilx tz'yul loq'aj te Xani. Toj jun amb'il te junk'al qaqlaj xjaw aj tokxja kawb'il lu', Ajo xpich'b'il te kyaqilx tz'yul loq'aj te Xanil ok xel tojxix tumel tu'n tb'ant aq'untl ex ayijo xpich'b'il itekux jalen ntzaj q'mayet toja kawb'il te Tz'yul loq'aj te Xanil ex ok chi binchel tu'njo xpich'b'il lu'.

Totx'il kabk'al. Q'il tumelx. Te ajaq'unalex ajo Q'il twutz'ix te kyaqilx tz'yul loq'aj te Xanil okx kyb'antel toj junjen q'ij, tz'enkuxja u'j b'inchen te aq'untl qa tz'ib'ankux toj juntl tajlal techil aq'untl ex qe tpwaqel, qa ok xel tq'on tejo Nim ja te q'ol tpwaqel te kyaqilx ja te aq'unal toja jun amb'il te oxel xjaw aj tokx toj aq'untl ajo kawb'il lu'.

Tz'enkuxja tu'n tb'inchetja tz'ib'ankux toja Kawb'il ajo Nim ja te q'ol tpwaqel te kyaqilx okxel tq'on jotx pwaq kyajb'el tu'n ttxi b'ajsitja aq'untl tz'ib'ankux toja u'j te aq'unal ex ayija taq'un Nin ja te kyaqil tz'yul loq'an te Xanil.

Totx'il kabk'al jun. Kxel ti'j. Tu'n tb'ant ayijo taq'un tz'ib'ankux toja wajxaq tajlaj kawb'il lu', ajo jaxnaq'tza'l te ajlal xjal moqa tichaq-INE- mya b'in tu'n te chojsb'ilte tojxix tumel ntz'aj qaninx, ex ikxjo kxel tq'man tojxix tumel tejo Tb'anil ja te tz'yul loq'aj te Xanil, ayijo ja aq'untl te tnam qanilte ok xel kyq'on tejo ja aq'unal ajo chojsb'ilte tojxix tumel. Juntl may xi kytz'yun ayijo kywi' moqa chojsb'ilkye tojxix tumel, ajo ja aq'untl ok xel tsman tejo ch'uq xjal te xjelb'il ex kxel tq'man toja LOQ'AJ PAXIL, ex kyejo tz'yulte loq'aj moqa b'inchel aq'unal.

Totx'ilx Nelpex tejo Tajlal kawb'il kabk'al qaq te jwe'q'o' qaqlaj te Nintz ja B'inchel Kawb'il te Paxil.

Totx'il B'elajlaj. Nelpex. Tu'n tb'ant tojxix tumel ayijo b'inchen kyij chpjsb'ilte moqa chojsb'ilkye toj nikxel toja kyoklenx tkye k'ayilx moqa loq'aj ex toj junt tumel ex toj jq'on loq'aj, ajo Ja aq'untl te Ajlal xjal moqa tichaq- INE- toj jun amb'il te Junkal qaqlaj xjaw ajlanix aj tokxja tx'ixb'el kawb'il toj aq'untl tejo Loq'aj ex tz'yul loq'aj te Xanil, okx tz'aj toj jun tb'anel aq'untl, tokxix ex tb'anilx taye tu'n tz'aj tq'o ayijo kyaj xjal te q'umb'ajtz ajo tz'ib'ankux toja kawb'il ex ntz'aj tqaninx.

Tojxixja juntl amb'il tz'ib'ankux toja k'loj yol jawnex, toja juntl chojsb'ilkye toja jq'on loq'aj tz'enkuxja te Nin ja te Ajlal kye xjal ex kye tichaq-INE- mixtix q'in tu'n ajo twi' moqa chojsb'ilte tojxix tumel ex ok xel tq'man tejo Nin ja te Tz'yul loq'aj te Xanil. Ayija tja aq'unal, kye tnam qanilixte okxel kyq'on toja Ja aq'unl ajo Kywi' moqa chojsb'ilte tojxix tumel. Juntl maj tx'i tz'yuyet ayijo kywi' tojxix tumel, ajo ja aq'untl kxel tsman kye chuq xjal te xjelb'il ex kxel tq'man toja LOQ'AJ PAXIL, ex jutl amb'il kye q'il moqa tz'yul tb'anelx loq'aj.

Totx'il junk'al. Ch'iyxix. Toj jun amb'el qa mlay japen te (qaq) xjaw, ajlab'ilx aj tokxja toj aq'untl ayijo tx'ixb'en kawb'il te tz'yul loq'aj te Xanil kyib'alex tb'inchet u'j te loq'aj tojxix tumelx qa mi tz'aj q'oyet toja tb'anelx loq'aj, ex toj juntl tumel ok xel tq'on toja LOQ'AJPAXIL.

Totx'il junk'al jun Ch'iyxix. Toj jun amb'il qa mya b'an tu'n tjapen toj (qaq) xjaw, ajlab'ilx aj tokx toj aq'untl ajo tx'ixb'aj te kawb'il te Tz'yul loq'aj te Xanil jotxqexja ja aq'untl kyib'alex kyi kyqanix juntl amb'il tejo qanilxix tejo jyol xja te loq'aj moqa te b'inchel aq'untl tz'enkuxja qa otaq chi okx tojxix tumelx ayixja u'j te loq'aj, tz'enkuxja qa ajo amb'il mlay japen tib'aj jun ab'q'e ex ayijo aq'untl ilxix tu'n kyb'ant tu'n ttz'ajxix aq'untl, loq'aj, k'ayilx moqa tichaq nb'ant okchi xel q'mayet tojxix tumel tuka jun u'j tz'ib'ankux tu'n ju w'ixin moqa jun ajkawil tejo nij ja aq'unal qanilte.

Totx'il junk'al kab' Ch'iyxix. Ok xel tz'iyet tojxix tumel ex toj juntl maj tejo Nim ja te xq'uqel xjaj, qa tjaq tb'anilx toklenx, tukexja Nim ja te kayil xjal chi aj aq'unal toj junt Tman ok xel kyin, ex mya tu'n kyoklenx tunj nim techil toklenx kye tz'yulx loq'aj ex qanilx chojsb'ilkye, moqa juntl tumelx tu'n tz'aj tz'yun loq'aj ntz'aj tq'man ajo kawb'il te loq'aj te Xanil. Tajlal kawb'il 57-92 Nintz ja b'inchel kawb'il te Paxil, kxel ttz'yun (500,00) netz' u'j te kyechil xjal chi xel aq'unal toj juntl Tnam tuke jun yol b'aj tuke juntl Tnam ex qe taq'unal kye kyaqilx ex tz'enkuxja lu' kyib'alex tokx kyaqen te b'inchel ayijo netz' u'j. Tejo lu', ok xel kytz'ib'an jun tb'anelx yol moqa akyex u'j tu'n tb'antxix toj tumel ayijo loq'aj ex tu'n ttz'aj tq'on tojxix tumel ayixjo loq'aj ex ayixja chi okel tejo u'j te tumelxix.

Ajo b'inchel loq'aj ex ajo u'j kxel b'inchet tu'n tb'antix toj tumelx tejo tqanilx tz'ib'ankux toja tajlal kawb'il lu' ok chi kyjel toja tq'ob' ex kayinxix tu'nja Nim ja te kayilxix tz'en jaku b'ajsetja tpwaqel Xanil kyun xjal.

Toja amb'il te jwe'laj q'ij toj tajlalq'ij aj tokja q'umb'ajtz, ajo Nim ja te Xq'uqel kye xjal, tojxija Nin ja te kayil xjal chi aq'unan toj juntl tnam ok jel tq'on ju u'j techil tejo toklenx te kyaqilx tz'enkuxja tz'b'ankux toja Tnejil K'loj yol tejo Totx'il, tojxixja tajlal te aq'unan toja LOQ'AJ PAXIL (NOG) ikxja tz'enkuxja jotx'qex u'j nchi el ti'ja tqanil lu'.

Totx'il junk'al ox' Ch'iyxix. Toja jun amb'il te (oxe) xjaw ajlab'ilx aj tokja kawb'il lu', jo k'loj Twi'xintatnam okxel tx'ixb'an ayijo tajlal kawbil tejo kawb'il te Tz'yul loqaj te Xanil, tukexja aq'unalqe te kayilx tumelx tu'n tb'ansetja tpwaqel tojxix tumelx.